

საქართველო

ფასი | დარი

გაზეთი

gazeti@inbox.ru

საქართველოს
საგარეო ვალი
14.1 გლგ
დოლარს
შეადგენს
2

პუტინის სირიული კატა ჰაჯიბე

«ვლადიმერ პუტინის სიტყვის შედეგ უკვე ყველასთვის ნათელი შეიქნა, რომ ერთპოლუსიან მსოფლიოში აშშ-ის დაუსჯელი პარკაუი დასრულდა... ვი სექტემბერს რუსეთის ავიაციამ პირველად და ისეთი ძალით დაარტყა «ისლამური სახელმწიფოს», რომ ტერორისტების ფანჯრებში მიწა აღვლდა...»

«ასლა მაინც თუ სვდებით, რა ჩაიღინეთ?!»

«თუ უცხო ქვეყნების სპეცსამსახურების დაკვეთებს შევასრულებთ, დამოუკიდებლობა არასდროს გვუღირსება»

«ისლამური სახელმწიფოს» წარმომადგენლები და ამერიკისა და ბრიტანეთის სპეცსამსახურების თანამშრომლები ერთი კვირის განმავლობაში იყრიან იარაღს თბილისის ერთ-ერთ სისტემურ და თათბირებულ»

«საქართველოს ხელისუფლება გზად არის, ნატოში მიღების ფუჭი დაპირებების სანახვლოდ დასოცოს ქვეყნის ახალგაზრდობა»

კურტ გოლკერი:
არ ვფიქრობ, რომ ვარშავის სამიტზე საქართველოსთვის ან უკრაინისთვის მათის მინიჭებას ვინმე ელოდება

სოროსი ევროპას მოუწოდებს, ყოველწლიურად მილიონი მიგრანტი მიიღოს

«ნიკა გვარამია არის თავისუფალი მედიის წინააღმდეგ ხელაგორღებული მეგრული»

ნიკურაძემ «ისლამური სახელმწიფოს» ბუღან გადაუფრინა

ნახ-ნოვი სიტუაცია და ნახ-ადი მეთოდებით თვალში ნახ-რის შეყრის მხდლოება

ამერიკული დემოკრატიის «ბოტანის» სააკაშვილს უჭერს

მესამე რაინი და პოლონეთი საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ

აგაგანი

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

უთოს გენერალი: უნდა შენარჩუნდეს პოლიტიკური პროცესი ქვეყნის ფორმირების სახით

გაეროს გენერალური ასამბლეის 70-ე სესიის ფარგლებში საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრი გიორგი კვიციანი უთოს გენერალულ მდივანს — ლამბერტო ზანიერის შეხვდა. შეხვედრაზე ისაუბრეს რეგიონსა და საქართველოში არსებულ უსაფრთხოებაზე, საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიებზე შექმნილ ვითარებაზე, რუსეთის მიერ გადადგმულ აგრესიულ ნაბიჯებსა და მის თანამდევ უარყოფით შედეგებზე. აღინიშნა უთოსა და საერთაშორისო თანამშრომლობის ჩართულობის მნიშვნელობა კონფლიქტის მოგვარების პროცესში. ხაზი გაესვა უნდა შენარჩუნდეს საერთაშორისო მოლაპარაკებების მნიშვნელობა და ამ მიმართულებით არსებულ დღის წესრიგს. „ჩვენ განვიხილეთ რეგიონსა და საქართველოში არსებული ვითარება, საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიებზე მომდინარე ე.წ. ბორდერიზაციის პროცესი და მასთან დაკავშირებული უარყოფითი მოვლენები. მნიშვნელოვანია, რომ გაგრძელდეს და შენარჩუნდეს პოლიტიკური პროცესი, უნდა შენარჩუნდეს საერთაშორისო მოლაპარაკებების სახით“, — განაცხადა ლამბერტო ზანიერი.

საქართველოს საგარეო ვალა 14.1 მლრდ დოლარს შეადგინდა

საქართველოს მთლიანმა საგარეო ვალმა, 2015 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით, 14.1 მლრდ აშშ დოლარი (31.8 მლრდ ლარი) შეადგინა, რაც ბოლო ოთხი კვარტლის მშპ-ს 90.9 პროცენტია.

საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გაცემული ინფორმაციით, 2015 წლის მეორე კვარტალში საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი 437.4 მლნ აშშ დოლარით გაიზარდა, სახელმწიფო საგარეო ვალმა შეადგინა 5.9 მლრდ აშშ დოლარი (13.3 მლრდ ლარი), რაც მშპ-ს 38.1 პროცენტია, რომლიდანაც სამთავრობო სექტორის ვალია 4.3 მლრდ აშშ დოლარი (9.6 მლრდ ლარი; მშპ-ს 27.3 პროცენტი), ეროვნული ბანკის ვალდებულებები — 233.0 მლნ აშშ დოლარი (524.0 მლნ ლარი; მშპ-ს 1.5 პროცენტი), ხოლო სახელმწიფო საწარმოების ობლიგაციები და სესხები, შესაბამისად — 837.7 მლნ აშშ დოლარი (1.9 მლრდ ლარი; მშპ-ს 5.4 პროცენტი) და 605.5 მლნ აშშ დოლარი (1.4 მლრდ ლარი; მშპ-ს 3.9 პროცენტი). კერძო საგარეო ვალმა კი შეადგინა 8.2 მლრდ აშშ დოლარი (18.5 მლრდ ლარი; მშპ-ს 52.8 პროცენტი), აქედან, საბანკო სექტორის საგარეო ვალმა შეადგინა 2.8 მლრდ აშშ დოლარი (6.3 მლრდ ლარი; მშპ-ს 17.9 პროცენტი), კერძო საწარმოების საგარეო ვალმა — 2.5 მლრდ აშშ დოლარი (5.7 მლრდ ლარი; მშპ-ს 16.3 პროცენტი) და კომპანიათაშორისო ვალმა — 2.9 მლრდ აშშ დოლარი (6.5 მლრდ ლარი; მშპ-ს 18.6 პროცენტი).

საქართველოს ეროვნული ბანკის ინფორმაციით, საქართველოს წმინდა საგარეო ვალმა, 2015 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით, 9.1 მლრდ აშშ დოლარი (20.5 მლრდ ლარი) შეადგინა, რაც ბოლო ოთხი კვარტლის მშპ-ს 58.6 პროცენტია. აქედან სახელმწიფო სექტორის წმინდა საგარეო ვალი 3.4 მლრდ აშშ დოლარი (7.7 მლრდ ლარი), რაც მშპ-ს 21.9 პროცენტია. 2015 წლის მეორე კვარტალში საქართველოს ეროვნული ბანკის საგარეო ვალი 1.0 მლნ აშშ დოლარით გაიზარდა.

დავნილთა მინისტრის მოადგილეს ქრთამის აღებაში ადანაშაულებენ

არასამთავრობო ორგანიზაცია „აპრიორის“ წევრები დავნილთა მინისტრის მოადგილე მამუკა ცოტნიაშვილს ქრთამის აღებაში ადანაშაულებენ.

არასამთავრობო ორგანიზაციის წევრებმა წარმოადგინეს ვიდეომასალა, რომელიც ზუგდიდის საკრებულოს ფრაქცია „ქართული ოცნების“ თავმჯდომარის ნათესავი ნიაზ ლაღუა ამბობს, როგორ გადასცა ქრთამად 21 500 ლარი მამუკა ცოტნიაშვილს.

არასამთავრობო ორგანიზაციის წევრები აპირებენ, რომ მასალები ქრთამის აღების შესახებ პროკურატურას გაუგზავნონ.

ვინ გეგმავს ტერაქტს ბიძინა ივანიშვილის წინააღმდეგ?

„გაერთიანებული დემოკრატიული მოძრაობის“ წევრი ირაკლი ბათიაშვილის თქმით, ბიძინა ივანიშვილის წინააღმდეგ ტერაქტი მზადდება.

„მივიღე ინფორმაცია, რომ ყოფილი ხელისუფლების გარკვეულ წრეში, რომელიც ახლა საქართველოდან გადახვეწილია და ემიგრაციაში იმყოფება, სერიოზული მზადება მიდის, რათა ბიძინა ივანიშვილზე ტერაქტი განახორციელონ და მისი ფიზიკური ლიკვიდაცია მოახდინონ“, — განაცხადა ბათიაშვილმა. მას, ასევე, მიაწოდეს ინფორმაცია, რომ საქართველოში ჩამოსული იყო პროფესიონალების ჯგუფი ტერორისტული აქტის მოსამზადებელი სამუშაოების ჩასატარებლად. „პუნჯარიშია, არ ბამბინია იმის შესაძლებლობა, რომ მსხვერპლი იყოს ინფორმაცია“.

კურტ ვოლკერი:

არ ვფიქრობ, რომ ვარშავის სამიტზე საქართველოსთვის ან უკრაინისთვის გაისინჯება ვინმე ელოდება

„ამერიკის ხმის“ ქართულ რედაქციასთან საუბრისას ნატოში შეერთებული შტატების ყოფილი ელჩმა და მაკკეინის ინსტიტუტის დირექტორმა კურტ ვოლკერმა განაცხადა, რომ ვარშავის სამიტზე საქართველოსთვის ან უკრაინისთვის გაისინჯება არავინ უნდა ელოდოს.

„რაც შეეხება საქართველოს ან უკრაინას, არ ვფიქრობ, რომ ამ სამიტზე მათთვის მაშის მინიჭებას ვინმე ელოდება. თუმცა, ნატო-საქართველოსა და ნატო-უკრაინის კომისიების სამუშაოებით პარტნიორობა გაგრძელდება, რაც ისეთ საკითხებს მოიცავს, როგორც არის უსაფრთხოების სექტორი, წვრთნების ყოველწლიური ეროვნული გეგმა. საქართველოს ადგილას ვეცდებით, ნატოსთვის მაქსიმალურად მოვმზადებულიყავი, რათა ნატოსა თუ ევროკავშირში გაფართოების შემთხვევაში ვითარების შეცვლისთვის საქართველო მზად იყოს“, — განაცხადა ვოლკერმა.

ნიკოლოზ მჭავანაძე: «ქართული ოცნების» ხელში ისეთი მასალები, როგორც ბამბოლეები, რომლებიც მათი მფლობელებს მსოფლიოს შეიკრავს

„უფლებადამცველთა გაერთიანების“ თავმჯდომარე ნიკოლოზ მჭავანაძის განცხადებით, „ნაციონალური მოძრაობა“ შეეცდებოდა იმის მტკიცებას, რომ ციხის სკანდალური კადრები დადგმული იყო.

„ნაციონალური მოძრაობა“ მეორე შეტევას იწყებს, იმის მტკიცებას, რომ ციხის სკანდალური კადრები დადგმული იყო. მოვუწოდებ ხელისუფლებას, გაასაჯაროონ ის ფარული ჩანაწერები, რომლებშიც მსგავსი სცენებია, და ვნახავთ, რომ ადგილი ჰქონდა სისტემურ დანაშაულს. ციხის კადრები არათუ დადგმული იყო, არამედ ეს იყო „ნაციონალური მოძრაობის“ ბუნებრივი მდგომარეობა და ამას აკეთებდა რეგულარულად. მიმაჩნია, რომ ხელისუფლებამ დაუშვა უდიდესი შეცდომა, როცა კადრების დიდი ნაწილი გაანადგურა, ჩვენ მათ მოვუწოდებდით, ეს არ გაეკეთებინათ, მაგრამ მაშინ მოხდა ძალების ლუსტრაცია... სჯობს გვიან, ვიდრე არასდროს. ახლა მაინც მოხდეს იმ კადრების გასაჯაროება, მით უფრო, რომ „ქართული ოცნებას“ სდებენ ბრალს, რომ ციხის კადრები დადგმული იყო. მეორე ვნახოთ, რას იტყვიან. შეიძლება, რომ 181-საათიანი უკანონო თვალთვალის გზით მოპოვებული პირადი ცხოვრების ამსახველი აუდიო და ვიდეორჩანაწერები, ძალადობა და მანტუა დადგა? ყველაზე საინტერესო კი ის არის, რომ „ნაციონალური მოძრაობა“ მხოლოდ ოპონენტებს კი არ უღებდა ფარულად, არამედ საკუთარი გუნდის წევრებსაც. აი, ეს კადრები უნდა გაასაჯაროონ და მეორე ხალხი მიხვდება, ვინ რატომ უჭერს ასე თავგამოდებით მხარს „ნაციონალურებს“... დღეს შექმნილია ძალიან მძიმე სურათი, რაღაც კომპრომატს ჩაიგდებს ხელში „ნაციონალურებს“ და ურტყამს „ქართულ ოცნებას“, „ქართული ოცნება“ კი მოკუნტულია და ხმას ვერ იღებს. არადა, მათ ხელშია ისეთი მასალები, რომელთა გამოქვეყნებაც მსოფლიოს შეიკრავს და „ნაციონალურებს“, როგორც სისტემური დანაშაულის ავტორ პარტიას, გაასამართლებენ. ზოგჯერ ვფიქრობ, „ქართული ოცნება“ მაზოხისტი ხომ არ არის, რატომ იტანს ამხელად დარტყმას, როცა საპასუხო დარტყმით შეუძლია, ოპონენტი მინასთან გაასწოროს და გაანადგუროს“, — განაცხადა ნიკოლოზ მჭავანაძემ გაზეთ „კვირის“ ქრონიკისთვის“ მიცემულ ინტერვიუში.

აუდიტის სამსახურმა სასჯელს დასწავლა საინსტროს შემოწმების მასალები პროკურატურას გადაუგზავნა

„ვინაიდან სასჯელს დასწავლა საინსტროს შემოწმების მასალები დარღვევები დანაშაულის ნიშნებს შეიცავს, შესაბამისი მასალები დღეს პროკურატურას გაუგზავნეთ“, — განაცხადეს სახელმწიფო აუდიტის სამსახურში.

მათივე ინფორმაციით, მასალები მოიცავს როგორც უწყების თანამშრომლებზე 2013-2014 წლებში გაცემულ პრემიებთან დაკავშირებულ ფაქტებს, ისე კვებითი მომსახურების შესყიდვის მიზნით ჩატარებული ტენდერების შესახებ ინფორმაციას.

სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის შეფასებით, სასჯელს დასწავლა საინსტროს 2013-2014 წლებში მიღებული გადაწყვეტილებები თანამშრომლებზე პრემიების გაცემის შესახებ ხშირად დაუსაბუთებელია. ასევე, აღნიშნულ პერიოდში სასჯელს დასწავლა საინსტროს დეპარტამენტის კვებითი მომსახურების შესყიდვის მიზნით 14 ტენდერი ჩატარდა და ყველა ტენდერი შპს G.M.M.-მ გაიმარჯვა.

ამერიკელი მხარს უჭერს უკრაინას

ამერიკული გაზეთის — New York Daily News-ის მკითხველების დიდი უმრავლესობა (96%) თვლის, რომ გაეროს გენერალურ ასამბლეაზე რუსეთის პრეზიდენტი ვლადიმერ პუტინი უფრო დამაჯერებლად გამოვიდა, ვიდრე აშშ-ის პრეზიდენტი ბარაკ ობამა. უკვე რამდენიმე დღეა, გაზეთი გამოკითხვას აწარმოებს. გამოკითხვის შედეგების მიხედვით, პუტინს მხარს უჭერს 34 ათასი რესპონდენტი — გამოკითხულთა 96 პროცენტი, ობამას კი — 1,5 ათასზე ცოტა მეტი. გაზეთმა გამოკითხვას დაურთო სტატიები, რომლებშიც მოყვანილია ამონარიდები ორი ქვეყნის ლიდერების გამოსვლებიდან, რომლებშიც ისინი, ასე თუ ისე, ერთმანეთს უპირისპირდებიან და ერთმანეთის პოზიციებს აკრიტიკებენ. ეს არის ომი სირიაში, მოვლენები უკრაინაში, რუსეთისთვის ყირიმის მიერთება და ადამიანის უფლებები.

გეორგი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

«რუსები სირიაში კარგი მოჭადრაკეებით მოქმედებენ»

ამერიკული კვლევითი ცენტრის — Stratfor-ის ანალიტიკოსები თვლიან, რომ სირიაში რუსეთის მოქმედება მკაფიოდ წარმოაჩენს რუსეთის უნარს, იყოს გლობალური ლიდერი, რომელსაც შეუძლია მიზნების დასახვა და მათ მისაღწევად პასუხისმგებლობის დაკისრება.

ამერიკელი ექსპერტების აზრით, რუსეთი ისახავს მიზნების ფართო სპექტრს, რომელთა მიღწევაც სურს ახლო აღმოსავლეთის რეგიონში.

ნია აშშ, მისი არაბი მოკავშირეები და ნატო.

რუსეთმა მკაფიოდ დაგვანახვა, რომ აშშ-ისგან განსხვავებით, შესწევს უნარი, იყოს გლობალური ლიდერი. რუსები კარგი მოჭადრაკეებით მოქმედებენ და თვალყურს ადევნებენ არამხოლოდ ერთ საჭადრაკო დაფას. რუსეთის მოქმედება სირიაში დაკავშირებულია რუსეთისა და დასავლეთის დაპირისპირებასთან უკრაინაში, — წერენ Stratfor-ის ანალიტიკოსები.

„სირიის პრეზიდენტ ბაშარ ასადის მხარდაჭერა დიდი სტრატეგიის ერთ-ერთი ელემენტია. სირიის ლიდერის მხარდაჭერა მოამზადებს ნიადაგს მომავალი მოლაპარაკებებისთვის. კიდევ ერთი ამოცანაა რეგიონში ინტერესების სფეროს გაფართოება, ამასთანავე, გაღრმავდება რუსეთისა და ირანის თანამშრომლობა სირიის საკითხზე.

რუსეთიც ცდილობს გლობალური ლიდერის პოზიციის დაკავებას, იყოს საერთაშორისო აქტორი, რომელიც პასუხს აგებს საკუთარი თავის წინაშე და ქვედა არ მოუხრის აშშ-ს. აშშ-ის პოლიტიკა მკაფიოდ წარმოაჩენს, სოლო აშშ-ის რაიონში და დასავლეთში, რომ რუსეთმა ცალმხრივი მოქმედებით განსაზღვრა.

«რუსეთს ხელს გლობალური ლიდერის პოზიციის დაკავებას, იყოს საერთაშორისო აქტორი, რომელიც პასუხს აგებს საკუთარი თავის წინაშე და ქვედა არ მოუხრის აშშ-ს. აშშ-ის პოლიტიკა მკაფიოდ წარმოაჩენს, სოლო აშშ-ის რაიონში და დასავლეთში, რომ რუსეთმა ცალმხრივი მოქმედებით განსაზღვრა»

დონალდ ტრამპი:

მოგონს, პუტინი «ისლამურ სახელმწიფოს» რომ პოეზიას

„ვითარება ახლო აღმოსავლეთში გაცილებით სტაბილური იქნებოდა, ერაყისა და ლიბიის პრეზიდენტები — სადამ ჰუსეინი და მუამარ კადაფი რომ არ დაეშობოთ“, — განაცხადა აშშ-ის პრეზიდენტობის კანდიდატმა, მილიარდერმა დონალდ ტრამპმა ტელეარხ NBC-ის ეთერში.

„შეხედეთ ლიბიას, შეხედეთ, რა ჩავიდინეთ, იქ ქაოსია. ავიღოთ ერაყი და სადამ ჰუსეინი. ნახეთ, იქ რა ჩავიდინეთ, იქაც ქაოსია. მსგავსი რამ მოხდება სირიაშიც, თუკი პრეზიდენტ ბაშარ ასადის რეჟიმი დაეშობა. აშშ ასადის წინააღმდეგ გამოდის, მაგრამ არც კი იცის რეალურად, ვის უჭერს მხარს. ხომ შეიძლება, რომ ეს ადამიანები ასადზე უფრო ცუდები აღმოჩნდნენ?! დარწმუნებული ვარ, სწორედ ერაყის კატასტროფის შედეგად წარმოიქმნა „ისლამური სახელმწიფო“. მე მხარს ვუჭერ სირიაში რუსეთის სამხედრო ოპერაციას „ისლამური სახელმწიფოს“ წინააღმდეგ. მომწონს, რომ პუტინი ბომბავს „ისლამურ სახელმწიფოს“. მას სურს, თავიდან მოიშოროს „ისლამური სახელმწიფო“, რადგან არსებობს ამ ტერორისტული ორგანიზაციის რუსეთშიც შეღწევის საფრთხე.

Time: აშშ-ის არმიამ გააჩვენა უნარი დაკარგა

„ბოლო ოცი წელიწადია, აშშ მარცხს მარცხზე განიცდის და ამაში უდიდესი წვლილი აშშ-ის სამხედრო სარდლობას მიუძღვის“, — წერს ამერიკული გამოცემა Time-ი.

აშშ მილიარდობით დოლარს ხარჯავს ერაყისა და ავღანეთის სამთავრობო არმიების მხარდასაჭერად, მაგრამ ისინი გამუდმებით მარცხდებიან „ბოვიკებთან“ ბრძოლაში. მას შემდეგ, რაც ამერიკელების დიდად-დიდად დაინახა აშშ-ის მოწინააღმდეგეების განსაზღვრება, ძალა-ძალი სხვადასხვა სახის ომების, აშშ-ის მოკავშირეებთან ერთად, აშშ-ის მოკავშირეებმა ერთ თვეში შეძლეს. ერაყის მეორე სამხედრო კამპანიაში, აგრეთვე, ავღანეთის ომებში ასეთი კონკრეტული მიზანი დასახული არ იყო. ამის გამო ეს ომები იმაზე მეტ ხანს გაგრძელდა, ვიდრე მათ „არქიტექტორებს“ ჰქონდათ დაგეგმილი. ომების გაჭიანურებამ კი საზოგადოების უარყოფითი განწყობა გამოიწვია.

მოირჩევინ, თუმცა ნებისყოფის უქონლობით მხოლოდ ამერიკის მოკავშირეები როდი გამოირჩევიან, პასუხისმგებლობა აშშ-ის არმიასაც ეკისრება.

სამხედროები სპარსეთის ყურეში ომს აშშ-ის ბოლო გამარჯვებულ თვლიან. იმ ომში 1991 წელს მკაფიო ამოცანა იყო დასახული — სადამ ჰუსეინის ჯარის გაქცევა ქუვეითიდან, რაც აშშ-მა და მათმა მოკავშირეებმა ერთ თვეში შეძლეს. ერაყის მეორე სამხედრო კამპანიაში, აგრეთვე, ავღანეთის ომებში ასეთი კონკრეტული მიზანი დასახული არ იყო. ამის გამო ეს ომები იმაზე მეტ ხანს გაგრძელდა, ვიდრე მათ „არქიტექტორებს“ ჰქონდათ დაგეგმილი. ომების გაჭიანურებამ კი საზოგადოების უარყოფითი განწყობა გამოიწვია.

თავისი მოქმედებების გამო აშშ სუსტი სახელმწიფოს შინააღმდეგობას ტოვებს, რადგან თავდაპირველი ფარდობანი გამგებნი სულაც არ ვხვდებით იმას, რაც სინამდვილეში მივიღეთ“, — წერს „თაიმის“ მიმომხილველი მარკ ტომპსონი.

ამერიკელმა ექსპერტმა აშშ-ის ხელისუფლებას სირიის საკითხზე გარეგნუა უჩიო

„ისლამური სახელმწიფოს“ ტერორისტებთან ბრძოლის ამერიკული ოპერაცია ჩაფლავდა, ამიტომ ვაშინგტონმა ენას კბილი უნდა დააჭიროს და სირიაში რუსეთის ოპერაციის გაკრიტიკებას თავი დაანებოს“, — განაცხადა გადამდგარმა პოლიკოვნიკმა, სამხედრო ექსპერტმა ჯეკ ჯეიკობსმა CNBC-ის ეთერში.

„მითი იმის შესახებ, რომ აშშ „ისლამურ სახელმწიფოს“ ებრძვის, გაცამტვერდა. ჩვენ არაფერს ვაკეთებთ, განვხორციელებთ ავიადარტყმები, მაგრამ წარმატებას ვერ მივაღწიეთ. „ისლამური სახელმწიფო“ კვლავინდებურად ძლიერია ან უფრო ძლიერი, ვიდრე უნდა იყო. სამხედრო გამოცდილების მქონე ნებისმიერმა ადამიანმა იცის, რომ ჩვენი მოქმედებები რეგიონში ჩაფლავდა. ჩვენ წუმბეში აღმოვჩნდით, რადგან არაფერი შეგვიძლია, ჩვენი სტრატეგია კი არ გვაქვს. ამ სიტუაციაში ამერიკის ინტერესებისთვის სჯობს, „ხმა ჩაიკმინდოს“, — განაცხადა ამერიკელმა ექსპერტმა.

სოროსი ეპროვას მოუწოდებს, ყოველწლიურად მილიონი მიგრანტი მიიღოს

„ფერადი რევოლუციების“ სულისჩამდგმელი, მილიარდერი ჯორჯ სოროსი ევროპისგან მოითხოვს, „პასუხისმგებლობა დაიკისროს“ მუსლიმანთა მასობრივ შემოტევებზე“, — წერს გამოცემა Prisonplanet.com.

ვებგვერდ Project Syndicate-ზე, აგრეთვე, პროპაგანდისტული ფორუმის — Open Society-ის ფურცლებზე სოროსი წერს, რომ ევროკავშირი ვალდებულია, ყოველწლიურად მიიღოს მილიონი მუსლიმანი მიგრანტი და პირველ ორ წელიწადში თითოეულს დაახლოვდეს 16 ათასი დოლარი საცხოვრებელი უზრუნველსაყოფად, განათლებისა და სამედიცინო მომსახურების მისაღებად, ჯამში კი, 17 მლრდ დოლარი.

სოროსის აზრით, მუსლიმან მიგრანტებს უნდა ჰქონდეთ შესაძლებლობა, აირჩიონ საცხოვრებელი ადგილი. მათგან ბევრი ამჟამად გერმანიასა და დასავლეთ ევროპის ქვეყნებს ირჩევს, სადაც უკეთესი სოციალური პირობებია. „ევროსტატის“ მონაცემებით, მიგრანტთა 60% ახალგაზრდა მამაკაცია, 26% — ბავშვი და 18% — ქალი.

ინტერვიუ

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ჰამლეტ ჭიბაშვილი:

საქართველოს ხელისუფლება მზად არის, ნატოში მიღების ფუჭი დაპირებების სანაცვლოდ დახოსოს ქვეყნის ახალგაზრდობა

საქართველო მზად არის, დახოსოს ახალგაზრდობა, ოღონდ სადმი მივხდეთ. ვფიქრობ, გაერო უფრო სწრაფად შეაფასებს ვითარებას. ჩვენს ქვეყნიდან 1000 კაცის დახოსვა არ შეიძლება, შესაძლებელია, წაიყვანონ ექიმები. არ შეიძლება, გაერომ გააკეთოს იგივე, რასაც ამერიკა და ნატო აკეთებს. ამერიკას არ აინტერესებს, რამდენია საქართველოს მოსახლეობა, ის, უზრალოდ, განიცდიდს გვიწყობს, როდესაც ამ პატარა ქვეყნიდან 1000-კაციანი სამხედრო კონტინგენტი სასაქლაოზე მიჰყავს.

გასულ კვირას საზოგადოებრიობის ყურადღება მიპყრობილი იყო გაეროს 70-ე საიუბილეო გენერალურ ასამბლეაზე, რომელიც 28 სექტემბერს გაიხსნა. საქართველოდან ორი დელეგაცია ჩავიდა პრემიერისა და პრეზიდენტის მეთაურობით. პრემიერ ლარიბაშვილის გამოსვლას არაერთგვაროვანი შეფასებები მოჰყვა ქართველი პოლიტიკოსების მხრიდან. რა მოხდა ყველაზე მნიშვნელოვანი გაეროში, რას ჩაეყარა საფუძველი და ადეკვატური იყო თუ არა საქართველოს წარმომადგენლის გამოსვლა, — ამ საკითხებზე პოლიტოლოგი ჰამლეტ ჭიბაშვილი გვესაუბრება.

— ბატონო ჰამლეტ, გაემართლა ხალხის მოლოდინი გაეროს 70-ე საიუბილეო სესიონზე დასვლამა საქართველოს ორმა დელეგაციამ პრემიერისა და პრეზიდენტის ხელმძღვანელობით? როგორ შეაფასებთ ირაკლი ლარიბაშვილის გამოსვლას?

მოსვლა პროტოკოლურია. ასე რომ, ლარიბაშვილის გამოსვლაში ახალი და საინტერესო რა უნდა ყოფილიყო, თუმცა ამ ყველაფერში საინტერესო იყო მისი მინისტრის, თეა წულუკიანის, შეფასება: „ეგროპამ მაღალ დონეზე შეაფასა პრემიერ-მინისტრის გამოსვლა“. ნეტა, რას ნიშნავს ფულუკიანისთვის ეგროპა და რა ინიშნავს მან? ფულუკიანე ამ შეფასებაზე შთაბეჭდილება დაიბნეოდა, რომ სრულიად ეგროპის მოსახლეობა გულისხმავს ცალკეულ ადამიანებს, მერავე შვიტით ამოიღებოდა და დადებოდა დასაფასებლად!

— საქართველოს მოსახლეობას არ უნდა ჰქონოდა რაიმე მნიშვნელოვანისა და ახლის მოლოდინი ქვეყნის უმაღლესი წარმომადგენლისგან. რაც უნდა თქვას გაეროში ლარიბაშვილმა, უდიდესობა. საბარათო პრემიერის პრემიერის პრემიერის უფრო რავესია (ვენესუელის ყოფილი პრეზიდენტი — ე.წ.), არც ნიქიტა ხრუშჩოვი (სსრკ-ის ყოფილი ლიდერი — ე.წ.) და არც ახმადინოვი (ირანის ყოფილი პრეზიდენტი — ე.წ.). ლარიბაშვილი რა უნდა ექნა, როდესაც ამერიკის არც ერთი პრეზიდენტის გამოცხადება არ ყოფილა საინტერესო არც ერთ სამიტზე.

საქართველოს ყველა ხელისუფლებას, ზომის, წონის, განათლების მიუხედავად, სურვილი აქვს, მოწინავე ქვეყნების რიგში იდგას. ასე იყო ბაქრაძე... დღემდე ვერაფერი გავიწყობს, რომ ამ პატარა ქვეყნის ადგილი დიდების გვირგვინით არ არის.

ყველაზე მნიშვნელოვანი, რაც ამ დღეებში საქართველოში მოხდა, იყო ის, რომ საბოლოოდ დაწყებული ქართველი პოლიტიკოსების დონე. ოპოზიციონერმა პოლიტიკოსებმა ვერ გაარკვიეს, სად და როდის გამოდიოდა სიტყვით პრემიერი ლარიბაშვილი. მათ ოთხი დღით ადრე ატყუეს ერთი ამბავი. არადა, საიუბილეო სხდომა დაწყებულიც არ იყო. ქვეყანას, რომლის პოლიტიკოსებმაც პოლიტიკის ანაზღაურა არ იცნა, დიდი პოლიტიკოსის კეთილგანაზღაურება არ უნდა მოსთხოვო.

ეს თავიდანვე უნდა ეთქვათ ამ ხელისუფლების წარმომადგენლებს, რომ მატრაკვეციობის დრო არ არის და რეალურად შევხედოთ ყველაფერს. ნაბიჯებიც ასეთი უნდა გადაედგათ.

ლარიბაშვილის გამოსვლა პროტოკოლური იყო, — ასე ჩათვალა დამსწრე საზოგადოებამ, რუსეთმა კი, რომელიც 1992 წლის შედეგ რეაგირებას არ ახდენს საქართველოს წარმომადგენლების გამოსვლაზე, ამჯერადაც დუმილი არჩია. რუსეთის აზრი მინიშნებითაა გამოვლენილი. აუცილებელია, წარმოვიდგინოთ იმ მახონიზმს, რომელსაც საქართველოს ხელისუფლება მიმართავს.

ქვეყნის პირველი პირი ამბობს, რუსეთი აგრესორიაო. არადა, აგრესორი თვითონ ხარ — ეს დასკვნა ასახულია კომისიის ოფიციალურ დოკუმენტებში, კომისიისა, რომელსაც ტალიბანის ხელმძღვანელი იყენებდა.

მელსაც ტალიბანის ხელმძღვანელობდა. რუსეთს ეს იმ მაღალი ტრიბუნლიდან უნდა ეთქვა, მაგრამ რუსეთის პრეზიდენტის გამოსვლა დასაწყისში იყო, ხოლო ლარიბაშვილის — ბოლოსკენ.

— ამ შეხვედრაზე კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი რამ მოხდა: პრემიერმა განაცხადა, რომ ქართველი ჯარისკაცები გაეროს მისიაშიც მიიღებენ მონაწილეობას — „ცისფერჩაფხუტიანთა“ რიგებში. მნიშვნელოვანია საქართველოსთვის ამ მისიის შესრულება?

პრეზიდენტი, პრემიერი და მათი თანმხლებნი იქ არ დაეტყობდნენ. მარგველაშვილის ამერიკაში ვიზიტი ლიმიტის კი არა, ხითხითის სურვილს გიჩვენს, თუმცა ხითხითის განწყობაზე არ დაგაყენებს ვიზიტზე დახარჯული ფული.

მა, რომელიც ახლა მონაწილეობს სირიის დაბომბვაში, ამერიკულ გემს გადაუფრინა და ყველა რადარი გაუთიშა. ამის შემდეგ 24-ჯერ იმეტირებულად დაბომბა, ამერიკელებმა ჩაისვარეს და თავი კონსტანცას (რუმინეთის პორტს — ე.წ.) შეაფარეს. ამერიკული გემის ეკიპაჟის ნახევარი შემადგენლობა გადადგა, ზოგი სამკურნალო გახდა. ამერიკა მიხვდა, რომ არც ისე ძლიერია, როგორც თავი მოაქვს.

«გაეროს ერთპირიანი შეხვედრა, ნორმალური ოტხეულის შეხვედრის ჩათვლით, იყო რუსეთის დიპლომატიისა და პოლიტიკის ტრიუმი. რა მოხდა ერთ კვირაში? ვლადიმერ პუტინმა თავისი გამოცდილი ყველაფერი დაანახა, რომ მსოფლიო ერთპირიანი აღარ არის, რომ დასასრულსკენ მიდის აპირიკის კავშირები»

— ხელისუფლებისგან აღარაფერი მიკვირს. 25 წლის განმავლობაში დახოსულ კარს ვუჭრებთ თავს. აქედან ერთადერთი დასკვნის გამოტანა შეიძლება — საქართველოს ხელისუფლებამ მზად არის, ნატოში მიღების ფუჭი დაპირებების სანაცვლოდ დახოსოს ქვეყნის ახალგაზრდობა.

გამომწვევი, გამაღიზიანებელი. დანხილარუსეთი, გააკრიტიკა ირანი და ჩინეთი. დიპლომატიამ ნერტილი-მძიმესაც დიდი მნიშვნელობა აქვს. ის, რაც ოპაგამ რუსეთს აბაღრა, ყველაფერი ტყუილია, თუმცა ამ ტყუილით საზოგადოების დაჯიბრებას ცდილობდა. მან ასევე თქვა, რომ სანქციებმა, რომელიც რუსეთის წინააღმდეგ ამოქმედდა, ეს ქვეყანა დააჩოქა, რომ რუსეთიდან ინტელექტუალები გარბიან. თავისი გამოხსვლა კი ასე დაასრულა — „მსურს, ვიხილო ძლიერი რუსეთი!“, რაც კონტექსტიდან ამოვარდნილი იყო.

ხელმწიფოს დაბომბვაზე უკვე მიღებული ჰქონდა. პუტინის ამ საქციელმა ისე დააბნია ამერიკის ადმინისტრაცია, რომ დღის განმავლობაში განაცხადება სამჯერ შეცვალეს. ამერიკა სოკოში ჩაფარდა და ამ მიზნით შეცდომას შეცდომაზე უშვებს. აქვეყნებენ ინფორმაციას, რომ რუსულმა ბომბდამშენებმა მშვიდობიანი მოსახლეობა დაბომბეს, საავადმყოფოები გაანადგურეს და ა.შ., თუმცა ამას მნიშვნელობა აღარ აქვს, მთავარია, რომ ერთ კვირაში მსოფლიოში ვითარება შეიცვალა.

— რა მოხდა ერთ კვირაში? ვლადიმერ პუტინმა თავისი გამოცდილი ყველაფერი დაანახა, რომ მსოფლიო ერთპირიანი აღარ არის, რომ დასასრულსკენ მიდის აპირიკის კავშირები»

ალბათ, არ მომხადებოდა და ბაქრაძის დამინახება, რომ ერთ-ერთი, ასე ვთქვათ, სეფსიტყვა რუსეთის პრეზიდენტმა წარმოიტანა. ის 22 ნოემბერს ჩაერთო, პირდაპირ თქვა ყველაფერი. პუტინი იყო კორპორატი, არ დაუსაჯებელია არავის სახელი და გარი, გოლოს კი იქითსა — რა გააკეთეთ?

საბჭოთა კავშირი და ამერიკა უღრესად მძიმე ვითარებაშიც კი ელაპარაკებოდნენ ერთმანეთს. რაღაც დონეზე შეხვედრები ყოველთვის მიმდინარეობდა. საბჭოთა კავშირის ელჩი ამერიკაში 25 წლის განმავლობაში იყო ანატოლი დობრინინი, რომელსაც „ცივი ომის“ დროსაც კი არ შექმნია პრობლემა, შეხვედრები გაეცა უმაღლეს დონეზე. მას შემდეგ, რაც უკრაინის კრიზისი დაიწყო, ამერიკას და რუსეთს შორის ყველაწარმოიშობა არ ჰქონდა შესაძლებლობა, ამერიკაში დეპარტამენტის უფროს დალაპარაკებოდა. იგივე გააკეთა რუსეთშიც ამერიკის ელჩთან. ურთიერთობები გაიყინა...

— ის, რაც მოხდა ამ ერთ კვირაში, მსოფლიომ გააცნობიერა, მათ შორის, უკრაინის პრეზიდენტმა პოროშენკომაც. საქართველოს ხელისუფლება თუ მიხვდა, რაც მოხდა?

— საქართველოს ხელისუფლება ამას ვერასდროს მიხვდება. მათი მიზანი ვილაცის უკანა ნაწილის ლოკვა და ნილების განმავლობაში ასე იქცეოდნენ, საქართველო ამ „შესაშურ“ პროცესში უკვე 25 წელიწადია ჩართულია. ეს ტრადიციულად გრძელდება და ივანიშვილ-ლარიბაშვილიც მშვენივრად ახერხებენ. მსოფლიო ივანიშვილის განცხადებებზე რად ღირს: „ჩვენ მივეცით ვეროკავშირსკენ, ამაზე მშვენიერი მსოფლიოს არაფერი შეუქმნია“. ჩვენი ხელისუფლების ცოდნის დონე დაბალია, მაგრამ ამას თავი დავანებოთ, დიდი რისკის წინაშე დგებთან — ხელისუფლების დაკარგვის ემბიოთა.

ამერიკამ საქართველოში ყველაფერი გააკეთა, რაც განსაკუთრებული იყო: ოპოზიციის მინიწარმება, ხელისუფლებაც, შურისმაძიებელიც, არასამთავრობოებიც. საზოგადოების ნაწილი პროპაგანდისტულია. ხელისუფლებამ იცის, ამერიკის წინააღმდეგ რამის იტყვის და შეცვლიან.

ვინმეს საქართველოზე ერთი წუთითაც რომ ეფიქრა, რაც უფროს, დაგვემართებოდა? საქართველოს ხელისუფლებამ უნდა იფიქროს საგარეო და საშინაო კურსის ასოთხმოცო გრადუსით შემობრუნებაზე. დღევანდელი რუსეთი სულ სხვაა, ხელნაწილსაკრავი არ არის. საქართველოს არ აქვს იმის საშუალება, რუსეთის წინააღმდეგ გადგას. ფეხზე რომ ვდგავართ, რუსეთის გულისხმიერების დამსახურებაა.

ესაუბრა ეკა ნასყიდაშვილი

„ვთანამშრომლობდი ევროკავშირის ანტიტერორისტულ საბამოძიებო სტრუქტურებთან და ვიცი, ყველა ის ორგანიზაცია, რომელიც მათი კონტროლიდან გავიდა და დამოუკიდებლად მუშაობს სცადა, გაანადგურეს. თვითონ ქმნიან ამ ორგანიზაციებს, შემდეგ თვითონვე ანადგურებენ და ბაიძახინს, ტერორიზმს ვებრძვიტო“.

გოგიალანის საყურადღებო

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

მურაზ ნაგიევი:

«ისლამური სახელმწიფოს» წარმოადგენლები და ამერიკისა და ბრიტანეთის სპეცსამსახურების თანამშრომლები ერთი კვირის განმავლობაში იკრიბებოდნენ თბილისის ერთ-ერთ სასტუმროში და თათბირობდნენ

„მსოფლიო ხალხთა ქრისტიანულ-მუსლიმანური მეგობრობის“ ხელმძღვანელი მურაზ ნაგიევი სოციალურ ქსელში შემამოფოტებელ ინფორმაციას ავრცელებს და მოსალოდნელ საფრთხეზე საუბრობს. „ბევრის თქმა არ შემოიძლია და არც მაინტერესებს ეს თემა, მაგრამ მხოლოდ ერთს ვიტყვი და განზე გავდგები... ყველამ თავს უშველეთ და დატოვეთ საქართველო! სულ მალე თავდასხმები განხორციელდება სალოცავებზე, სამხედრო ობიექტებსა და შს-ს ნებისმიერ დაწესებულებაზე. ეს არ არის ინტრიგა და არც ხუმრობა. ეს არის რეალობა და დიდი ხნის წინათ შემუშავებული გეგმა, რომელიც, სამწუხაროდ, უხუცესთა ბრძანებით გააქტიურდა“, — წერს მურაზ ნაგიევი.

„საქართველო და მსოფლიო“ მურაზ ნაგიევს დაუკავშირდა.

— „ეს არის რეალობა და დიდი ხნის წინათ შემუშავებული გეგმა“, — წერს თქვენ. რა გეგმაზე საუბრობთ და ვინ შემუშავა იგი?

— მათთვის ომის წარმოებაც ბიზნესია. „ისლამური სახელმწიფო“ რა მიზნით შეიქმნა? გვინათ, მართლა მათ წინააღმდეგ იბრძვიან ეს საერთაშორისო ორგანიზაციები? „ისლამური სახელმწიფოს“ უკან ბრიტანელები, ებრაელები და ამერიკელები დგანან. სწორედ ისინი აწარმოებენ ომს ტერიტორიების ხელში ჩასაგდებად, რათა ქვეყანა გაანადგურონ, ხალხი გააქციონ, ინფრასტრუქტურა მოშალოს და ტერიტორია მათ დარჩეთ. შემდეგ ამ ტერიტორიაზე ტერორიზმთან ბრძოლის სახელით შევლენ. **და, თუ რომელიმე ქვეყანა არ დაემორჩილება და მათი კონტროლიდან გასვლას შეეცდება, არაუშლავს მონაწილეობა. „ისლამური სახელმწიფოს“ ლიდარები მათი წარმომადგენელია.**

— ეს ქვეყნები ხომ ებრძვიან „ისლამურ სახელმწიფოს“ და გამოვლენ ტერორიზმს? რის საფუძველზე ამბობთ, რომ ისინი ტერორისტებს ხელს უწყობენ?

— დიახ, ისინი გამოდიან და საუბრობენ, რომ საერთაშორისო ტერორიზმს ებრძვიან. ამ ზაფხულს, ივნისში, მე და ჩემმა მეგობარმა თბილისში საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმო-

მადგენლები ვინაა. „ისლამური სახელმწიფოს“ წარმომადგენლები და ამერიკისა და ბრიტანეთის სპეცსამსახურების თანამშრომლები ერთ კვირის განმავლობაში იკრიბებოდნენ თბილისის ერთ-ერთ სასტუმროში და თათბირობდნენ. სპეციალურად შეარჩიეს ისეთი სასტუმრო, რომლის გარშემო ვიდურობდა არ არის და ცოტა მიყრუებული ადგილია. მართალია, სასტუმროში ვერ შევალნივით, მაგრამ ფოტოები გადავუღეთ.

ელემენტარულია: თუ ტერორისტებს ებრძვიან, მაშინ თურქეთსაც დაეხმარონ, ასეთი ქაოსი რომ არ იყოს ქვეყანაში. ერთ მუჭა ქურთებს ვინ აფინანსებს, ამხელა თურქეთს რომ უპირისპირდებიან? ეს არის საინტერესო.

ჩვენი ქვეყნიდან დაიწყოთ. როგორც კი საქართველომ ევროპული კურსის შესახებ განაცხადა, ქაოსი დაიწყო ქვეყანაში. როცა საქართველოს კარგი ურთიერთობა ჰქონდა რუსეთთან, აზერბაიჯანთან და კავკასიის სხვა სახელმწიფოებთან, ქვეყანაში არანაირი ქაოსი არ იყო. რუსეთი მტრად გამოვაცხადეთ და, **„ისლამური სახელმწიფოს“ შემოჭრის შემთხვევაში, არც რუსეთი დაგვეხმარება და არც ამერიკა, სრულიად მარტო აღმოვჩნდებით.**

მე ვთანამშრომლობდი

«სპეციალურად შეარჩიეს ისეთი სასტუმრო, რომლის გარშემო ვიდურობდა არ არის და ცოტა მიყრუებული ადგილია. მართალია, სასტუმროში ვერ შევალნივით, მაგრამ ფოტოები გადავუღეთ»

ევროკავშირის ანტიტერორისტულ საბამოძიებო სტრუქტურებთან და ვიცი, ყველა ის ორგანიზაცია, რომელიც მათი კონტროლიდან გავიდა და დამოუკიდებლად მუშაობს სცადა, გაანადგურეს.

თვითონ ქმნიან ამ ორგანიზაციებს, შემდეგ თვითონვე ანადგურებენ და ბაიძახინს, ტერორიზმს ვებრძვიტო.

ამდენი ხანია, ებრძვიან ერთ პატარა დაჯგუფებას, რომელიც, სერიოზული საფრთხეების ჩათვლით, მათი თვითონ შიშობდა.

განადგურებინათ, მაგრამ ვერ ახერხებენ, რადგან მათ უკან ძლიერი ძველები დგანან.

— ფოტოები ახსენეთ. გადავითქვით ეს ფოტოები უშიშროების სამსახურს?

— რა თქმა უნდა, არა. იქ არ არიან პროფესიონალები და იმიტომ; პირიქით — ჩვენს ორგანიზაციას ებრძვიან, ამ საქმეში თვითონ რომ გამოჩნდნენ ლიდერებად და ყველაფერი კონტროლზე აიყვანონ. გვსურს, დამოუკიდებლად ვიმუშაოთ, რადგან ნორმალურ კადრებს ვერ ვხედავ.

თავდაპირველად, როდესაც ახალი ხელისუფლება დაინტერესდა ჩემით, მეც დავეხმარე. იმხანად ეს პროცესი უკვე დაწყებული იყო. არასამთავრობო ორგანიზაცია ვერ შეძლებდა მათ შეჩერებას. ჩვენ

გვექონდა სია იმ ადამიანებისა, რომლებიც წასასვლელად ეზადებოდნენ, გადავცით კიდევ ხელისუფლებას, მაგრამ რეაგირება არ მოჰყოლია. 300 კაცი წავიდა საქართველოდან და შეუერთდა „ისლამური სახელმწიფოს“ მებრძოლებს. ჩვენი ხელისუფლების წარმომადგენლები ამბობდნენ, რაციონალით, სირიაში თუ მიდიოდნენო. არადა, სპეცსამსახურების საქმეც ეგაა, უნდა იცოდნენ და სიტუაციას აკონტროლებდნენ. მე თუ მქონდა ინფორმაცია, მათ არ უნდა ჰქონოდათ?! სხედან დეპარტამენტებში და აზრზე არ არიან, ვინ სად მიდის ან მოდის. საზღვარზე ამას ვერ გააკონტროლებ, თუ წინასწარ არ გაქვს ინფორმაცია. ტერორისტები, როგორც დევნილები, ისე შედიან ევროპის ქვეყ-

ნებში და ჩვენ როგორ გავაკონტროლებთ ამ პროცესს?! **დაუსტავით ვიცი, რომ ამას წინათ ავლანეთ-ში ჩვენს ჯარზე თავდასხმა იგეგმებოდა, ყველა ბავაფრთხილეთ, ყველაფერს ვაკონტროლებთო, — ამბობდნენ, მაგრამ თავდასხმა მაინც მოხდა. ჩვენი ინფორმაცია სასაცილოდ არ ჰყოფნის ხელი-სუფლებას, ყურადღებას არ აქცევენ.**

— ჩვენ რატომ გვემუქრება საფრთხე? ვის უშლის საქართველო ხელს, ვისთვის არის ის საფრთხე?

— არ მინდა, ხალხი პანიკაში ჩავარდეს ჩემ მიერ გავრცელებული ინფორმაციის გამო, მაგრამ დიდი ხანია, თვალს ვადევნებ მოვლენებს და დასკვნებიც გამომაქვს. საქართველო ყოველთვის საფრთხის ქვეშ იმყოფება. ახლა, უბრალოდ, საკუთარი მიზნებისთვის სჭირდებათ საქართველოს ტერიტორია, მაგრამ ეს ყოველთვის ასე არ იქნება და ქაოსი მოსალოდნელია, თუ ხელისუფლებამ დროულად არ მოაგვარა ურთიერთობები ყველა ქვეყანასთან, არ მოახსრიდა რელიგიური და პოლიტიკური საკითხები. წინააღმდეგ შემთხვევაში სახელმწიფო სისტემაც ჩამოშლება და ეროვნული და რელიგიური დაპირისპირების საფრთხის წინაშეც აღმოვჩნდებით.

გარკვეულ ძალებს მესამე მსოფლიო ომის დაწყება სურდათ, მაგრამ რამდენიმეჯერ შეჩერდა ეს პროცესი. მესამე მსოფლიო ომი, ფაქტობრივად, უკვე მიმდინარეობს, ოღონდ სირიაში. ეს პროცესი დიდი ხნის წინათ დაიწყო. სირიის შემდეგ კი საქართველო შეიძლება აღმოჩნდეს საფრთხეში. ჩვენი ქვეყნის საზღვრები ხომ, ფაქტობრივად, ღიაა.

— გამოსავალს ხედავთ? წერს, რომ ქვეყანა დავტოვოთ, მაგრამ ეს ხომ არ არის გამოსავალი?

— მე მიგულისხმებ უდასაშუალო ადამიანები — ძალები, ბავშვები. მათ თავს უნდა უშველონ, რადგან, ამ არაუშლავს რომ დინდებენ, ისევე მოსახლეობა დაინტერესობა, თორემ ეს აოლთიტიკოსები გადავლენ ევროპაში და თავს უშველიან. „ისლამური სახელმწიფოს“ წარმომადგენლები დაუფარავად ამბობენ, რომ მათთვის მნიშვნელოვანია არ აქვს, ქრისტიანია თუ მუსლიმანი, ყველას თავებს მოაჭრინან, ვინც მათ წინააღმდეგ წასვლას გაბედავს.

მინდა, ვთქვა, რომ ჩვენ ჩვენი ქვეყნის პატრიოტები ვართ და ყველა ქვეყანასთან კარგი ურთიერთობა გვსურს. გვინდა, ჩვენს მრავალეროვან ქვეყანაში ბედნიერად ვიცხოვროთ. მე თვითონ მუსლიმანი ვარ და ქრისტიანებთან უპრობლემოდ ვმეგობრობ. ძალადობას კი ყველა რელიგია გამოშ.

საუბრა შორენა ციხარაშვილი

დონალდ ტრამპი: ნაბიშიარი კონფლიქტის მხარეები, რომლებიც იარაღს აუპირისპირებენ ირანს, მას ყოველთვის ამერიკელების წინააღმდეგ მიმართავენ

აშშ-ის პრეზიდენტობის კანდიდატმა, მილიარდერმა დონალდ ტრამპმა CNN-თვის მიცემულ ინტერვიუში განაცხადა: „ჩვენ ყოველთვის ვანდით იარაღს, გამოვყოფთ მილიარდობით დოლარს იარაღის შესაძენად, ისინი კი მას მუდამ ჩვენ წინააღმდეგ მომართავენ. ჩვენ ვერაფერს ვაკონტროლებთ, ამიტომ არ ვიცით, ვის უნდა დაუჭიროთ მხარი. ისიც კი არ ვიცით, ვის ვუჭერთ მხარს“. მილიარდერმა განაცხადა, რომ აშშ არ უნდა ეცადოს, ითამაშოს „პოლიციის როლი მთელი მსოფლიოსთვის“.

შენიშვნა

„ეს ტელევიზია მას შემდეგ, რაც ეროსი კინემატივიზმს წაართვეს, გამოსახსნელია. ძივარ ხალვაშმა „რუსთავი 2“ ძალადობრივი მეთოდით ჩაიბლო ხელში. მაშინ ხმა არავის ამოუღია. მერე ხალვაშსაც წაართვეს და საბოლოოდ „ნაციონალის“ პროკურორი დანიშნეს ხელმძღვანელად, ამიტომ დღევანდელ ხელისუფლებას სპეცდანიშნულების რაზმის შექმნა არ სჭირდება, მაგრამ ასეთი მეთოდებით მედიასთან ბრძოლა არ შეიძლება. ხალხი ბრმა არ არის, ყველამ იცის, ვის რა მოტივაცია აქვს“.

გიორგი ახვლედიანი:

ნიკა გვარამია არის თავისუფალი მედიის წინააღმდეგ ხალხმობრივი მებრძოლი

„რუსთავი 2“-ის ყოფილი მფლობელი, ამჟამად უცხოეთში მყოფი ბიზნესმენი ქიბარ ხალვაში, უკვე რამდენიმე თვეა, საკუთრების დასაბრუნებლად იბრძვის. მან საწინააღმდეგო საკლავო და 1 ოქტომბერს უკვე თბილისის საქალაქო სასამართლომ შპს ტელეკომპანია „საქართველოს“ წილები დააყადაღა, რომელიც, თავის მხრივ, ტელეკომპანია „რუსთავი 2“-ში 51%-იან წილს ფლობდა, თუმცა მანამდეც უკვე დაყადაღებული იყო „რუსთავი 2“-ის წილებიც და ქონებაც.

ამ ამბავს დიდი აჟიოტაჟი მოჰყვა. „რუსთავი 2“-ის თანამშრომლები ქუჩაში გამოვიდნენ, ტრაფარეტები დაიკავეს ხელში და მათხოვრობასაც შეუდგნენ.

„სულ ტყუილად ჰგონიათ, რომ მოსამართლესა და სასამართლოზე ზეწოლა არ იქნება. არავინ მოგცემთ შესაძლებლობას, რომ საქართველოში დამარხოთ დემოკრატია თქვენი უთავმოყვარეო გადაწყვეტილებით. იქნება ყველანაირი ზეწოლა კანონის ფარგლებში. რომელიმეც მოსამართლის, გაყიდული მოსამართლის პატივი და ღირსება აბსოლუტურად მეორეხარისხოვანია ჩემთვის და მიმაჩნია, რომ მას არავითარი პატივი და ღირსება არ აქვს. ყველა გზას გამოვიყენებთ იმისთვის, რომ ეს მოსამართლე ჩამოვაშოროთ საქმის განხილვას“, — განაცხადა არხის ხელმძღვანელმა ნიკა გვარამიამ.

არადა, 2007 წელს ტელევიზიის დარბევას ბატონი გვარამია, რომელიც დღეს მოსამართლედ ემუქრება და „თავისუფალი არხის“ ჩახშობას ამოტყუბებს, ასე აფასებდა — „არკადი პატარკაციშვილი მართავს „იმედის“ ტელევიზიას და ამ პროცესებს, ბუნებრივია, ამ მიზეზით ტელევიზიას ყადაღა დაედო. გამოძიება მუშაობს სხვადასხვა ვერსიაზე და დასტურდება, რომ „იმედი“ არ იყო მიუკერძოებელი გამშუქებელი იმ მოვლენებისა, რომლებიც ქვეყანაში მიმდინარეობდა“.

„რუსთავი 2“-ის გარშემო განვითარებულ მოვლენებზე „იმედის“ ყოფილ უფროსს სტეს — ბიორბი ახვლედიანს ვესაუბრეთ.

— ბატონო გიორგი, „რუსთავი 2“-ის ქონება დაყადაღდა. არხის ხელმძღვანელი ნიკოლოზ გვარამია და „ნაციონალის“

აღმსარებელი არაადა-მინაურ ქმედებებში და-დანაშაულა, ახლა კი თავისუფალი მედიის აპოლოგატად გამოვიდა და ისევ პოლიტიკოსებს ადანაშაულებს.

დროა, დასრულდეს იმაზე საუბარი, ვინ იყვნენ „ნაციონალის“ სამი წელი საკმარისი დრო იყო, ყველაფერი გამოსწორებულიყო. ეს დრო საკმარისია, რომ ხელისუფლებამ თავისი თავი წარმოაჩინოს და დაგვანახოს, წინამორბედზე უკეთესი რომ არის. ეს ამ ხელისუფლებამ ვერ მოახერხა და ამის კლასიკური მაგალითი ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდენტის არჩევნები იყო.

მელსაც „ნაციონალური მოძრაობა“ ერქვა, ნიკა გვარამიას ხელმძღვანელობით, ვერ მოახერხა „იმედის“ განადგურება, დანგრევა, შურნალისტების გადაბრუნება... ჩვენ, ყველანი, მედგარად ვიდექით, ამიტომ გვარამიას ერთი გზა ღარჩა — სპეცნაზით შემოვიარდნა და შურნალისტების დაჩოქება.

ამჟამინდელ ხელისუფლებას ლავირების მეტი საშუალება აქვს „რუსთავი 2“-ის მიმართ, უფრო მშვიდობიანად შეუძლია პრობლემის მოგვარება, მოდავეები ჰყავს. ეს ტელევიზია მას შემდეგ,

ნი უფრო დიდი იყო. ვერავის დავადანაშაულებ... შემოიძლია, კონკრეტულად გითხრათ, ეს იყო „კავკასია“. საგანგებო საათის შემდეგაც ყველა გადაცემა „იმედს“ ეძღვნებოდა. იმხანად „იმედს“ და „კავკასიას“ „ნაცივი“ ვერ ძივარ ხალვაშს დაელოდა, ამიტომ სხვა არხების შურნალისტების მხრიდან სოლიდარობის გამოხატვა ადვილი არ იყო.

— სიახლე თუ არის „იმედის“ საქმეში? ვისაც ბრალი ედებოდა, ყველა გამართლდა. თქვენ ჩვენებს სტრასბურგის სასამართლოს აძლევდით... — სტრასბურგში ერთ-ერთ

ის საჭირო სტრასბურგში ამ საჭირო განხილვა, ძვე-ყანაში არის ხელისუფლება, რომელიც მზადაა, ყველა საკითხი გამოიძიოს. მოგახსენებთ, სტრასბურგში საქმეები იმ-იტომ მიდიოდა, რომ „ნაცივი“ არ იქნებოდა.

„იმედის“ საქმე საქართველოში „ნაცივი“ სივრცით გითხრათ, მას შეიძლება არაფერი მსმინია არც ქიბარის პროცესის შესახებ, არც დანიშნვის, არც ჩამოხრის მოსულ წინაშე. არადა, 2007 წლის 7 ნოემბრის დარბევისა და კიდევ ბევრი ასეთი საქმის გამოძიების მანი-

«ნიკა გვარამიას პრესკონფერენციას რომ ვუყურებდი, დაჟავი მეოცა, ოცოც არა «ნოემბრიდან ნოემბრამდე», არამედ «ოქტომბრიდან ოქტომბრამდე»... გვარამია იხსნად პროკურორის მოადგილე იყო და, შესაბამისად, «იმედის» წინააღმდეგ იძიებოდა ბრძოლა მას ვეალებოდა. სწორედ ამიტომ ვამბობ, დაჟავი მეოცა, მას რომ ვუსაუბრო-მეთქი. 2007-ში ნიკა გვარამია იყო ავტორი ფილმის «ნოემბრიდან ნოემბრამდე». მან იქაინდელი ოპოზიციური პოლიტიკური სპექტრი და შურნალისტები არადაამინაურ ქმედებებში დაადასაშაულა, ახლა კი თავისუფალი მედიის აპოლოგატად გამოვიდა და ისევ პოლიტიკოსებს ადანაშაულებს»

— ხელისუფლების წარმომადგენელი რომ გისმენდეთ, აუცილებლად გეტყვოდათ, რომ „რუსთავის 2“-თან დავა ყოფილ მუშაობის აქვს და ხელისუფლება არაფერში ერევა... — ამით მანიპულირებს ხელისუფლება, მაგრამ ამას როგორი სამართლებრივი დავა ჰქვია, ნათელია, ქვეტექსტი ყველა იცის. ხელისუფლებას პრობლემები აქვს და ძალაუფლების შენარჩუნებაზე ფიქრობს. ასე იქცეოდნენ „ნაცივი“.

თუმცა სხვაობა „იმედის“ დარბევასა და „რუსთავი 2“-ის დაყადაღებას შორის ძალიან დიდია, მოტივაცია კი — ერთი.

„იმედთან“ არც სამართლებრივად და არც იურიდიულად სადავო არაფერი იყო. ტელევიზია ბადრი პატარკაციშვილის დაარსებული და მისი საკუთრება იყო. ამ ადამიანს ვერავინ შეედავებოდა. მოქალაქე რეჟიმში, რომ

რაც ეროსი კინემატივიზმს წაართვეს, გამოსახსნელია. ძივარ ხალვაშმა „რუსთავი 2“ ძალადობრივი მეთოდით ჩაიბლო ხელში. მაშინ ხმა არავის ამოუღია. მერე ხალვაშსაც წაართვეს და საბოლოოდ „ნაციონალის“ პროკურორი დანიშნეს ხელმძღვანელად, ამიტომ დღევანდელ ხელისუფლებას სპეცდანიშნულების რაზმის შექმნა არ სჭირდება, მაგრამ ასეთი მეთოდებით მედიასთან ბრძოლა არ შეიძლება. ხალხი ბრმა არ არის, ყველამ იცის, ვის რა მოტივაცია აქვს“.

— ბატონო გიორგი, როდესაც „იმედი“ დაარბიეს, სოლიდარულები თუ იყვნენ სხვა არხის უფროსები? მახსენდება, მხოლოდ ერთი საინფორმაციო გადაცემა, რომელიც „რუსთავი 2“-მა გააკეთა... — სოლიდარობის მოლოდი-

თი ებიზოდი ასეთი სახელწოდებით იყო — „გიორგი ახვლედიანი საქართველოს წინააღმდეგ“. ახალი ხელისუფლებამ რომ მოვიდა, იუსტიციის მინისტრმა თეა წულუკიანმა განაცხადა: „არ არ-

ბულირებით ამჟამინდელი ხელისუფლება ძვე-ყანაში არის ხელისუფლება, რომელიც მზადაა, ყველა საკითხი გამოიძიოს. მოგახსენებთ, სტრასბურგში საქმეები იმ-იტომ მიდიოდა, რომ „ნაცივი“ არ იქნებოდა.

ცნობისთვის: 2003 წლის ბოლოს ნიკა გვარამია არჩეულ იქნა პარლამენტის წევრად და საქართველოს პარლამენტში მოღვაწეობდა 2004-2007 წლებში, როგორც პოლიტიკური პარტია „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ წევრი. 2007 წელს იგი დაინიშნა საქართველოს გენერალური პროკურორის მოადგილედ. 2008 წლის 24 იანვარს გვარამია წარდგენილი იყო საქართველოს იუსტიციის მინისტრის თანამდებობაზე, ამავდროულად 31 იანვარს კი დაინიშნა საქართველოს იუსტიციის მინისტრად; 2008 წლის 27 ოქტომბერს კი — საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრად, მაგრამ 2009 წლის 27 ოქტომბერს თავისი ნებით დატოვა თანამდებობა და იგი დიმიტრი შაჰკინმა ჩაანაცვლა. 2012 წლის 14 ნოემბერს სამაუწყებლო კომპანია „რუსთავი 2“-ის დამფუძნებელთა გადაწყვეტილებით, ნიკა გვარამია არხის გენერალური დირექტორად დაინიშნა. ამავე წლის 19 დეკემბერს ნიკა გვარამია დააკავეს, მას ბრალი კორუფციაში ედებოდა, თუმცა დანაშაული ვერ დაუმტკიცეს და მალევე გაათავისუფლეს.

მოამზადა ეკა ნასყიდაშვილი

პროკურორის ნატოს სწავლება იწყება

ეროპის სამხრეთ-დასავლეთში ბოლო ათი წლის განმავლობაში ნატოს ყველაზე მასშტაბური სამხედრო სწავლება იწყება. ალიანსის ოფიციალურ ვებგვერდზე გამოქვეყნებული ინფორმაციის თანახმად, სამხედრო მანევრები იტალიის, ესპანეთისა და პორტუგალიის ტერიტორიაზე გაიმართება და მასში 30-ზე მეტი ქვეყნის 36 ათასი ჯარისკაცი, 200 თვითმფრინავი და 50 სამხედრო ხომალდი ჩაერთვება. საერთაშორისო სამხედრო სწავლება Trident Juncture-2015 6

ნოემბრამდე გაგრძელდება. სწავლებაში ჩრდილოატლანტიკური ალიანსისა და მისი მოკავშირე ქვეყნების სახმელეთო და საზღვრო-საჰაერო ძალები, ასევე სპეციალური დანიშნულების ქვედანაყოფები მიიღებენ მონაწილეობას. სწავლების ფარგლებში, ატლანტის ოკეანეა და ხმელთაშუა ზღვაში სამხედრო-საზღვაო მანევრები გაიმართება. სწავლების სცენარი ითვალისწინებს თანამედროვე ომის ყველა კომპლექსური ჩართულობას, მათ შორის რაკეტისა და სანიაღვრეო თავდაცვას, კიბერთავდასხმების განეიტრალებას, „ჰიბრიდული ომის“ პირობებში სამხედრო ქმედებებსა და სხვა ამოცანების შესრულებას.

მოგვიანებით, როდესაც უინსტონ ჩერჩილი ცოცხალი აღარ იყო, მისი შვილი რენდოლფ ჩერჩილი მსოფლიოს პრესას გულწრფელად ეუბნებოდა: „ხშირად ვსაყვიდურობდი მამას, რატომ ჩაუდეთ „ბიძია ჯოს“ ჯიბეში მთელი ევროპა-მთელი, რაზეც ის მიპასუხებდა სოლემ: — სტალინის პირისპირ დგომა და საუბარი გაღივებული ნიანგის პირისპირ დგომას ნიშნავდა. გილიმის იმიტომ, რომ არ გადაგყლაპავს, ან გილიმის იმიტომ, რომ გემრიელი ლუკმა ხარ და გადაგყლაპავს“.

გვიმოცონინი
სააპოტრო გვიჩი

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

10 სტალინური დარტყმა

გაგრძელება. დასაწყისი ნი. №32-35 (314-317)

ათი სტალინური დარტყმიდან ერთ-ერთი — ბელორუსიის გათავისუფლებისთვის ბრძოლა, გაუგონარი თავისი მასშტაბებითა და მოხერხებულობით, ბრძოლის წარმოების უბრწყინვალესი შედეგია. სტალინმა არა მხოლოდ პიტლერს ჩაუტარა ბრძოლის მასტერკლასი, არამედ ზედიზედ იგებდა პოლიტიკურ ბრძოლებს იმჟამინდელი მსოფლიო პოლიტიკის ვეშაპებთან. ამის ნათელი მაგალითია ბელორუსიის გასათავისუფლებლად გამართული ბრძოლებისას სტალინის, რუზველტისა და ჩერჩილის ჯგუფური თუ ინდივიდუალური პოლიტიკურ-დიპლომატიური დაპირისპირებები, რომლებიც ყოველთვის სტალინის აშკარა უპირატესობით მთავრდებოდა. ეს საბოლოოდ დიდი სამამულო ომის დამთავრების შემდეგ გამოჩნდა.

დარტყმა № 4

წინა მონვევის პარლამენტში, ერთი მიკროფონმომარჯვებული ჟურნალისტი დარბოდა და ვეკლას ეკითხებოდა, — ვინ არისო მისაბაძი პოლიტიკოსი მსოფლიოს მასშტაბით. პოლიტიკოსსა და დიპლომატიასთან მსყრატად მყოფი ჩვენი დეპუტატები ამაყად ამოგოდნენ, რომ მათთვის მისაბაძი და აღიარებული პოლიტიკოსები არიან: უინსტონ ჩერჩილი; შარლ დე გოლი, ოლივიერ კრომველი, ზობიენო ბუაჩინსკი, ალან დალესი, ჯეიმს ბენიანი და სხვ. არც ერთმა პარტიულმა დეპუტატმა არ თქვა, რომ მისთვის სტალინი.

და გგონიათ, ძვირფასო მკითხველო, რომ ამ დეპუტატებმა იცინა ჩამოთვლილ პოლიტიკოსთაგან რომელიმეს ბიოგრაფია — ან წარმატება, ან წარუმატებლობა? — არა! მაგრამ მერე რა, ისინი ხომ დეპუტატები არიან, დღეს მნიშვნელოვანი სტატუსის მფლობელები.

შეიძლება, დამწყობა შურნაღისტმა წამოროსოს, სტალინი რა პოლიტიკოსი და მხედართმთავარი იყო, მაგრამ განა ეს შეიძლება თქვას ძველის პოლიტიკური ელიტის წარმომადგენელმა? ბელორუსიის გათავისუფლების ოპერაციის სტალინმა ომის დაწყებდან ზუსტად 3 წლის შემდეგ დაგვიგება — 22 ივნისს, გვირგვინისთვის საბედისწერო დღეს, და ოპერაციას „ბაბრატონი“ უწოდა.

სტალინის ბრძანებით, ბელორუსიის გასათავისუფლებლად თავი მოუყარეს ბალტიისპირეთის პირველ (გაბრატონი), გვირგვინის მისაბაძი (ჩერჩილისთვის), ბელორუსიის მეორე (პიტლერისთვის) და ბელორუსიის პირველ (როკოსსისთვის) არმიებს. ფრონტს შეუერთდა ანაპის სამხედრო ფლოტილია, შორეული მომხმარებლის სპეციალური და 140 000 ბელორუსი პარტიზანი. მსოფლიოში ჯერ არნახულ სამხედრო ოპერაციის ომის მონაწილეობა 1 400 000 კაცი, 31 000 ზარბაზანი, 5 200 ტანკი და 4 საჰაერო არმია 5 000 თვითმფრინავით.

მონაწილედგე ფელდმარშალ პრესტ ბუშის ხელმძღვანელობით განაგებდა 63 დივიზიას და 3 ბრიგადას, მთლიანი შემადგენლობა 1 200 000

კაცით განისაზღვრებოდა. მათ ჰქონდათ 9 635 ზარბაზანი, 912 ტანკი 1342 თვითმფრინავი.

1944 წლის 18 ივნისს სტალინმა გამოიძახა თავისი წარმომადგენელი ბელორუსიის მიმართულებით — ვასილევსკი, რომელმაც დაწვრილებით აუხსნა ფრონტზე არსებული მდგომარეობა. სტალინი განსაკუთრებით დაინტერესდა ჩერჩილისთვის არმიის ბრძოლისუნარიანობით და ვასილევსკის მოსთხოვა სრული ანალიზი. მეხუთე სატანკო არმიისადმი სტალინის დაინტერესება იმით იყო გამოწვეული, რომ, რაც შეიძლება სწრაფად გადაეღებოდა მდინარე ბერეზინა და გაეთავისუფლებინათ ქალაქი ბორისოვო.

22 ივნისს, გამთენიისას, ბალტიისპირეთის პირველმა ფრონტმა გახსნა ცეცხლი, რომელმაც უსწრაფესად გაანადგურა მონინალმდგეის ყველა გამაგრებული ფუნქტი და საბჭოთა მეომრები 7-8 კილომეტრით შეიჭრნენ ფრონტის სიღრმეში. ბელორუსიაზე შეტევის სრულად აღწერა შეუძლებელია, რადგან ცა და დედამიწა ერთმანეთში იყო არეული. საარტილერიო ჭურვების განუწყვეტელი გრუზუნის კარგს არაფერს უქადადა არათუ იქაურობას, არამედ დედამიწასაც კი.

ფრონტებმა სტალინისაგან მიიღეს დაშიფრული ტელეგრაფი — „აიღეთ მინსკი!“. გერმანელებს უკვე დაკარგული ჰქონდათ 25 დივიზია და საომარი ტაქტიკის ძირითადი ნაწილი. ტყვედ აყვანილთა და დაღუპულთა სახით დანაკლისი 300 000 კაცს შეადგენდა. ერთი კვირის შემდეგ კი ტყვეთა რაოდენობა 100 000 კაციტ გაიზარდა, მათი უგრავლესობა უფროსი ომის (ვიტორის ომის) შემდეგ, აბრეთვე, ტყვედ ჩაიგდეს 12 გენერალი. მინსკი, სტალინის ბრძანებით, ერთ დღეში უნდა აეღოთ და სწორედ ერთი დღის შემდეგ, 3 ივლისს, სტალინის დავალება ბრწყინვალედ შესრულდა.

პიტლერმა მოხსნა „ცენტრის“ დაჯგუფების სარდალი ბუში და მის ადგილას გენერალ-ფერდმარშალი ფონ კლუბე დანიშნა. 26 ივლისს გამარჯვების საღუთის გუგუნში ბელორუსიის მესამე ფრონტის სარდალ ივანე ჩერჩილისთვის გააცნეს სტალინის ბრძანებულება, რომ მას მიენიჭა არმიის გენერლის მაღალი წოდება, ხოლო 28 ივ-

სტალინი — დიდი მხედართმთავარი

და: 1941 წლის შემოდგომაზე უამრავი გერმანელი ნატრობდა მოსკოვის ნახვას, იმხანად, რა თქმა უნდა, ეს ვერ შეძლეს, მაგრამ ხომ შეიძლება, გერმანელებს ეს სურვილი დღეს დავუკმაყოფილოთ და მოსკოვი დავათვალიერებინოთ? ამიტომაც, 1944 წლის 17 ივნისს სტალინმა ბრძანება გასცა, მინსკის აღების გამო ბელორუსიის ტერიტორიაზე დატყვევებული 57 000 გერმანელი ჯარისკაცისა და ოფიცრისთვის მიეცათ შესაძლებლობა, დაეთვალიერებინათ ქვეყნის დედაქალაქი მოსკოვი.

ნებდა მსოფლიოს. პოლონეთის საზღვართან დგომა სტალინისათვის ბენვის ხიდზე გავლა იყო, რადგან შეიძლება, წყალში ჩაყრილიყო მისი ყველა პოლიტიკური და დიპლომატიური წარმატება. ვარშავის აღების ბრძანებას სამ საათში შეასრულებდა ნიუელი არმია. რას ელოდებოდა სტალინი? — ეს გამოცანა თქვენ ან მე, ან სხვას რომ ამოეხსნა, მაშინ სწორედ თქვენ ან მე, ან სხვა იქნებოდა სტალინი! პოლონეთის საზღვართან სტალინის გაჩერება დღესაც ამოუხსნელია. სტალინის გვერდით მდგომი „ჭკვიანი“ უუ-

ფრონტებმა სტალინისგან მიიღეს დაშიფრული ტელეგრაფი — «აიღეთ მინსკი!» გერმანელებს უკვე დაკარგული ჰქონდათ 25 დივიზია და საომარი ტაქტიკის ძირითადი ნაწილი. ტყვედ აყვანილთა და დაღუპულთა სახით დანაკლისი 300 000 კაცს შეადგენდა. ერთი კვირის შემდეგ კი ტყვეთა რაოდენობა 100 000 კაცით გაიზარდა, მათი უგრავლესობა უფროსი ომის (ვიტორის ომის) შემდეგ, აბრეთვე, ტყვედ ჩაიგდეს 12 გენერალი. მინსკი, სტალინის ბრძანებით, ერთ დღეში უნდა აეღოთ და სწორედ ერთი დღის შემდეგ, 3 ივლისს, სტალინის დავალება ბრწყინვალედ შესრულდა

მინსკი, 1944 წ.

ლისს, როდესაც ნითელ მოედანზე აღლუმი ტარდებოდა, ლევიტანი ბობრუსისკის აღების გამო კონსტანტინე როკოსოვსკისათვის საბჭოთა კავშირის მარშლის წოდების მიენიჭებინა ბრძანებულებას გადასცემდა რადიოთი მსოფლიოს გასაგონად. სტალინი კმაყოფილი იყო ჩატარებული ოპერაციით და მიღწეული წარმატებით, მაგრამ თითოეული ფრონტის სარდალს, მიუხედავად დაჯილდოებისა, უამრავი შენიშვნა და საყვედური ჩაუწერა პირად წერილებში. ფრონტის სარდალები გაოგნებულები ეკითხებოდნენ ერთმანეთს — რა გზით, რა მეთოდებით მიიღოდა სტალინის ყურადღე გადაცდომისა თუ გვირგვინის ყველა წვრილმანი.

აგვისტოს დასაწყისში ნითელი არმია პოლონეთის საზღვართან მიადგა. გენერალ-მაიორმა ფონ ბუტლარმა დეპეშა გაგზავნა ბერლინში: „ცენტრის“ არმიის განდგურება შეწყვიტა წინააღმდეგობის გაწევის შანსი ნითელი არმიის წინააღმდეგ აღმოსავლეთში“.

პიტლერმა „ცენტრის“ არმიის სარდლობიდან სასწრაფოდ გადააყენა ფონ კლუგე და მის ნაცვლად ფერდმარშალი ოტო მოდელი დანიშნა, რომელიც თავდაცვითი ომების მამამთავრად ითვლებოდა. სტალინი კმაყოფილი იყო საბჭოთა ჯარების წარმატებით და სიამაყეს გვრიდა მტრის ზურგში არეულობა, მაგრამ ერთ რამ არ ასვენებ-

მოსკოვის ყველა ძირითად ქუჩაზე გამოჩნდნენ თავიანთი მანქანები და ჩინ-მედელები, მწყობრი ნაბიჯით, სამხედრო სვლით მიმავალი ნაწილები. მოსკოველები გაოცდნენ ვერ ვერავდნენ, რომ საბჭოთა დედაქალაქის ქუჩებში უწყვეტ ნაკადად მოდიოდა მსოფლიოში ესოდენ საზიზღარი ფაშისტური გერმანიის მხედრობა. მოსკოველები იმან გაამხიარულა, რომ კოლონებს ბოლოს ნაგვისა და სახანძრო მანქანები მოჰყვებოდა, რათა დასიცხულ ქუჩებში ნაძირალების ნაკვალევი არ დარჩენილიყო. ტრიუმფალური გამარჯვებით აღფრთოვანებული საბჭოთა მხედრობა, რომელიც პოლონეთის საზღვარზე შეაჩერეს, მოსვენებას აკარგვი-

კოვი კი ისე შორს იდგა სტალინის „ხანგრძლივი დროის პოლიტიკისაგან“, რომ პოლონეთის საზღვარზე სტალინის გაჩერებას თითქმის სრულად შესწირა თავისი მხედრობა „დიდობა“.

პოლონეთის საზღვართან სტალინმა წუთშესვენება აიღო, განა იმიტომ, რომ მხედართმთავრებს დათმობიარებოდა, — არა. ის ელოდებოდა, სად დაუშვებდნენ მოკავშირეები შეცდომას, რომ მათთვის „სუფთად მოეგო“.

გენიოსმა გორელმა უშეცდომოდ შეასრულა ქართული კვანტი, რომელსაც კლასიკურ ჭიდაობაშიც იყენებენ და პოლონურ აბაჯში მთელი ევროპა ჩაალაგა, შემდეგ კი დიდი ნაალაფარით მოსკოვს დაბრუნდა.

მოგვიანებით, როდესაც უინსტონ ჩერჩილი ცოცხალი აღარ იყო, მისი შვილი რენდოლფ ჩერჩილი მსოფლიოს პრესას გულწრფელად ეუბნებოდა: „ხშირად ვსაყვიდურობდი მამას, რატომ ჩაუდეთ „ბიძია ჯოს“ ჯიბეში მთელი ევროპა-მთელი, რაზეც ის მიპასუხებდა სოლემ: — სტალინის პირისპირ დგომა და საუბარი, გაღივებული ნიანგის პირისპირ დგომას ნიშნავდა. გილიმის იმიტომ, რომ არ გადაგყლაპავს, ან გილიმის იმიტომ, რომ გემრიელი ლუკმა ხარ და გადაგყლაპავს“.

(გაგრძელება იქნება)

საქართველოს მსოფლიო

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

იცის კი ამ „ჰუმანისტმა“ შურნალისტმა, ვინ არიან ახლო აღმოსავლეთიდან გამოძევული ადამიანები? იცის კი, რომ ლტოლვილების მასები უამრავი „ბოვიკია“ გარეული და მიგრანტთა დიდი ნაწილი, რომელიც ევროპაში ლტოლვილების სტატუსით შედგენას ცდილობს, თავის ქვეყანაში მშვიდობიანი მოქალაქე კი არა, შეიარაღებული ბანდების, მათ შორის „ისლამური სახელმწიფოს“ წევრი იყო?

ნიკურაძემ «ისლამური სახელმწიფოს» ბუდეს გადაუფრინა

საქართველო, როგორც ჩანს, ემსგავსება ფსიქიატრიულ საავადმყოფოს მიღობ ფორმანის ფილმიდან „ვილაცამ გუგულის ბუდეს გადაუფრინა“. ფილმში მთავარი გმირი (ჯეკ ნიკოლსონი) აპროტესტებს ფსიქიატრიულში შექმნილ ვითარებას — მედპერსონალის მხრიდან პაციენტებისადმი უდიერ მოპყრობას...

და როგორ არ გაგინდებდა პროტესტის განცდა, როდესაც „რუსთავი 2“-ის ჟურნალისტის, ამერიკაში კარგა ხნის წინათ გადახვეწილი დავით ნიკურაძის მიერ სოციალურ ქსელში გამოქვეყნებულ „ჰუმანურ“ მოსაზრებას წაიკითხავთ — შეგონებას ქართველი ერისადმი:

„შეერთებულ ვეროპას, გვქმნდა თუნდაც მცირე კვლავ და რაღაც ალურად მივიღოთ სირიის, ლიბიის თუ ირანის მიმართ, ლიბიის თუ ირანის მიმართ, ლიბიის თუ ირანის მიმართ, ლიბიის თუ ირანის მიმართ...“

რათ ნოღაბული „არაბული გაზაფხულის“ მძიმე შედეგების ლიკვიდაცია და ამ რეგიონში სტაბილურობის დაყარვის საკვანძოა. კატარი და საუდის არაბეთი თუ დენილუბს არ იღებენ, ეს ჩვენს ადამიანურ მოვალეობასთან არაფერია შუაშია. არც ვალდებულებას გვიხსნის და არც გვამართლებს“ (სტილი დაცულია).

აი, ასე გვაზღაბებს „ნაციონალური მოძრაობის“ ჯიბის ტელევიზიის — „რუსთავი 2“-ის ჟურნალისტი დავით ნიკურაძე ქართველებს — ლტოლვილების მიღების კენ მოგვიროდებს იმ დროს, როდესაც თვითონ ევროპა ვერ უმკლავდება ახლო აღმოსავლეთიდან და აფრიკის ჩრდილოეთიდან მოძალეულ დევნილებს და ამის გამო, ლამისაა, დაიშალოს; აშშ და მისი მოკავშირე უმდიდრესი ქვეყნები კი — საუდის არაბეთი, ქუვეითი, ყატარი და სხვა სახელმწიფოები უარს ამბობენ სირიიდან, ლიბიიდან, ერაყიდან დევნილთათვის თავშესაფრის მიცემაზე. არც ამერიკამ-ღარი იკლავენ თავს იმ ადამიანებისთვის, რომ-

ლევასაც სამშობლოში ცხოვრებას ჯოჯოხეთად უძინეს ჯერ „ალ ქაიდას“, შემდეგ კი „ისლამური სახელმწიფოს“ ტაროისტული დაჯგუფებების შექმნით, შეიარაღებითა და დაფინანსებით.

ევროპაში კი გერმანიამ, ავსტრიამ, სლოვაქიამ, ბულგარეთმა და უნგრეთმა საზღვრებზე კონტროლი გაამკაცრეს, გერმანიის შინაგან საქმეთა მინისტრმა ტომას დე მიხიარმა აღიარა, რომ გერმანია დროებით წყვეტს შენგენის შეთანხმებაში მონაწილეობას... ევროკავშირი ორი წლის განმავლობაში ასიათასობით ლტოლვილის მიღებას აპირებს. ამ იდეას აღმოსავლეთ ევროპის „არაჰუმანური“ ქვეყნები ეწინააღმდეგებიან. მაგალითად, უნგრეთმა კედელი ააგო სერბეთის საზღვართან და სპეცდანიშნულების რაზმებს ლტოლვილთა წინააღმდეგ ამზადებს. ანალოგიური ვითარებაა ჩინეთშიც.

2015 წლის დასაწყისიდან დღემდე 450 ათასმა ადამიანმა ითხოვა თავშესაფარი ევროპაში. ლიბია, ვიდრე მას ე.წ. არაბული გაზაფხულით „გაადემოკრატიულდნენ“, ლტოლვილთა ნაკადს აკავებდა, მაგრამ ამერიკელებისა და ევროპელების „ჰუმანიტარული“ დაბოძებების შედეგად ეს ქვეყანა თვითონ ჩაიძირა ქაოსში. და არა მხოლოდ ეს ქვეყანა.

„ეს ლტოლვილები ომით მოცული ქვეყნებიდან დაიძრნენ.

ეჭვობა, აპრიკაში სხოვრება და ახიყა „ჰუმანისტ“ შურნალისტს, რომ საქართველოში ვიი ათასზე მეტი დევნილია აფხაზეთიდან და სამაგაბლოდან და მათთვის დახმარების ხელი არც ევროპას და არც აშშ-ს

ადრე ლიბია აფრიკის ყველაზე მდიდარი სახელმწიფო იყო. მის მოქალაქეებს შესაშური მატერიალური კეთილდღეობა ჰქონდათ — უფრო სამედიცინო მომსახურება, უფრო საცხოვრებელი და უფრო განათლება. სირიაში, არაბეთის სოციალისტური აღორძინების პარტიის ხელმძღვანელობით,

ნავთობის ექსპორტის შეზღუდვის მიუხედავად, პოლიტიკური სტაბილურობა და სოციალური სიმშვიდე, კულტურის, განათლების, სახალხო კეთილდღეობის მაღალი დონე უფუფედა, იმიტომ ექცათ ამ ადამიანებს მყისიერად სა-მოთხე ჯოჯოხეთად? „სახელმწიფოს დაღუპვა“ იქ 2011

წლის „არაბული გაზაფხულის“ დროს მოხდა. კადაფის დამხობის შემდეგ ლიბია რამდენიმე ნაწილად დაიშალა, ეკონომიკა დაინგრა, მოსახლეობა უპოვარ ლტოლვილებად იქცა. სირიაში სამოქალაქო ომი გაჩაღდა. სირიელთა ნახევარი უსახლკაროდ დარჩა, 4 მილიონი ადამიანი ლტოლვილია. ამ ტრაგიკული ვითარების მიზეზი იყო ე.წ. დემოკრატიული უმცირესობის სურვილი, შეერყიოთ ხელისუფლების სტაბილურობა, თუმცა მთავარი მიზეზი არის ის, რომ აშშ-მა და ევროპამ შემთხვევით ისარგებლეს, ამ ქვეყნებში რეჟიმები შეეცვალათ... აშშ-სა და ევროპის საგარეო პოლიტიკური ჰეგემონში საშინელი და სულელური ვითარება იმისა, რომ მან დასავლეთ აზიისა და ჩრდილოეთ აფრიკაში კატასტროფის პროვოცირება მოახდინა, აიძულა ევროპა, საკუთარი თავით ეზღო, — ეს არის ამონარიდი ჩინურ გაზეთ „შინგინ შიგაოში“ გამოქვეყნებული მასალიდან მრავლის მეტყველი სათაურით: „აშშ და ევროპა უნდა დაფინანსდნენ, საიდან ბანდა ლტოლვილთა ნაკადი“.

აი, ამ ყველაფრის ფონზე სურს „ჰუმანისტ“ დავით ნიკურაძეს, საქართველომაც „ზღოს“ და ათასობით ლტოლვილი შეიფაროს. ეჭვობა, აპრიკაში სხოვრება და ახიყა „ჰუმანისტ“ შურნალისტს, რომ საქართველოში ვიი ათასზე მეტი დევნილია აფხაზეთიდან და სამაგაბლოდან და მათთვის დახმარების ხელი არც ევროპას და არც აშშ-ს.

„უფრო მიმოსვლა და თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეწყობა რომ გვინდა, კრიზისების დროს პასუხისმგებლობაც ავიღოთ“ — გვმომღერავს გაზულუქებული ნიკურაძე ამერიკიდან. ამით ცდილობს, „ნაციონალიზმ“ ამერიკელ მამებს ასიათასობის და მათგან მეტი ფინანსური მხარდაჭერა მიიღოს, ისევე, როგორც საქართველოში მოღვაწე ე.წ. არასამთავრობო ორგანიზაციებმა.

რა, საქართველოსთვის საკმარისი აღარ არის აშშ-ისა და ევროპის წინაშე მსახურება ხოცვა და „აღებული ვალდებულებების“ შესრულება, კიდევ ერთი, ძველნისთვის კალიან საზიანო ვალდებულება რომ არ დაიპისროს?

დავიკისრეთ „ვალდებულება“ და კობიტაცია გავმართოთ (ამჟამინდელმა ხელისუფლებამ) სააკაშვილის სისხლიან რეჟიმთან. შედეგად „ნაციონალური მოძრაობის“ დამნაშავე წევრები, იმის ნაცვლად, რომ საპრობილემი ისხდნენ, ქართველი საზოგადოების იმ ნაწილს, რომელმაც ეს სისხლისმსმელი რეჟიმი არჩევნების გზით მოიშორა, ხელისუფლებაში კვლავ დაბრუნებითა და მურისიებით ემუქრებიან.

მსოფლიო

რუსეთის ავიაცია სირიაში «ისლამური სახელმწიფოს» რვა ობიექტი განადგურა

რუსეთის თავდაცვის სამინისტროს მიერ გაფრცხლებული ინფორმაციის მიხედვით, რუსულმა თავიანთრინავეებმა 2 ოქტომბერს 20 გაფრენა განახორციელეს და ერთ-ერთი ბანდფორმირების დაცული სამეთაურო პუნქტი, ასევე ასაფეთქებელი მოწყობილობებისა და საბრძოლო მასალების მინისტრევა ბუნკერი განადგურეს. რუსეთის პრემიერმინისტრი დიმიტრი მედვედევი აცხადებს, რომ სირიაში დაწყებული საპაერო ოპერაცია რუსეთს ტერორიზმისგან იცავს. რუსულმა ავიაციამ სამხედრო ოპერაცია სირიაში 30 სექტემბერს დაიწყო.

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

აუბ და მისი მოკავშირე უმდიდრესი ძველები — საუღის არაბები, ქუვეითი და სხვა სახელმწიფოები უარს ამბობენ სირიიდან, ლიბიიდან, ერაყიდან დევნილთათვის თავშესაფრის მიცემაზე. არც ამერიკელები იკლავენ თავს იმ ადამიანებისთვის, რომლებსაც სამშობლოში ცხოვრება ჯოჯოხეთად უქციათ ჯერ „ალ ქაიდას“, შემდეგ კი „ისლამური სახელმწიფოს“ ტერორისტული დაჯგუფებების შექმნით, შეიარაღებითა და დაფინანსებით.

დავიკისრეთ „ვალდე-ვალაბა“ და შემოვიღეთ ე.წ. ანტიდისკრიმინაციული კანონი, რომელიც ერთნაირს ქესიანთა ქორწინებებისკენ გადადგმული ნაბიჯია, თუმცა ერთნაირს ქესიანთა ქორწინებების დაკანონებით არა მხოლოდ საქართველოს, არამედ მსოფლიოს ყველა ქვეყანას დაემუქრა აშშ-ის ხელისუფლება.

მელიც „საქართველო და მსოფლიოს“ ამა წლის 35-ე ნომერში გამოქვეყნდა. ჩვენ კი, ტერიტორიებდაკარგული ქვეყანა, „ვალდევალაბას მიღებით“, უამრავ ქართველ ახალგაზრდას ვგზავნით ე.წ. სამშვიდობო მისიაში მსოფლიოს სხვადასხვა ცხელ წერტილში და მათ სიცოცხლეს ვწირავთ.

რისთვის ვაკეთებთ ამას? იმისთვის, რომ „ნაციონალურმა მოქარაობამ“ და მისმა მხსოტბაეგმა ქულები ჩაინდრონ ამერიკელი პატრონების თვალში და მსუყე დაფინანსება მიიღონ საქართველოს დამღუპველი პროპაგანდის საწარმოებლად?

„ნაციონალური მოძრაობის“ მამამთავარმა, ქართულ მართლმსაჯულებას გაქცეულმა მიხეილ სააკაშვილმა ათასობით თურქს საქართველოს მოქალაქეობა მიანიჭა, მისმა რე-

ქიმმა უამრავი ქართველი გიჭი ქუზაში დახვრიტა, დაანგრია განთქლება და მიცნებება, უამრავ ადამიანს წაართვა ქონება და გიზენი, თავიდან ვერ აიცილა ომი და დაკარგა ტერიტორიები, ქართული მიწები უცხოელაზე გაასხვისა (რაც აშუამადაც გრძელდება), დღეს თბილისის ცენტრსა და გათუშვი უცხოელები გორდებებს ხსნიან და იმ ქართველ ქალებს ამუშავებენ...

განსხვავებული რელიგიის, კულტურისა და მენტალიტეტის ათიათასობით ლტოლვილის ჩამოსახლება საქართველოს ბოლოს მოუღებს. საქართველო, როგორც ქართველთა ქვეყანა, რამდენიმე წელიწადში აღარ იარსებებს...

ან იცის კი ამ „პუშინისტმა“ ჟურნალისტმა, ვინ არიან ახლო აღმოსავლეთიდან გამოძეული ადამიანები? იცის კი, რომ ლტოლვილების მასაში უამრავი „პოვეიკია“ გარეული (სხვათა შორის, რამდენიმე დღის წინათ საბუქანეთის პოლიციაში ლტოლვილებისთვის განკუთვნილი ქონებინებრივი გიდან ერთი-ერთში 5000 ცეცხლსასროლი იარაღი და უამრავი საბრძოლო მასალა იპოვეს) და მიგრანტთა დიდი ნაწილი, რომელიც ევროპაში ლტოლვილების სტატუსით შედევას ცდილობს, თავის ძვეყანაში, მშვიდობიანი მოქალაქე კი არა, შეიარაღებული განდების, მათ შორის, „ისლამური სახელმწიფოს“ წევრი იყო?

ევროკავშირის ქვეყნებში ყოველდღიურად ათიათასობით ლტოლვილი ჩადის, რომელთა ნაწილიც დივერსანტები და რადიკალურად განწყობილი ისლამისტური დაჯგუფებების აქტივისტები არიან.

ამას მონობს ინტერნეტში ახლახან გავრცელებული ფოტოებიც, რომლებზეც ვითომ ლტოლვილები არიან აღბეჭდილი.

ნიკა კორინთელი

P.S. ევროპა აღმორჩნდა იმ სიტუაციის ტყუობაში, რომელიც თვითონ შექმნა. ახლო აღმოსავლეთის ძვეყნების „გადამოქრატულებას“ მცდელობას უკუდარტყვა მოწყობა ქაოსში ჩაქირული ძვეყნებიდან მიგრანტების უზარმაზარი ნაკადის სახით და ეს ე.წ. მიგრანტების კრიზისი ევროპას ეთნიკური ომებით ემუქრება.

ჩვენ კი, სჯობს, გიზეადოთ ჩვენს ძვეყნას, სადაც უმძიმესი დემოგრაფიული ვითარებაა და სხვის სახეობლად საქართველოს საბოლოოდ გამანადგურებელი „ვალდევალაბების“ დაქირებას თავი დავანებოთ...

ფოტოებზე: ჯიზადისტები და ყოფილი პოვეიკები, ევროპელ ოკუპატლად რომ გარდნიქმნან, კამუფლაჟს ჯიზნა, მოდურ მინისურსა და ქურთუქა ცვილიან და წვერს იპარსავენ, ზომი კი, რომანტიკულად რომ გამოიყურებოდეს, თმაზე გელს ისვამს.

ანგელა მერკელის რეიტინგი უხეა

გერმანიის კანცლერის რეიტინგი ეცემა. სოციოლოგიური გამოკითხვის შედეგები სამაუნყებლო კორპორაცია „ეი-არ-დი“-მ გამოაქვეყნა. როგორც ირკვევა, მერკელის პოლიტიკას მხარს გერმანიის მოსახლეობის 54 პროცენტი უჭერს, რაც გასული წლის მაჩვენებელზე 9 პროცენტით ნაკლებია. ერთ-ერთი ვერსიით, კანცლერის რეიტინგის დაცემა გერმანიაში მიგრანტთა დიდი ნაკადის შესვლამ გამოიწვია.

ნგარაბას ხინიდან ყველა პატიმარი გაიქცა

ცენტრალური აფრიკის რესპუბლიკის დედაქალაქ ბანგიში მდებარე ციხიდან ყველა პატიმარი გაიქცა. როგორც მედია ქვეყნის უშიშროების სამსახურზე დაყრდნობით იტყობინება, ნგარაბას ციხე 500-ზე მეტმა პატიმარმა დატოვა. სხვა დეტალები უცნობია. ამასთან, ბანგიში სისხლიანი დაპირისპირება გრძელდება. ადგილობრივი მუსლიმანებისა და ქრისტიანების დაპირისპირების შედეგად 40-ზე მეტი ადამიანი უკვე დაიღუპა.

ნიან.გე

ჩვენი

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ამერიკული დემოკრატიის «ბოტასი» სააკაშვილს უჭერს

ჯერ იყო და, 2012-ში, ახალმოგებული არჩევნების შემდეგ, დავით უსუფაშვილმა აგვაგდო ნამუსზე, — «ნაციონალური მოძრაობის» გადარჩენა ჩვენი მთავარი მისიაა, რადგან ამით ქართული დემოკრატია გადარჩება. მოგვიანებით, მისმა მეორე ნახევარმა უტიფრად შემოგვტენა, — კოაბიტაცია ქართველმა ხალხმა დაგვაგალო.

მას შემდეგ, 3 წელიწადია, «ნაციონალური მოძრაობის» გადარჩენით არის დაკავებული ამ ქვეყანაში ყველა ადგილობრივი თუ უცხოელი «მოლიბერალი» პოლიტიკოსი და ამ მანიაკთა ბანდის არც გადარჩენას დაადგა საშველი და არც საბოლოო განადგურებას...

როგორც ჩანს, კუ და მორიელის იგავისა არ იყოს, «ნაციონალურმა», ცოტა სული რომ მოითქვას და მოძლიერდნენ, თავისი «გადამრჩენი» პარლამენტის თავმჯდომარე, თავდაცვის მინისტრი და სხვა «რესპუბლიკელები» ისე მზარედ დაგვსლეს, რომ ბოლო ხანს, მათი ჭაჭანებაც კი აღარ

არის «ნაციონალთა» და, შესაბამისად, ქართული დემოკრატიის «გადარჩენის» კუთხით... სამაგიეროდ, «ნაციებს» სხვა «მაშველები» გამოუჩნდათ — **ირაკლი ალასანიძე, შალვა ნათელაშვილი, ირინა სარიშვილი.**

უს „სამი მუშაკატარი“ უკვე ისეთი შიმარათობითა და მონდომებით იცავს „ნაციონალური მოძრაობისა“ და მათი ჯიბის ტალღების — „რუსთავი 2“-ის პოზიციებს, რომ, მგონი, მიზანსააკაშვილიც კი გააკვირვებულა, — ეს რა მანიაკი „მშველები“ მყოფიანო?!

ისიც უნდა ვთქვათ, რომ

ასეთი «მაშველები» ანაზღაურებისა და დაფინანსების გარეშე არ გამოხატებიან ხოლ-

მე... მით უმეტეს, თუ გავიხსენებთ, რომ ისინი ახლა სწორედ იმას შველიან, ვისაც უახ-

ლოეს წარსულში მონდომებით ლანძღავდნენ და «პოლიტიკურ მოუსაველებში» გას-

ტუმრებას ექადნებოდნენ... ფული კი, ყველას მოგვსხენებო, საიდანაც მოდის ხოლმე. აკი, თავის დროზე «რუსული ჩექმის» სანაცვლოდ ამერიკული «ბოტასი» სწორედ იმიტომაც შემოგვთავაზეს, აქაოდა, ის უფრო კომფორტულია, კარგად მორგებული და მოდურიცო.

თუმცა ქართული საზოგადოების დიდმა ნაწილმა უკვე ნათლად დაინახა, რომ «ამერიკული დემოკრატიის» «ბოტასმა» ზომავარ შიქილბა ისა, «მოგიჭიროს» და ისეთი კოჭრავი გაბიჩინოს, მასთან შედარებით ნებისმიერი «ჩექმა» სანატრული გაბინდეს...

სხვათა შორის, უკვე ისეთი პირი უჩანს, მგონი, ამ ამერიკულმა «ბოტასმა» «ნომერი პირველი მედასავლეთის» სტატუსით მოსარგებლე მიხეილ სააკაშვილსაც კი მოუჭირა, რადგან ხალხს ამ «ბოტასის» «დემოკრატიულობისა» უკვე ნაკლებად სჯერა.

სწორედ ამ ამბავს უნდა მივანეროთ ამერიკის მხრიდან სააკაშვილისთვის «მაშველთა» შეთავაზება და უკვე სრული და უპირობო ლუსტრირება — ვინ ჰყავდათ გადანახული «ნაციონალთა» რეანიმაციის შემთხვევაში «სასწრაფო დახმარებად» ამერიკელებს.

ვნახოთ, შეძლებს თუ ვერა მიმა შეთავაზებული მაშველები მის დახმარებით «ამერიკული დემოკრატიის» «ბოტასის» ისევ მორგებას...

სხვადასხვა პროფესიის ადამიანების ფრაზები «რუსთავი 2»-ზე

ტელეკომპანია «რუსთავი 2»-ის გარშემო განვითარებულ მოვლენებს სხვადასხვა პროფესიის, სოციალური ფენისა და სფეროს წარმომადგენლები სხვადასხვანაირად გამოეხმაურნენ. ჩვენმა საიდუმლო კორესპონდენტმა შეძლო, ჩაენერა ეს ფრაზები და ჩვენთან რედაქციაში მოეტანა. ამ ფრაზებს ექსკლუზიურად ვთავაზობთ მკითხველს:

მორიდაბული ბიზნესმენი: «უკაცრავად, ექვსი მილიონი მაქვს და ძალიან მინდა, თავისუფალი სიტყვა გადავარჩინო, ხომ ვერ მასწავლით, როგორ მოვიქცე?»

ბათუმის ადგილობრივი ნაციონალი: «ამ ქვეყანაში ყველაზე პუმანურები და კეთილები ჩვენ ვართ. არ დავუშვებთ არავის უსამართლო დაჩაგრვას, ამიტომ მოგვეცით ეგ 6 მილიონი და ყველაფერი კარგად იქნება».

გაზაფხულის მკვლელი, მკითხველი: «6 მილიონი? კი მაგრამ, ვის რა ჯანდაბად უნდა შენი 6 მილიონი?! ჩვენ 7 გვაქვს... ოღონდ მილიარდი!

ფხხხუუ! ჰა-ჰა-ჰა-ჰა-ჰაა! ავტოგოლი, კიდევ ერთი ავტოგოლი, იოოო!

„დამოუკიდებელი“ ტელევიზიის გააფთხებულ ბინარალური დირექტორი: «გვზურავთ? აუ, ჩემი, ჯოჯოხეთს მოგიწყობთ, მინას დაგინვათ, პაერში აგნევთ... აუ, 1 ლარი ხო არა გაქვთ? ბიჭებს სიგარეტის ფული აღარ დაგვრჩა და...»

„მომხრებელი“ პრინციპალი: «რა არის, იცით? ოჯახი დამანვა კისერზე ძალიან, მატერიალურად მაგრად გამიჭირდა და ერთი ლარი ვერა, მაგრამ თბილ წინდებს მოგექსოვთ ზამთრისთვის, თუ გინდათ...»

„ორტრაპა“ ყველაპარტიული: «ეს იმ კაცს გაუმარჯოს, 1 ლარს რომ „ობიექტივს“ ჩაურიცხავს და 1 ლარს — „რუსთავი 2“-ს და ორივე ქვითარს შეინახავს, ვინ იცის, დრო მოვა და რომელი უფრო გამომადგებაო!»

„საშუალო სტატისტიკური ქართველი“: «აუ, უკვე ამომივიდა ყელში! გაეთრითეთ აქედან ყველა! აეგრე! არ იცით ჯერ, ხალხის გაბრაზება რას ნიშნავს! აბა, აუღეთ აქედან იმანაც, იმანაც და იმანაც! დროზე! მოიცა, ჯერ, ხალხის ფული და ქონება რაც თქვლივთ, დაბრუნეთ უკან! მოიცა, ჯერ, ხალხს რაც მოატყუეთ, ის მოინანიეთ! მოიცა, ჯერ, რაც შეურაცხყოფა მიაცენეთ ხალხს და გატანჯეთ, ბოდიში მოიხადეთ! მოიცა... ჯერ ნუ მალვობთ რა, დედა... აუუუუ, რა ყველაზე მაგარ მომენტში გამომაღვიძე... სულ ასე იცი რააა... უფფფ!»

«რუსთავი 2» ჩავოლუსიურ სვლილბაბს იწყებს

ჩვენმა არც ისე სპეციალურმა კორესპონდენტმა სენსაციური ცნობა მოგვანოდა: «ნაციონალური მოძრაობის» შტაბში შემუშავებული სპეციალური მითითებებით, დამოუკიდებელი ტელეკომპანია «რუსთავი 2» ეთერშიც და ეთერს გარეთაც საგანგებო ზომებს გამოიყენებს!

«ნაციონალების» ბრძანებით, თავისუფალი სიტყვის ბაზარსტრები აპირებენ, რომან გოცირიძესა და შალვა ნათელაშვილს პერსონალურად გამოუყონ ხალათი, «ნასკები» და ქოშები. ამის თაობაზე გადაცემა «არჩევანის» წამყვანმა გიორგი გაბუნია განაცხადა და მიზნად მათი სპირი სტუმრობა დაასახელა.

როგორც ცნობილია, ზემოთ ჩამოთვლილი ნივთების გარდა, ნათელაშვილსა და გოცირიძეს პირადი თეთრული და ლეიბებიც გამოეყოფათ, რათა თავი უფრო კომფორტულად იგრძნონ.

გარდა ამისა, კიდევ ერთი გადამწყვეტილები შესახებ ხდება ცნობილი: ამერიკიდან ზაალ უდუმაშვილი და დინანა ჯოჯუა შავებში ჩაცმულნი ნაიყვანენ «კურიერს» და, მისასალმებელი სიტყვის ნაცვლად, ქვეყანას დიდმარხვით მიხეილს შეავედრებენ, თანაც სამჯერ დააკაუნებენ ხეზე. გიორგი გაბუნია კი წვერს უფრო მოუშვებს და ასე იგლოვებს ქვეყნის ამაოებას.

უკვე კვირისტაქა განსხვავებულ აქცენტებს «კასინოს» ამარა ნაიყვანს და გადაცემის წინ «მეხის დაყრის» წყევლას ნაიკითხავს.

დავით კიკალიშვილი «პოსტკრიპტუმს» შავი სათვალთა და ტრადიციულად დადინჯებული ტონალობით გაუძღვება, სახეს კი უფრო მონდომებით დამანჭავს და თვალებს მაქსიმალურად მოჭუტავს.

აპაკი გოგიჩაიშვილი გადაცემა «ბიზნესკურიერს» ნაიყვანს ზოლებიანი ხალათით, რომელზეც ციხეში გამოწყვდებული ლარის სიმბოლო იქნება გამოსახული.

მაია ასათიანი «პროფილს» დასაბანი თავითა და უმაკიაჟოდ გაუძღვება. მისი თქმით, როდესაც ქვეყანა ასეთ შავ დღეშია, არ აქვს უფლება, მაყურებელს მხიარულ ფერებში დაენახვოს.

ნანუკა ჟორჟოლიანი გადაცემას გარე მოვარეებთან ერთად ნაიყვანს და მათ პრობლემებს პირდაპირ დახლადან გააშუქებს, გარდა ამისა, ნაიკითხავს «მეხის დაცემის» წყევლას.

ცვლილებები შეეხება არხის **ლორსასც**. დიზაინერების კონცეფციით, მას შავ ლენტს დაუმატებენ, რაც, მათი თქმით, არსებულ რეალობას ასახავს.

იცვლება **„კურიერის“ ქულის გრაფიკა და მუსიკა-**

ლური გაფორმება. კერძოდ, გრაფიკულ გამოსახულებში ფერადი კომპონენტების ნაცვლად წარმოდგენილი იქნება სამზარეულოს ცარიელი ინვენტარი, ცარიელი ქვაბები და ტაფები, ცარიელი საფულეები. ნაჩვენებია იქნება პოლიტიკურად დევნილი ახალაიას, სააკაშვილის, უგულავასა და მერაბიშვილის სახე-ნათი გამომეტყველება.

იცვლება **არხის განაწესი.** ყველა თანამშრომელი სამსახურში მისვლისას ვალდებულია, ნაიკითხოს მთავრობის გადაწყვეტის წყევლა. ასევე, შესასვლელში დაიდება ყველა თანამშრომელი ძალაუბრურად ფეხს დაადგამს ყოფილი პრემიერის გულს.

ნიკა გვარამიას გადაწყვეტილებით, «რუსთავი 2»-ის ყველა თანამშრომელს ეკრძალება ჟარგონული სიტყვების — «პაროჩა», «სინო», «სპასიზა» და «ხარბოშ»-ს წარმოთქმა, ვინაიდან ეს უნადალმდეგება მათ პროდასავლურ მისწრაფებებს.

ელიკო ნილაკა

ოპენივიმერმა, ნილს ბორმა, ჯეიმს კონანტმა, გენერალმა ბროსმა და „დიუპონ დე ნემურ ენდ კ“-ის დირექტორებმა მიაღწიეს იმას, რომ 1945 წლის იანვარში უკვე ხელთ ჰქონდათ ურან-225-ის საჭირო რაოდენობა. ერთად შეგროვილი ღამის ქოთანშიც კი ჩაეტოვდა და, რა სამწუხაროა, რომ არავის მოუვიდა აზრად, იგი სწორედ იმ მომენტში იყო. პირველ ბომბს „ბალუში“ შეარქვეს. 1945 წლის 6 აგვისტოს მან გადაწვა ჰიროსიმა.

აბოეური პილოტი

იური ანოხინი

აბოე-მა ატომური ომის დოქტრინა მეორე მსოფლიო ომის დამთავრებისთანავე შეიქმნა. ატომური ბომბის გამოყენება საპასუხო დარტყმას გამოიწვევდა და კატასტროფის წინაშე დაყენებდა დედამიწას, გაანადგურებდა კაცობრიობას. ამერიკის შეერთებული შტატები, რომელიც თავს დემოკრატიის შუქურად მიიჩნევს, სინამდვილეში სხვა ქვეყნებში დემოკრატიის გავრცელების საბაბით ინტერვენციებს ახორციელებს და ცდილობს, მსოფლიოზე იმპერიალიზაციას, ერთადერთი სახელმწიფო, რომელმაც ატომური იარაღი გამოიყენა მშვიდობიანი მოსახლეობის წინააღმდეგ. აბოე-მა 70 წლის წინათ, 1945 წლის 6 და 9 აგვისტოს, როცა იაპონია უკვე თითქმის დამარცხებული იყო, ატომური ბომბები ჩამოყარა იაპონიის ქალაქებში — ჰიროსიმა და ნაგასაკიში. შედეგად აფეთქების ეპიცენტრთან ახლოს მყოფი ადამიანები მყისვე დაიღუპნენ — მათი სხეულები ნახშირად იქცა, რადიაციულმა გამოსხივებამ მხოლოდ ადამიანების სილუეტები დატოვა შენობების

კედლებზე. აფეთქების ტალღამ ეპიცენტრის გარშემო ყველა შენობა გაანადგურა. აფეთქების მომენტში დაიღუპა 80 ათასი ადამიანი, 1945 წლის ბოლოს რადიოაქტიური დასხივების ზემოქმედების შედეგად მსხვერპლის რაოდენობა 166 ათასამდე გაიზარდა. სულ კი, 2013 წლის 31 აგვისტოს მონაცემებით, ატომური ბომბების ჩამოგდების შედეგად 450 ათასი ადამიანი დაიღუპა: 286,8 ათასი — ჰიროსიმაში და 162 ათასი — ნაგასაკიში. სწორედ ამ საშინელ ტრაგედიაზე, ამერიკელთა მიერ კაცობრიობის წინააღმდეგ ჩადენილ დანაშაულზე მოგვითხრობს რუსი ჟურნალისტი, იური ანოხინის, წიგნი „ატომური პილოტი“, რომელსაც „საქართველო და მსოფლიო“ გთავაზობთ. წიგნი მოთხრობილია ამერიკის შეერთებული შტატების ავიაციის მაიორ კლოდ იზერლის — ჰიროსიმაში და ნაგასაკის ბარბარული ატომური დაბომბვის ერთ-ერთი მონაწილის — ტრაგიკული ბედის შესახებ. კლოდ იზერლის ისტორია არა მხოლოდ ადამიანური ტრაგედიაა, იგი მონაწილეა კეთილი ნების ყველა ადამიანისადმი, გააკეთონ ყველაფერი, რაც მათზეა დამოკიდებული, ბირთვული საფრთხის თავიდან ასაცილებლად, მასობრივი მოსპობის საშუალებებით გამალებული შეიარაღების შესაჩერებლად.

მიზეზი მისი გვარი იყო. მას ერქვა ჰენრიხ იორდანი. ასტრომა იგი ფიზიკოს-თეორეტიკოს პასკალ იორდანი, სახელგანთქმული მას ბორნის მონაფეში აურია. ეს დომხალი ასტროს ძვირად დაუჯდა. ორმოცდაშვიდში ციხეში აღმოჩნდა: გამოძიების ფედერალური ბიუროს ტინიკოსებმა იგი იმაში დაადანაშაულეს, რომ მან ბოროტი განზრახვით შეიყვანა პაში შეცდომაში და ამით ხელი შეუწყო ნამდვილ იორდანს მიმალულიყო. ცალკე საკანში ასტორი ჭკუიდან შეიშალა. ახლა ყველაფერი, რაც ატომს ეხება, მასში გაშმაგებას იწვევს. ასეთ წუთებში მას ვერ გააკავებ. ასტორი, თოქმობული ხარივით, უკან მიჰყვება სანიტარს, თან ნახევრად ჩაჩაჩულ ქვედა საცვალს მიათრევს. ორივენი პალატაში შედიან, მე კი მივალნი ტელევიზორამდე და, როგორც იქნა, ჩამოვჯექი თავისუფალ სკამზე. ეს ფილმი უკვე ნახაი მქონდა. არ მომწონდა იგი. ბერნსტაინი აღტაცებით მიმტყრებოდა ეკრანს და ნანახს საშინლად განიცდიდა. ის მოხიბლა ატომური ბომბის მამათა ფანტასტიკურმა გმირებმა, მათმა ჭაღარამ, ჩინებულმა მანერებმა და შეუპოვრობამ. სინამდვილეში „კამები“ ცოტა სხვანაირად გამოიყურებოდნენ. ყოველ შემთხვევაში, იმ დროისთვის, როდესაც ზოგიერთ მათგანს ვიცნობდი. და, საერთოდაც, ბომბის შექმნა არ ყოფილა ისეთი საოცრად სენსაციური რამ, როგორც ეს ფილმში იყო ნაჩვენები. უფრო გვიან გავიგეთ, როგორ იყო იგი. ყველაფერი უფრო სადა, უბრალო, მოსაწყენი და ტრაგიკული იყო. **ბომბს სამ ადგილას**

აკეთებდნენ: ლოს-ალამოსში, ოკრიჯსა და პენდ-ფორდში. ლოს-ალამოსი ტინი იყო; ოკრიჯი — ხელე; ომის დროს მას „საქალაქს“ ვუწოდებდით, სოლო სამთავროვო ანგარიშს — „X“ ობიექტს. ამ, ოკრიჯში, მოქმედებდა დიფუზური და-ნადაგარი „კ-25“, რომელიც „მ.უ. კელოგ კოპანის“ მონაწილეს კოკოროსი-ცია „კელოგის“ მიერ იყო აგებული. ამ დანადგარის დასაგზავნად მუშაობდა სამოცდაათხუთმეტი ათასი ადამიანი. ამ, ექვსას აქრ ყოფილ სამოცდაათხუთმეტი ათასი ადამიანი, სიკვდილს აზადადებდნენ. ჰენდფორდს საერთო სექსამში განსაკუთრებული ადგილი ეჭირა, ფორმალურად სახელმწიფოს მიერ იყო ნაყიდი, სინამდვილეში კი დიუპონს ეკუთვნოდა — მთელი 200 000 ჰექტარი. დიუპონის კონსტრუქტორები პროექტს ადგენდნენ, ხოლო ინჟინრები და მუშები ამონტაჟდნენ რეაქტორებს წყლის გამაცივებელი. ამ რეაქტორებმა სამხედროებისათვის აუცილებელ ურანთან ერთად საბოლოოდ მილიონების საკმაოდ დიდი რაოდენობა მისცა დიუპონს, რომელმაც იგი „შემოსავლის“ მუხლში შეიტანა. **ოპენივიმერმა, ნილს ბორმა, ჯეიმს კონანტმა, გენერალმა ბროსმა და „დიუპონ დე ნემურ ენდ კ“-ის დირექტორებმა მიაღწიეს იმას, რომ 1945 წლის იანვარში უკვე ხელთ ჰქონდათ ურან-225-ის საჭირო რაოდენობა. ერთად შეგროვილი ღამის ქოთანშიც კი ჩაეტოვდა და, რა სამწუხაროა, რომ არავის მოუვიდა აზრად, იგი სწორედ იმ მომენტში იყო. პირველ ბომბს „ბალუში“ შეარქვეს. 1945 წლის 6 აგვისტოს მან გადაწვა ჰიროსიმა.**

ბაბრქაძევა. დასაწყისი №. 33-35 (315-317)

— იცით რა, კლოდ, ყველას არ სიამოვნებს ალიარსი, რომ სისულელე ჩაიდინა. კარგად იცით, რომანტიკოსი არა ვარ. მთელი წელი გავატარე ფრანტირებთან ერთად მაკე-ბი; სულაც არ ვინარეობდი თავს მომავალი სამოთხისათვის. მე მხევერავი ვარ — ეს ჩემი პროფესიაა. მე ლოცვებზე უფრო კარგად ჩავიბეჭდე ტინში: ლოიდ, შენი ამოცანა თვალყური ადევრო და შეკრიბო ფაქტები და არა ანალიზი გაუკეთო მათ... ანალიზს გენერლები აკეთებენ... მაგრამ ეს ხომ სასაცილოა — ხედავდე და არც ხედავდე. ხედავდე რაღაც საცდელი და ბოროტორიის სინჯარებს და ბომბების დანადგარებს; დანადგარებს, რომელთა ქონასაც შტატებში ნებისმიერი კოლეჯი იუკადრისებდა, და ვერ ხედავდე, რომ მათი დახმარებით მხოლოდ ბავშვის შესაძინებელი იარაღის დამზადება შეიძლება და არა ბომბის. ფიზიკაში ძლიერი არ ვარ, მაგრამ რაც ხედავდა, ანეკდოტებს ჰგავდა ან აფერას, ან, ვშმაკმა იცის, კიდევ რას!.. არ მომიყოლია, წყალს როგორ ვსინჯავდი? ეს ნებისმიერ სატელევიზიო კომედიაზე უფრო სასაცილოა. ორმოცდაათხუთი „ალსოსში“ მოვიდა კაპიტანი „რობერტ ბლეკი, მესანიშნავი ბიჭი, სიმამაცის ჩემპიონი იყო. პაშმა უბრალოა, რადაც უნდა დაჯდომოდა, რეინიდან ამოღო წყალი. რეინის წყალი? ო'კეი! თქვა: ო'კეი და მან მოიტანა წყალი. პაში და მე მეგობრები ვიყავით, ვკითხე, გემი გვეჭირდებოდა ეს ყვითელი, ნარეცხისუნინი წყალი. იცი რა, თქვა პაშმა, თუ ბომბის ატომური ბომბის დასამზადებელი საწარმო აქვთ, მაშინ ურანის ქვების გასაცივებლად მათ წყალი დასჭირდებათ. ბეერი წყალი. მთელი მდინარე. ვკითხე: რეინი? პაშ-

მა მიპასუხა: რატომაც არა?.. როგორც ხედავ, კლოდ, ყველაფერი საკმაოდ სერიოზული იყო. ჩვენ ვიმედოვნებდით, რომ რეინის წყალში რადიოაქტიური შენარევეები იქნებოდა „ალსონი“ მიაგნებდა ატომური ქარხნების კვალს. ბლეკმა ორი ბოთლი მოიტანა. პაშმა დალაუქა ისინი და ვაშინგტონში გაგზავნა, ხოლო ფიზიკოსებისათვის, ანალიზის კეთებისას რომ არ მოეწყინათ, ერთი პინტა ჩინებული „რუსილიონი“ დაუშვა და ეტიკეტზე დაანერა: „ესეც გასინჯეთ რადიოაქტიურობაზე“. სასაცილოა არა, კლოდ? მაგრამ შემდეგ რა მოჰყვა ამას? ორი კვირა ვაშინგტონიდან ჩამიჩვიე არ ისტორიის ნივთიერება. კიდევ გამოგზავნეთ. იმომდებლად... გლუკი კითხვი-სასადასა. ფიზიკოსები გონებასხვევილი ბიჭები გვაპონ და ქალაქი ვაქაბლით მათ, სანამ სხალი რადიოგრაფიებიდან ნათელი არ გახდა, რომ ვაშინგტონში მართლა შეამომხმეს ღვინის რადიოაქტიურობა, იმის ნაცვალად, რომ დაეღიანათ, და დადებითი შედეგი მიიღეს. ეშმაკმა დალახეროს, მათ ყველაგან ატომები ელანდებოდათ. ლამეები არ ეძინათ, რათა დაემტკიცებინათ ჩვენთვის, — გესმის, კლოდ ჩვენთვის! — რომ ბომბი ბომბებს აქვთ, ჩენ კი ვზარმაცობთ და წესიერად არ ვეძებთ... გერმანელებს ბომბი არ ჰქონდათ, ჩვენ გვექონდა. და ჩვენ ჩამოვადეთ კიდევ. რისთვის? შენ ხომ მონაწილეობდი ამაში, კლოდ, მითხარი: რისთვის?..

ბრემენში ასტორს, როგორც იქნა, გაუღიმა ბედმა: თითქმის საკმაოდ შემთხვევით გადაწყდა ვიღაც ფიზიკოსს, მოიტაცა იგი და შტატებში გადაგზავნა. აქ ფიზიკოსის სამუშაოდ პოლკოვნიკმა პაშმა აიყვანა. მაგრამ ფიზიკოსი ირმუნებოდა, რომ მკე-რავი იყო და გამოძიებლები თავისი უდრეკობით აღტაცებულნი მოიყვანა. პაშმა უკანასკნელი ხერხი იხმარა: ფიზიკოსს ნემსი, ძაფი და ტილოს ნაჭერი მისცა; მეორე დილით გერმანელმა საკუთარი ხელით შეკერილი პერანგი ჩააბარა. გერმანელის ფათერაკებს

ბომბი, რომელმაც განადგურა ჰიროსიმა

ბომბს სამ ადგილას აკეთებდნენ: ლოს-ალამოსში, ოკრიჯსა და პენდ-ფორდში. ლოს-ალამოსი ტინი იყო; ოკრიჯი — ხელე; ომის დროს მას „საქალაქს“ ვუწოდებდით, სოლო სამთავროვო ანგარიშს — „X“ ობიექტს. ამ, ოკრიჯში, მოქმედებდა დიფუზური და-ნადაგარი „კ-25“, რომელიც „მ.უ. კელოგ კოპანის“ მონაწილეს კოკოროსი-ცია „კელოგის“ მიერ იყო აგებული. ამ დანადგარის დასაგზავნად მუშაობდა სამოცდაათხუთმეტი ათასი ადამიანი. ამ, ექვსას აქრ ყოფილ სამოცდაათხუთმეტი ათასი ადამიანი, სიკვდილს აზადადებდნენ. ჰენდფორდს საერთო სექსამში განსაკუთრებული ადგილი ეჭირა, ფორმალურად სახელმწიფოს მიერ იყო ნაყიდი, სინამდვილეში კი დიუპონს ეკუთვნოდა — მთელი 200 000 ჰექტარი. დიუპონის კონსტრუქტორები პროექტს ადგენდნენ, ხოლო ინჟინრები და მუშები ამონტაჟდნენ რეაქტორებს წყლის გამაცივებელი. ამ რეაქტორებმა სამხედროებისათვის აუცილებელ ურანთან ერთად საბოლოოდ მილიონების საკმაოდ დიდი რაოდენობა მისცა დიუპონს, რომელმაც იგი „შემოსავლის“ მუხლში შეიტანა. **ოპენივიმერმა, ნილს ბორმა, ჯეიმს კონანტმა, გენერალმა ბროსმა და „დიუპონ დე ნემურ ენდ კ“-ის დირექტორებმა მიაღწიეს იმას, რომ 1945 წლის იანვარში უკვე ხელთ ჰქონდათ ურან-225-ის საჭირო რაოდენობა. ერთად შეგროვილი ღამის ქოთანშიც კი ჩაეტოვდა და, რა სამწუხაროა, რომ არავის მოუვიდა აზრად, იგი სწორედ იმ მომენტში იყო. პირველ ბომბს „ბალუში“ შეარქვეს. 1945 წლის 6 აგვისტოს მან გადაწვა ჰიროსიმა.** ალბერტ აინშტაინმა, ჯეიმს ფრანკმა, ლეო სცილარდმა, ოტო განმა და ბიოქიმიკოსმა რაბინოვიჩმა გააფრთხილეს ტრუმენი, რომ იგი უდიდეს საზიზღრობას სჩადის. ტრუმენმა არაფრად ჩააგდო ფიზიკოსები. მათმა ნობელის პრემიებმა ვერ მოახდინეს მასზე ოტო განი ლამის ჭკუიდან შეიშალა. დოქტორ ბაგეს დღიურში 7 აგვისტოს ჩანწერილი

ამერიკის პოლიტიკური სისტემის დემოკრატიზაციისა და პირდაპირ არჩევნებზე გადასვლის მოთხოვნები სულ უფრო ხმაელა გაისმის.

დოლარის გაჭირვება

შესაძლოა, ვინმეს წარმოუდგენლად მოეჩვენოს, მაგრამ აშშ-ში პირდაპირ თვალსა და ხელს შუა ხდება პოლიტიკური რევოლუცია. ამერიკის ორივე სისტემაშემქმნელ პარტიაში, დემოკრატიულშიც და რესპუბლიკურშიც, მნიშვნელოვან წარმატებებს აღწევენ კანდიდატები, რომლებიც არა მხოლოდ მოკლებულნი არიან პარტიის უბნების მხარდაჭერას, არამედ უბნისპირდებიან კიდევ მათ.

რესპუბლიკელების მხრიდან ეს არის დონალდ ტრამპი, პოპულარობით ყველაზე წინ მდგომი მილიარდერი, რომელიც „მარჯვნიდან რევოლუციას“ ქადაგებს; დემოკრატების ბანაკიდან კი — ბერნი სანდერსი, რომელიც სწრაფად ეწევა ჰილარი კლინტონს და ამარცხნიდან რევოლუციას“ ქადაგებს. ორივე კრიტიკის ქარცეცხლში ატარებს ისტაბლიშმენტს და გადაამწყვეტ ცვლილებებს მოითხოვს ამერიკის საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში. ერთმანეთისგან მცირედ განსხვავებული ამერიკის სამყაროს პარტიები თვალსა და ხელს შუა ხდებიან ევროპული და, შეიძლება ითქვას, მთელი მსოფლიოსთვის დამახასიათებელი კლასიკური მემარჯვენე-მემარცხენე დაპირისპირების მონაწილეები.

საერთო ისაა, რომ მაშინაც და ახლაც პოლიტიკური ცვლილებები „ზემოდან“ დაიწყო. მთავარი განსხვავება კი ისაა, რომ საინფორმაციო ტექნოლოგიების ფართოდ გავრცელების ეპოქაში ხალხი აღარ არის უბრალო სტატისტი და შეუძლია, განსაზღვროს დასახული ტრანსფორმაციის ხასიათი უფრო მეტი ხარისხით, ვიდრე ექვს ათეულზე მეტი წლის წინათ.

ამერიკელთა საპროტესტო განცხადება იმდენად მათი სხოვანების დონის მოსალოდნელი შეხიკაბის შიშით, რამდენად ნაკლებად იმდენად უახსუსებს XXI საუკუნის მოთხოვნებს ამერიკული საზოგადოების ორგანიზაცია. თავად არაპირდაპირი არჩევნების არქაული სისტემა, ამოსარჩევების პარტიული ნომენკლატურის ხელთ არსებული განსაკუთრებული კვოტებით, წინასწარი წარდგინების სისტემასთან ერთად, კანდიდატების აბსოლუტური გაუმჭვირვალობით წარდგენა, „დიდი ფულის“ უზენაესობა და ამომრჩევლების გონების დასაბინდად ყველანაირი ტრიუკის გამოყენება სულ უფრო ძლიერი გამლიზიანებული ხდება. აბსურდულად გამოიყურება მდგომარეობა, როდესაც აშშ-ის პრეზიდენტი შეიძლება არჩეულ იქნეს ხმათა უმცირესობით, ან, უბრალოდ, დელეგირებულ იქნეს პარტიის მიერ ყოველგვარი არჩევნების გარეშე, როგორც ჯერალდ ფორდი. ევგვარეშეა, რომ ამერიკის პოლიტიკური სისტემის დემოკრატიზაციისა და პირდაპირ არჩევნებზე გადასვლის მოთხოვნები სულ უფრო ხმაელა გაისმის.

ბერნი სანდერსი ამბობს, რომ აშშ ევროპასა და სკანდინავიას უნდა ჰგავდეს. მას ადარდებს „ამერიკული დემოკრატიის მომავალი, რომელიც მილიარდერთა ბრძოლა ხდება და არა თითოეული ამერიკელის სახელსაზე“. „ჩვენ ამ ქვეყანაში გვჭირდება პოლიტიკური რევოლუცია მილიონობით ადამიანისა, რომლებიც მზად არიან, თქვან: „საკმარისია!“. მე მინდა, დავეხმარო მათ ამასი“.

დონალდ ტრამპი ამერიკელებს არ მოუწოდებს, მაგალითი აიღონ ევროპისგან, მაგრამ ისიც საუბრობს ხელისუფლებისა და ხალხის პირდაპირ დილოგზე, „მინებულა“ შუამავლების ჩარევის გარეშე. ამაში სანდერსი და ტრამპი ერთმანეთს ჰგვანან. ქარიზმატული წარმომადგენლები იმ შეხედულებებისა, რომელთაც ქადაგებენ, როგორც წარმომავლობით, ცხოვრებისეული გამოცდილებით, ასევე გარეგნულად სანდერსი და ტრამპი იდეალური ლოკომოტივები არიან ამერიკული პოლიტიკური სისტემის „მემარჯვენე-მემარცხენე“ შკალის მიხედვით გარდაქმნისთვის.

ცხადია, არც „კონტრერეოლუცია“ თვლემს. როგორც ჩანს, ჩვენ თვალწინ ხდება მსოფლიოს წამყვანი სახელმწიფოს ღრმა ტრანსფორმაცია. ბოლოს და ბოლოს, მისი რიგიც დადგა. რამდენად სწრაფად განვითარდება ეს პროცესები, მომავალი გვიჩვენებს.

საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში აშშ-ში რამდენად უახსუსებს XXI საუკუნის მოთხოვნებს ამერიკული საზოგადოების ორგანიზაცია. თავად არაპირდაპირი არჩევნების არქაული სისტემა, ამოსარჩევების პარტიული ნომენკლატურის ხელთ არსებული განსაკუთრებული კვოტებით, წინასწარი წარდგინების სისტემასთან ერთად, კანდიდატების აბსოლუტური გაუმჭვირვალობით წარდგენა, „დიდი ფულის“ უზენაესობა და ამომრჩევლების გონების დასაბინდად ყველანაირი ტრიუკის გამოყენება სულ უფრო ძლიერი გამლიზიანებული ხდება. აბსურდულად გამოიყურება მდგომარეობა, როდესაც აშშ-ის პრეზიდენტი შეიძლება არჩეულ იქნეს ხმათა უმცირესობით, ან, უბრალოდ, დელეგირებულ იქნეს პარტიის მიერ ყოველგვარი არჩევნების გარეშე, როგორც ჯერალდ ფორდი. ევგვარეშეა, რომ ამერიკის პოლიტიკური სისტემის დემოკრატიზაციისა და პირდაპირ არჩევნებზე გადასვლის მოთხოვნები სულ უფრო ხმაელა გაისმის.

რაც ახლა ხდება, გარკვეულწილად შეიძლება შევადაროთ დემოკრატიისა და რესპუბლიკელების მიერ როლების გაცვლას 1952 წელს ხელი-სუფლებიანი დუაიტ ეიზენჰაუერის მოსვლის შემდეგ. მანამდე ამერიკის ისტორიაში ლიბერალური შეხედულებები, კერძოდ, რასობრივი სეგრეგაციის მიმართ, უფრო მეტად პარტულად იყო განხორციელებული, ვიდრე კონსერვატიული მთავრობის გამორჩეულნი.

მიუხედავად ამისა, როდესაც სახელგანთქმულმა გენერალმა გადამწყვეტი, ქვეყანაში უძველესი რესპუბლიკური პარტიიდან ეყარა კენჭი, პარტიამ მასთან, როგორც საპრეზიდენტო მარათონის ფავორიტთან, ერთად შეიძინა მისი კონსერვატიული შეხედულებებიც და თავისი ლიბერალური წარსული დემოკრატიის გადართობა. ეიზენჰაუერის დროიდან ამგვარი იდენტურობა ამა თუ იმ დრომდე შენარჩუნდა, მაგრამ მაშინდელი ინვერსია მხოლოდ მოკლე რიგი იყო და ადასტურებდა ამერიკულ პოლიტიკურ სისტემის ნათელი იდეოლოგიის არარსებობას, თუმცა არ ეხებოდა სისტემის საფუძვლებს. ახლა ეს უკვე შესაძლოა დიდი რიგი იყოს მთელი სახელმწიფო შექანიზმისათვის შორს მიმავალი შედეგები. ორ პროცესს შორის

საერთო ისაა, რომ მაშინაც და ახლაც პოლიტიკური ცვლილებები „ზემოდან“ დაიწყო. მთავარი განსხვავება კი ისაა, რომ საინფორმაციო ტექნოლოგიების ფართოდ გავრცელების ეპოქაში ხალხი აღარ არის უბრალო სტატისტი და შეუძლია, განსაზღვროს დასახული ტრანსფორმაციის ხასიათი უფრო მეტი ხარისხით, ვიდრე ექვს ათეულზე მეტი წლის წინათ.

საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში რადიკალური ცვლილებებისადმი ამერიკელთა წყურვილი სხვა არაფერია, თუ არა ვაშინგტონის მიერ გაშვებული „ფერადი რევოლუციების“ (ცხელი „არაბული გაზაფხული“, ცივი „ევროპული შემოდგომა“ და ა. შ.) ბუმერანგივით უკან დაბრუნება. აშშ-ის მიერ მსოფლიო ლიდერობის შენარჩუნების მიზნით ინიცირებული ეს ძვრები, რომლებიც თავისუფლებასა და დემოკრატიაზე მართლმართლად მსჯელობის ინიციატივას, ეხება არა მხოლოდ მათ ცნობიერებას, ვისკენაცაა მიმართული, არამედ საკუთარი მოსახლეობისაც. ამერიკელები იწყებენ ფიქრს იმაზე, შეესაბამება კი თავად აშშ იმ მოთხოვნებს, რომელთაც თავი სხვებს უყენებს? ხომ არ დადგა „სეკვიის რევოლუციის“ ან ქარიანი „ამერიკული ზამთრის“ დრო?

დოლარის კურსისა და ფულად მაჩვენებლებში სამრეწველო წარმოების ზრდის, ასევე, ნავთობის დაბალი ფასების ფონზე ამგვარი განწყობა აშშ-ში რეალური სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობით ნაკლებად გამყარებულად გამოიყურება. რა საჭიროა ცვლილებებისკენ სწრაფვა, თუკი ასეც ყველაფერი კარგადაა?!

ყველაფერი ასე მარტივად არ არის. დოლარის კურსის ზრდა დიდწილად სპეკულაციური ხასიათისაა, არ მყარდება არც შრომის წარმადობის ზრდით, არც მწარმოებლების შემოსავლების ზრდით. მის ეფექტს მხოლოდ ფინანსური ბაზრის მსხვილი საქმოსნები გრძნობენ. ამერიკული ეკონომიკის კონკურენტუნარიანობა სწრაფად ეცემა.

2014 წლის განმავლობაში დოლარი აშშ-ის საკვანძო სა-

ვაჭრო პარტნიორების ვალუტებთან შედარებით 16%-ით გამყარდა და გამყარება განაგრძო 2015-შიც. ვასაკვირი არაა, რომ ამგვარი დინამიკა აშშ-სთვის იმ ამერიკულ კომპანიებს, რომლებიც ექსპორტზე არიან ორიენტირებულნი. საყოფაცხოვრებო ქიმიისა და პიკიენური საშუალებების მსოფლიოში უმსხვილესი ამერიკული მწარმოებელი Procter & Gamble Co. (P&G) იძულებული გახდა, სავალუტო ბაზარზე „უპრეცედენტო“ ზენობის გამო გამოეცხადებინა შემოსავლების 31%-იანი შემცირება. S&P500-დან ამერიკის უმსხვილესი კომპანიების შემოსავლების 46%-ით შემცირდა. Pfizer-ითა და McDo-

ნეთანიახუს «დააყრუებული სიჩუმი»

„ექვსი მილიონი ებრაელის მკვლელობიდან 70 წლის შემდეგ ირანის მმართველები პირობას დებენ, რომ გაანადგურებენ ჩემს ქვეყანას, დახოცავენ ჩემს ხალხს და ამ ორგანიზაციის პასუხი, თითქმის ყველა აქ წარმოდგენილი ქვეყნის პასუხი არის სრული სიჩუმე! დამაყრუებელი სიჩუმე!“, — განაცხადა ისრაელის პრემიერმინისტრმა ბენიამინ ნეთანიახუმ გაეროს გენერალური ასამბლეის სხდომაზე და მკვეთრად გააკრიტიკა ირანთან დადებული ხელშეკრულება, რომელიც ბირთვული იარაღის პროგრამის შეჩერებას ეხება. „ირანის მმართველები თქვენი ქვეყნის გასანადგურებლად რომ მუშაობდნენ, ამ შეთანხმებას, ალბათ, ნაკლები ენთუზიაზმით შეხვდებოდით. ირანის ტერორისტულ ორგანიზაციებს თქვენი ქალაქებისთვის რომ დაემინა ათასობით რაკეტა, ალბათ, უფრო ზომიერად შეაფასებდით ამას და ამ შეთანხმებას თქვენს რეგონში რომ გამოეხატა შეჯიბრი ბირთვულ შეიარაღებაში, ალბათ, თავს შეიკავებდით აღნიშვნისგან“, — დასძინა მან.

ამდენი ხმაურის გამოწვევი სისტემის წინააღმდეგ მთავრობა ბერნი სანდერსი მართლაც არასტანდარტული პიროვნებაა და, წინააღმდეგობრივად. იგი პრეზიდენტობის ერთ-ერთ ყველაზე ღატაკ კანდიდატად ითვლება. 2013 წლის ანგარიშის თანახმად, მისი პირადი ქონება 330 500 დოლარს შეადგენდა. დაიბადა ბრუკლინში, ელი სანდერსის — პოლონელი ებრაელი იმიგრანტის ოჯახში.

ბუნტი აშშ-ის დემოკრატიული პარტიის რიგებში: ბერნი სანდერსი ჰილარი კლინტონს აპირებს

მართალია, დემოკრატიული პარტიიდან პრეზიდენტობის კანდიდატა შორის კვლავაც ჰილარი კლინტონი ლიდერობს, მაგრამ შესაძლოა, აქაც სენსაცია მოხდეს. პარტიული მწვერვალისა და მის მიერ წამოყენებული კანდიდატების წინააღმდეგ ბუნტი უკვე მოხდა რესპუბლიკურ პარტიასში, სადაც „არასისტემური“ დონალდ ტრამპი ლიდერობს. ახლა კი ამ ბუნტმა თვალსა და ხელს შუა გადაინაცვლა დემოკრატებში.

მიმდინარე საპრეზიდენტო კამპანიის აბსოლუტურმა ფავორიტმა კლინტონმა, რომელზეც სულ ცოტა ხნის წინათ ისე საუბრობდნენ, როგორც თეთრი სახლის უკვე გარანტირებულ მომავალ მეთაურზე, გამოკითხვების თანახმად, ივლისიდან ხმათა 21% დაკარგა თანაპარტიელთა შორის და 42%-მდე ჩამოვიდა. პოლიტიკოსი, რომელმაც მოლოდინულად ესროლა გამონკვევა აშშ-ის ყოფილი პრეზიდენტის მუხლს, არის 73 წლის სენატორი ვერმონტის შტატიდან ბერნი სანდერსი, რომელმაც მიზნად დაისახა ამერიკაში „დემოკრატიული სოციალიზმის“ მშენებლობა. სულ რაღაც ორიოდე წლის წინათ ამ საკითხზე საუბარს აშშ-ში მხოლოდ პოლიტიკური თვითმკვლელები თუ გაბედავდა, ახლა კი სანდერსის მონობებზემ კვლავში ფართო გამოხმაურება ჰპოვა, განსაკუთრებით ახალგაზრდებს შორის. მას უკვე მხარში უდგას ამომრჩეველი დემოკრატების 24% და უპირატესობების დინამიკაც სანდერსის სასარგებლოდ იცვლება. დამკვირვებელთა შეფასებით, ორივე პარტიის ყველა კანდიდატიდან სწორედ ის ახერხებს ყველაზე მეტი ხალხის თავმოყრას. როგორც The New York Times-ი იტყობინება, სანდერსს უფრო ალერთოვანებულნი ხვდებიან ნიუ-ჰემპშირის შტატში პარტიულ შეკრებაზე, ვიდრე მის კონკურენტს. ახალგაზრდობა ერთგვარმა „სანდერსოზიანობა“ მოიკვია. კვლევები ცხადყოფს, რომ სანდერსი კლინტონს უგებს პრინციპულად მნიშვნელოვან, ტრადიციულად მთელი კამპანიისთვის ელფერის მომცემ პრაიმერიზს ნიუ-ჰემპშირში და ძალზე მჭიდროდ უახლოვდება მის მარჯვენა ლეგს ხმათა რაოდენობის მიხედვით აიოვას შტატშიც. სახელმწიფო მდივნის თა-

ნამდებობაზე მუშაობისას კლინტონის ზოგიერთ საქციელთან დაკავშირებულმა ბოლოდროინდელმა გამოაშკარებებმა, მათ შორის კონფიდენციალობის რეჟიმის დარღვევასა და დროული ზომების მიუღებლობაში ლიბიაში ამერიკელი დიპლომატების დასაცავად, ასევე მისმა არც თუ მომგებიანმა რეაქციამ ამასთან დაკავშირებულ ბრალდებებზე თავისი როლი შეასრულა. ჰილარი კლინტონისადმი კეთილგანწყობილია მოზრდილი ამერიკელების მხოლოდ 41%, 51% კი — არაკეთილგანწყობილი. ნიშანდობლივია, რომ ყველაზე მეტი ხმა მან თეთრიკანიან ქალებს შორის დაკარგა: მათი მხარდაჭერა 64%-დან 31%-მდე დაეცა. საინტერესოა, რომ ამდენივე ამერიკელი ქალი (31%) უკვე მხარს უჭერს სანდერსსა და მის სოციალისტურ იდეებს. გამოკვლევების თანახმად, სანდერსს მხოლოდ დემოკრატების პარტიულ ნომენკლატურაში არ აქვს ხმები. ამდენი ხმაურის გამოწვევის სისტემის წინააღმდეგ შეამობხე ბერნი სანდერსი მართლაც არასტანდარტული პიროვნებაა და, წინააღმდეგობრივად. იგი პრეზიდენტობის ერთ-ერთ ყველაზე ღატაკ კანდიდატად ითვლება. 2013 წლის ანგარიშის თანახმად, მისი პირადი ქონება 330 500 დოლარს შეადგენდა. დაიბადა ბრუკლინში, ელი სანდერსის — პოლონელი ებრაელი იმიგრანტის ოჯახში. მისი მხრიდან ნათესავები ხოლოკოსტის დროს დაეხოცა. სიცოცხლის დიდი ნაწილი გაატარა ვერმონტის უდიდეს ქალაქ ბერლინგტონში და იქვე გაიკეთა პოლიტიკური კარიერაც. 1985 წელს, ბერლინგტონის მერად მუშაობისას, ბერნი სანდერსი აღმოჩნდა ყველაზე მაღალი რანგის ამერიკელი პოლიტიკოსი, რომელიც ნიკარაგუაში სოლიდარობის ოფიციალური ვიზიტით

ჩავიდა. იგი პრეზიდენტმა დენიელ ორტეგამ მიიღო. მან იმ დროისთვის ამერიკელი პოლიტიკოსისათვის შეუფერებელი საქციელი ჩაიდინა და ვიზიტით ჩავიდა კუბაში, თუმცა ფიდელ კასტროსთან შეხვედრა ვერ მოახერხა. 1988 წელს სანდერსი დაქორწინდა ჯეინ ომირა დრისკოლზე, თავლოზის თვე კი საბჭოთა კავშირში, იაროსლავში — ბერლინგტონის ერთ-ერთ მომქმ ქალაქში გაატარა. კონგრესმენად მუშაობისას სანდერსმა ნაციონალური უსაფრთხოების დეპარტამენტის შექმნის წინააღმდეგ მისცა ხმა. იგი საუბრობდა ერაყ-ში ომის მოსალოდნელ კატასტროფულ შედეგებზე. ამასთანავე, საფრთხის მიუხედავად, რომ ავღანეთში ომი ამერიკისთვის ახალ ვიეტნამად იქცეოდა, მხარს დაუჭირა მისი პროგრამის შეზღუდვის მიმართულებით ირანთან საბოლოო შეთანხმების მიღწევის სურვილს. იგი მიხსნა, რომ ირანის მიზანდასახული პროტესტის წინააღმდეგ სამხედრო კი დატოვა. შემდეგ კრიტიკული რეაქცია გამოხატა ლიბიაში აშშ-ისა და მისი მოკავშირეების საომარი კამპანიის მიმართ და ადმინისტრაცია დადანაშაულა, რომ გადაწყვეტილება კონგრესის მონაწილეობის გარეშე იქნა მიღებული. 2011-ში სანდერსი საპროტესტო

მოძრაობა Occupy Wall Street-ის მხარდაჭერით გამოვიდა. მას დადებითი დამოკიდებულება ჰქონდა ნაციონალური უსაფრთხოების სააგენტოს ყოფილი თანამშრომლის — ედვარდ სნოუდენის საქციელის მიმართ და თვლიდა, რომ უფრო სამართლიანი იქნებოდა, მისთვის ხელისუფლებასთან გარიგებაზე წასვლის შესაძლებლობა მიეცათ და არა ციხეში ჩაეგდოთ. სანდერსის აზრით, მან საზოგადოებისთვის სასარგებლო საქმე გააკეთა: საკუთარი თავისუფლების რისკის ფასად, გამოაშკარა აშშ-ში საზოგადოებრივი სამსახურების მიერ განხორციელებული თვალთვალის საიდუმლო პროგრამების მასშტაბები. სანდერსი მხარს უჭერს ობამას ადმინისტრაციის მცდელობებს თეირანის ბირთვული პროგრამის შეზღუდვის მიმართულებით ირანთან საბოლოო შეთანხმების მიღწევის სურვილს. იგი მიხსნა, რომ ირანის მიზანდასახული პროტესტის წინააღმდეგ სამხედრო კი დატოვა. შემდეგ კრიტიკული რეაქცია გამოხატა ლიბიაში აშშ-ისა და მისი მოკავშირეების საომარი კამპანიის მიმართ და ადმინისტრაცია დადანაშაულა, რომ გადაწყვეტილება კონგრესის მონაწილეობის გარეშე იქნა მიღებული. 2011-ში სანდერსი საპროტესტო

სამუშაო ადგილების დაკარგვის გამოიწვევს. სანდერსის აზრით, ექსტრემისტულ დაჯგუფება „ისლამურ სახელმწიფოსთან“ ბრძოლას უნდა აზორციელებდნენ ახლოაღმოსავლური ქვეყნები, კერძოდ, საუდის არაბეთი, რომლებსაც საამისოდ საკმარის რესურსები აქვთ. ბერნი სანდერსმა მხარი დაუჭირა აშშ-ის სანქციებს რუსეთის წინააღმდეგ უკრაინის აღმოსავლეთში გაჩაღებული კონფლიქტისა და ყირიმის რუსეთის ფედერაციის შემადგენლობაში შესვლის თაობაზე. მან ასევე ხმა მისცა კიევის სათვის მილიარდი დოლარის ოდენობით დახმარების გამოყოფას. ჩაება რა საპრეზიდენტო კამპანიაში, სანდერსმა ახსნა, რომ გადაწყვიტა, პრეზიდენტის ნომინაცია მოიპოვოს არა როგორც დამოუკიდებელი კანდიდატმა, არამედ როგორც დემოკრატიული პარტიის კანდიდატმა, რადგან არ სურს, ისეთივე „მანებელი“ გახდეს, როგორც დემოკრატიული გორისათვის ხმების წაბრთმევი რაფ ნადერი აღმოჩნდა 2000 წლის არჩევნებისას. სანდერსის წინასაარჩევნო შტაბმა დაიქირავა კომპანია Revolution Messaging, რომელიც 2008 წლის საპრეზიდენტო არჩევნებისას სოციალურ

ქსელებში ბარაკ ობამას წარმატების ერთ-ერთ ფაქტორად განიხილება. ამერიკელი მოსახლეობის ყველაზე მეტ ყურადღებას სანდერსის სოციალური პროგრამა იქცევს. მაგალითად, იგი აგიტაციას უწევს კოლეჯებში უფასო სწავლებას, მინიმალური ხელფასების გაორმაგებას, სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებადი საყოველთაო ჯანდაცვის სისტემის შექმნას. მას არ ერიდება საკუთარი პოლიტიკური პლატფორმის დასახისათვლად ტერმინ „დე-მოკრატიული სოციალიზმის“ გამოყენება და ამბობს, რომ ამგვარი ნიშნის დროს „სახელმწიფო ასახავს უბრალო ადამიანების ინტერესებს და არა მილიარდებისას, როგორც ეს ახლა ხდება“. მაგალითის სახით სანდერსს მოჰყავს სკანდინავიის ქვეყნები, რომელთა მოდელზეც სურს სახელმწიფოს მართვის დაფუძნება. იგი უარყოფს მტკიცებას, რომ მსგავსი შეხედულებები დემოკრატიულ სისტემასთან შეუთავსებელია: „ამ ქვეყნების უმეტესობაში არჩევნებზე გამოცხადდება ბევრად უფრო მაღალია, ვიდრე აშშ-ში. ეს არის ფრთხილად აყვავებული დემოკრატიის სახელმწიფო“. საერთო ჯამში, სანდერსის შეხედულებები ემთხვევა ჩრდილოეთ ვეროპის ძირითადი სოციალ-დემოკრატიული და ლიბერლისტული პარტიების პოლიტიკურ პლატფორმებს. **მაგრამ ის, რომ სიტყვა „სოციალიზმი“ ამერიკულ საზოგადოებისთვის და განსაკუთრებით ახალგაზრდობისთვის სასურველია ალარა წარმოადგინა, უდავოდ ის ახლა ამ ძველისთვის.** გასაგებია მიზეზების გამო თავის ძირითად მონინალმდეკედ სანდერსი ჰილარი კლინტონს განიხილავს. მისი თქმით, აშშ-ის ყოფილი სახელმწიფო მდივანი ძალზე შორსაა საშუალო ამერიკელის საჭიროებებისგან საიმისოდ, რომ ფეფქტური პრეზიდენტი გახდეს. „ჰილარი კლინტონი მრავალი წლის განმავლობაში პოლიტიკური ისტებლიშმენტის ნაწილი იყო“, — თქვა მან. ზოგიერთი კომენტატორი უკვე აღნიშნავს, რომ არ შეიძლება იმ სიტუაციის გამოორიცხვა, რომლის დროსაც ამერიკელებს ბოლო ეტაპზე სანდერსსა და ტრამპს შორის არჩევანის გაკეთება შესთავაზებენ. ეს ჩანს კლინტონის ნევროზულობაშიც. იგი ცდილობს, პირდაპირი შეტევა არ განახორციელოს სანდერსზე, უფრო მეტიც, მიიტაცოს მისი სოციალური პროგრამა და ამბობს, მაგალითად: „მე ვეთანხმები ბერნის“. როგორც ჩანს, ამერიკელი საზოგადოება, თავისი მმართველებისაგან შეუმჩნეველად, მართლაც მომნიფდა სერიოზული ცვლილებებისთვის. **fondsk.ru**

ტრამპი სირიულ ლტოლვილებს აშშ-დან გააქვას უპირებს

ამერიკელი მილიარდერის — დონალდ ტრამპის განცხადებით, გაპრეზიდენტების შემთხვევაში ის აშშ-დან ათასობით სირიულ ლტოლვილს გააქვებს. ამის შესახებ ტრამპმა ნიუ-ჰემპშირში მხარდაჭერებთან შეხვედრაზე განცხადა. „გაფრთხილებ იმ ადამიანებს, რომლებიც აქ სირიიდან მასობრივი მიგრაციის ფარგლებში ჩამოდიან: თუ გავიშვებთ, უკან დაბრუნდებიან“, — განაცხადა ტრამპმა. მისი მოსაზრებით, აშშ-მა ათასობით ლტოლვილი არ უნდა მიიღოს, რადგან ზოგიერთ მათგანს, შესაძლოა, „ისლამურ სახელმწიფოსთან“ ჰქონდეს კავშირი. ტრამპის განცხადებით, ბარაკ ობამა სირიის კრიზისს ვერ უშკლავდა.

იმის თქმა, რომ პასუხისმგებლობის ნაწილი პოლონეთს ეკისრება მეორე მსოფლიო ომის განაღების გამო, ცოტაა. საზოგადოებრივი კლიმატი პოლონეთში ისეა მონათლული აუხდენელზე ოცნებით, რომ ჰიტლერისეულ მისამე რეიტან „ხელიდან გაშვებულ“ კავშირის საკითხი პერიოდულად ამოტივტივდება ხოლმე ქვეყანაში, როგორც საზოგადოებრივი და სამეცნიერო დისკუსიების თემა. ესმით კი პოლონელებს, სადამდე შეიძლება მიიყვანოს ამა?

მისამე რაისი და პოლონეთი საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ

პოლონეთში რუსეთის ელჩის — სერგეი ანდრეევის განცხადებამ, რომ მეორე მსოფლიო ომის კატასტროფაზე ნაწილობრივ ვარშავაცაა პასუხისმგებელი, პოლონეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს მრიხანე რეაქცია განაპირობა. ამ უწყებაში ჩათვალეს, რომ რუსეთის ელჩის სიტყვები „უსამართლოა და არ შეესაბამება სინამდვილეს“. არადა, ეს სიტყვები ისტორიულ სინამდვილეს ზუსტად ასახავს.

შეიძლება თუ არა იმის წარმოდგენა, რომ რუსეთში პოპულარული ხდებოდეს იმ ადამიანის შეხედულებები, რომელიც ჰიტლერის ხელისუფლებაში მოსვლის შემდეგ ნაცისტურ გერმანიასთან კავშირისკენ მოუწოდებდა? შეიძლება თუ არა იმის წარმოდგენა, რომ რუსი ისტორიკოსები თავს ესხმოდნენ საბჭოთა კავშირის გეოპოლიტიკურ „მარცხს“, რომლის შედეგადაც ჰიტლერთან ერთად ევროპის დაპყრობის ნაცვლად ნაცისტის წინააღმდეგ გამოვიდა?

პოლონეთში პირველიც შესაძლებელია და მეორეც. იქ, მაგალითად, პოპულარული ხდება ომებს შორის პერიოდის ცნობილი პოლონელი ავტორების — ვლადისლავ გიზბერტ-სტუდინციკისა და ადოლფ ბოჰენსკის ნაშრომები, რომლებიც მიესალმებოდნენ ვარშავისა და ჰიტლერის გერმანიის შესაძლო კავშირს.

გერმანოფილით განსაკუთრებით გამოირჩევა გიზბერტ-სტუდინციკი. 1934 წელს, ანუ ნაცისტების მიერ ხელიისუფლების ხელში ჩაგდებადამდე ერთ წელიწადში, როდესაც გერმანიამ დახვრეტები და დაპატიმრებები მიმდინარეობდა, მან წიგნი „ევროპის პოლიტიკური სიტუაცია პოლონეთში“ წარმოადგინა საკუთარი თვალსაზრისი ევროპის ერთობლივ კონტროლზე პოლონურ-გერმანული კავშირის ჩამოყალიბების გზით. „პოლონეთი და გერმანია, — წერდა გიზბერტ-სტუდინციკი, — შეიძლება გახდნენ ფუნდამენტი იმ უზარმაზარი ცენტრალურ-ევროპული ბლოკისა, რომელშიც შევლენ ავსტრია, უნგრეთი, ჩეხეთი, რუმინეთი, ბულგარეთი, იუგოსლავია, საბერძნეთი, თურქეთი და ბალტიისპირეთის ქვეყნები... ჰიტლერს, რომლის მთავარი ამოცანაც გერმანიის საფრანგეთისგან გათავისუფლება იყო, შემთხვევით არ დაუწყია პოლონეთთან დაახლოება“.

პოლონეთისთვის ტრადიციულ ორიენტაციას პარიზზე გიზბერტ-სტუდინციკი დამოკიდებულად მიიჩნევდა, რადგან მის თვალში ეს რეიხის საფრან-

გეთისა და საბჭოთა კავშირის მხიდან გარშემორტყმის ტოლფასი იყო. ამის ნაცვლად იგი აყენებდა წინადადებას, მაქსიმალურად შეემსუბუქებინათ ბერლინისთვის აღმოსავლეთ პრუსიაზე წვდომა პოლონეთის ტერიტორიის გავლით (სატრანსპორტო დერეფანი ბერლინი-ვარშავა-კიონიგსბერგი). ჰიტლერის პერიოდში პრუსია გერმანული მილიტარიზმის სიმბოლოდ იქცა, მაგრამ პოლონეთის საზღვრებთან ამ საერთაშორისო ყაჩაღის არსებობაში გიზბერტ-სტუდინციკი მხოლოდ პლუსებს ხედავდა. მას ნაცისტების ანტისემიტური თეორიებიც ესიმპათიურებოდა.

მაშინაც კი, როდესაც გერმანიამ პოლონეთი დაიპყრო, გიზბერტ-სტუდინციკის არ შეუწყვეტია საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ ერთობლივი ლაშქრობის აუცილებლობაზე ლაღადი. ამ თემაზე უკანასკნელი წერილი მან ჰიმლერს მისწერა 1945 წლის 12 მარტს.

1948 წელს გიზბერტ-სტუდინციკი ფელდმარშლის — ერის ფონ მანშტეინის სასამართლოზე დაცვის მონმის სახით აპირებდა გამოსვლას. ომის შემდეგ მან დაწერა მოგონებათა წიგნი „რატომ არ გავხდით პოლონელი კვიცილინი“ (ვიდეკუნ კვიცილინი — ნორვეგიელი კოლაბორაციონისტი, რომელიც, სასამართლოს განმთავსებლების გზით, „პოლონეთი და გერმანია, — წერდა გიზბერტ-სტუდინციკი, — შეიძლება გახდნენ ფუნდამენტი იმ უზარმაზარი ცენტრალურ-ევროპული ბლოკისა, რომელშიც შევლენ ავსტრია, უნგრეთი, ჩეხეთი, რუმინეთი, ბულგარეთი, იუგოსლავია, საბერძნეთი, თურქეთი და ბალტიისპირეთის ქვეყნები... ჰიტლერს, რომლის მთავარი ამოცანაც გერმანიის საფრანგეთისგან გათავისუფლება იყო, შემთხვევით არ დაუწყია პოლონეთთან დაახლოება“.

ადოლფ ბოჰენსკიც ფიქრობდა ვარშავისა და ბერლინის კავშირზე. მის წარმოდგენებში მესამე რეიხი იყო ტირანი, რომელზე დაყრდნობითაც პოლონეთი შეძლებდა საზღვრების შეცვლას ცენტ-

გაუიხას კი, როდესაც გერმანიამ პოლონეთი დაიპყრო, გიზბერტ-სტუდინციკის არ შეუწყვეტია საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ ერთობლივი ლაშქრობის აუცილებლობაზე ლაღადი. ამ თემაზე უკანასკნელი წერილი მან ჰიმლერს მისწერა 1945 წლის 12 მარტს.

რალურ-აღმოსავლეთ ევროპაში, მათ შორის საბჭოთა კავშირის სამხედრო დამარცხებისა და დანაწევრების ხარჯზე. ჰიტლერის ქმედებებს ის აფასებდა, როგორც თავდაცვის, რომელთაც რეიხის აღმოსავლეთ საზღვრებთან უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით მიმართავდნენ. ბოჰენსკი, სხვათა შორის, არ გამორიცხავდა პოლონურ-გერმანულ-გალიციური კავშირის შექმნას და შემდგომში ამ ალიანსის ჯარების თავდასხმას კიევსა და მოს-

კოვზე. ამ გეგმის განხორციელების ინტერესებიდან გამომდინარე, მან პოლონეთს ჰიტლერელთა დახმარებით უკრაინელ ნაციონალისტებთან დიალოგისკენ მოუწოდა. 1951 წელს გიზბერტ-სტუდინციკის ნაწარმოებებზე აკრძალვა დაწესდა, ბიბლიოთეკებიდან კი ამოიღეს მისი წიგნები. ბოჰენსკის ნაშრომებიც აღარ გამოუციათ ხელახლა. სამაგიეროდ თანამედროვე „პოსტკომუნისტურ“ პოლონეთში მათ იღებენ ხელახლა განიხილავენ, როგორც იმ პე-

რიოდის პოლონეთის გეოპოლიტიკური ხედვის „ალტერნატიულ“ მაგალითს. და ამ იდეებს პოლონეთის განათლებულ კლასში თაყვანისმცემლები ჰყავს. 2012 წელს ვარშავის უნივერსიტეტის პროფესორი პაველ ვეჩორკევიჩი იმაზე დარდობდა, რომ პოლონეთი ჰიტლერთან კავშირზე არ წავიდა: „თუ 1941 წლის დეკემბერში მოსკოვთან გერმანელებს 4-5 დივიზია და 100-200 ტანკი დააკლდათ, მომზადებულ პოლონურ ჯარებს შეეძლოთ, 60 ასეთი დი-

ვიზია და 1000-1500 ტანკი მიეცათ. ეს ის ფაქტორი იყო, რომელიც აღმოსავლეთში ომის საკითხს გადაწყვეტდა“. იგივე ვეჩორკევიჩი მიიჩნევს, რომ პოლონეთი, როგორც ჰიტლერის მოკავშირე, უკრაინის, ბალტოსკიისა და რუსეთის ნაწილის მართვის შესაძლებლობას მიიღებდა, მაგრამ იუზეფ ბეკმა, რომელიც 1939 წელს პოლონეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი იყო, ყურადღება არ მიაქცია პილსუდსკის შეგონებებს, რომელიც პოლონელ პოლიტიკოსებს ასწავლიდა: **თვითმპყრობისთვის პოლონეთი პირველი არ უნდა ჩაერთოს ომში და არ უნდა იომოს საკუთარ ტერიტორიაზე. პროფესორი ვეჩორკევიჩი დარწმუნებულია, რომ ნაციონალისტური კავშირის პოლონეთი იომადაა შორს აღმოსავლეთით და ომში გერმანიის შემადგენელი ნაწილი ჩაერთვება.**

2012 წელს გამოვიდა ახალგაზრდა პოლონელი ისტორიკოსის — პეტრე ზიხოვიჩის წიგნი „რიბენტროპ-ბეკის პაკტი. როგორ შექმნა პოლონელებს მესამე რეიხთან ერთად საბჭოთა კავშირის დამარცხება“. ვიდრე დასავლელი ისტორიკოსები და პოლიტიკოსები შავ საღებავს არ იმუშრებენ საბჭოთა კავშირის განკითხვისთვის იმის გამო, რომ 1939 წელს გერმანიასთან თავდაუსხმელობის შეთანხმებას მოაწერა ხელი, ზიხოვიჩი რიბენტროპ-ბეკის პაკტის არარეალიზებულ შესაძლებლობებზე დაფიქრებას სთავაზობს საზოგადოებას. მისი აზრით, ვარშავას გადარჩევა გერმანელებისთვის უნდა მიეცა, უნდა დათანხმებოდა ავტომატისტების გაყვანას პოლონეთის გავლით გერმანიიდან აღმოსავლეთ პრუსიადე და ჰიტლერელების დასახმარებლად აღმოსავლეთ ფრონტზე 40 დივიზია უნდა გაეგზავნა. მისი აზრით, ეს ნითელი არმიის განადგურებას განაპირობებდა, დაიცავდა პოლონეთს სამოცნიერო საბჭოთა „ოკუპაციისგან“ და შესაძლებელს გახდიდა პოლონეთ-ლიტვის თანამეგობრობის აღდგენას XVIII საუკუნის საზღვრებში (ზახოვიჩი დარწმუნებულია, რომ უკრაინას, ბელარუსიასა და ლიტვას ფიურერი პოლონელებს უბოძებდა).

იმის თქმა, რომ პასუხისმგებლობის ნაწილი პოლონეთს ეკისრება მეორე მსოფლიო ომის განაღების გამო, ცოტაა. საზოგადოებრივი კლიმატი პოლონეთში ისეა მონათლული აუხდენელზე ოცნებით, რომ ჰიტლერისეულ მესამე რეიხთან „ხელიდან გაშვებულ“ კავშირის საკითხი პერიოდულად ამოტივტივდება ხოლმე ქვეყანაში, როგორც საზოგადოებრივი და სამეცნიერო დისკუსიების თემა. ესმით კი პოლონელებს, სადამდე შეიძლება მიიყვანოს ამა?

ფართო კოალიცია რუსეთისა და ირანის მონაწილეობით

ერაყის პრემიერმა ჰაიდერ ალ-აბადიმ ქვეყნის ტერიტორიაზე „ისლამური სახელმწიფოს“ წინააღმდეგ ბრძოლის დაწყება რუსეთისა და ირანის კოალიციის შესთავაზა. „ისლამური სახელმწიფოს“ წინააღმდეგ ბრძოლაში აშშ-ისაგან ვერ ვიღებთ შთაბეჭდავ სამხედრო მხარდაჭერას. ჩვენ გვჭირდება ფართო კოალიცია რუსეთისა და ირანის მონაწილეობით“, — განაცხადა ალ-აბადიმ. საპასუხოდ რუსეთის საგარეო უწყებამ განაცხადა, რომ მოსკოვი განიხილავს ბაღდადის წინადადებას, თუ იქნება შესაბამისი მოთხოვნა.

„ისლამური სახელმწიფოს“ დროის ძველ უკვე იბრძვის ათიათასობით ბოქსიკი. მათ შორის არიან ყოფილი ერაყელი სამხედრო მოსამსახურეები, რომლებიც 2003 წელს ერაყში შეჭრის შედეგად ქუჩაში გამოყარეს. რეპრუტაციის მიმდინარეობის დროს, რომლის სახელმწიფოებრიობა განადგურდა გაეროს უშიშროების საბჭოს №1973-ე რეზოლუციის უხეში დარღვევის შედეგად.

«არაბული გაზაფხულის» დასასრული

28 სექტემბერს გაეროს გენერალურ ასამბლეაზე პუტინის გამოსვლისას იმ უბედურებების დიაგნოზი, რომლებიც სირიასა და ახლო აღმოსავლეთს დაატყდა თავს, უკიდურესად მკაცრი იყო: აქ ადგილი ჰქონდა და ახლაც აქვს გარეშე ძალის აგრესიულ ჩარევას. არაბების გულუბრყვილო მოლოდინი სასიკეთო საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ცვლილებებისადმი არ გამართლდა: „რეფორმების ნაცვლად სახელმწიფოებრივი ინსტიტუტები, თვით ცხოვრების რეჟიმიც უცერემონიოდ იქნა განადგურებული. დემოკრატიისა და პროგრესის ზეიმის ნაცვლად — ძალადობა, სილატაკე, სოციალური კატასტროფა, ადამიანის უფლებები კი, მათ შორის სიცოცხლის უფლებაც, არაფრად ითვლება“.

მთელი სიმწვავეთ დაისვა კითხვა: ახლა მინც გესმით, რა ჩაიდინეთ? — არა, არ სურთ, გაიგონ... „გშმიშობ, ეს საკითხი ჰაერში გამოიკიდება, იმიტომ, რომ არ უთქვამთ უარი პოლიტიკაზე, რომელსაც საფუძვლად უდევს თავდაჯერებულობა, საკუთარი განსაკუთრებული რწმენა და დაუსჯელობა“, — განაცხადა პრეზიდენტმა.

დიაგნოზი ულმობელია: „უკვე ნათელია, რომ ახლო აღმოსავლეთისა და ჩრდილოეთ აფრიკის რიგ ქვეყნებში გაჩენილმა ხელისუფლების ვაკუუმმა განაპირობა იმ ანარქიის ზონების ჩამოყალიბება, რომლებმაც დაუყოვნებლივ დაიწყეს შევსება ექსტრემისტებითა და ტერორისტებით. ეგრეთ წოდებული „ისლამური სახელმწიფოს“ დროის ქვეშ უკვე იბრძვის ათიათასობით ბოქსიკი. მათ შორის არიან ყოფილი ერაყელი სამხედრო მოსამსახურეები, რომლებიც 2003 წელს ერაყში შეჭრის შედეგად ქუჩაში გამოყარეს. რეკრუტების მიმდინარეობის დროს, რომლის სახელმწიფოებრიობა განადგურდა გაეროს უშიშროების საბჭოს №1973-ე რეზოლუციის უხეში დარღვევის შედეგად. ახლა კი რადიკალების რიგებს ავსებენ დასავლეთის მიერ მხარდაჭერილი ეგრეთ წოდებული სირიის ზომიერი ოპოზიციის წევრებიც“.

არა, ეს აშშ-სა და მის ევროსაბჭოებზე უფრო „გადავალა“ არ არის. ახლა გაცილებით უფრო მნიშვნელოვანია, მსოფლიო პოლიტიკიდან ამოიძირკვოს ეს ფულგარული სატყუარა — „ფერადი რევოლუციები“. ისინი, ვინც ცივ ომში გამარჯვებულების ტიტული მითვისეს, უკვე 25 წელია, მოქმედებენ არა მხოლოდ უხეში სამხედრო ძალით...

„ხავერდოვანი რევოლუციები“ აღმოსავლეთ ევროპაში... შემდეგ უღიმღამო პუტინი თბილისში, სააკაშვილმა

ჩამოაგდო შევარდნაძე: ბანდიტები ავტომატებით ხელში შეეცვივნენ პარლამენტში, მაგრამ ვარდებით ხელშიც... (თბილისის ბაზრიდან მიიტანეს რამდენიმე ყვავილი). და ნანრობმა მსოფლიო მედიამაც უმალ „მოხატა“ — „ვარდების რევოლუცია“! ხომ ლაბაზია?!

ახლა უახლოესი ათწლეულის ამოცანაა, მორიგ პუტინს მიუსადაგონ მორიგი ფერადი ძონძი. და ეს ძონძი ყოველ ჯერზე, შერჩეული ფერისაგან დამოუკიდებლად, განუხრებლად ნითელი, სისხლიანი ხდება. ყველაზე სისხლიანი ძონძი კი „არაბული გაზაფხულია“.

„ო, გაზაფხული ბრენდია! იმედების სეზონი, განახლების სიმბოლო! — გადაწყვიტეს მარკეტინგული ფირმებიდან რეკრუტირებულმა სარეკლამო აგენტებმა. — მყიდველი ამას აუცილებლად აკენკავს!“

და დაიწყო... 2010 წლის 18 დეკემბერს არეულობები ტუნისში, გამოსვლები „სისხლიანი ტირანის“ ბენ ალის წინააღმდეგ, რომელიც სისხლიანი ამ ფლემშობების დარბევის პროცესში გახდა. არაბული ქვეყნების ნგრევა მსოფლიოში იყიდებოდა შენიღბული მარკეტინგული ვულგარულობით: „არაბული გაზაფხული“. ეს საკმაოდ ცინიკური შენიღბვაა, რადგან ის იკვეთებოდა „არაბული ქუჩის“, ხალხის ფართო მასების რეალური უკმაყოფილებით. როგორ გააბითურეს არაბები და როგორ დაეკუმეს, მაგალითად, კადაფის წინააღმდეგ, ახლო აღმოსავლეთში ამას კიდევ რამდენიმე ათწლეულის განმავლობაში ვერ დაივიწყებენ.

ახლანდელამოწინა ცხრილები, რომლებიც „ლიბიელი სისხლიანი დიქტატორის“ სოციალური პროგრამების გაქანებასა და სიღრმეს „განვითარებული“ მსოფლიოს ანალოგიურ მაჩვენებლებს ადარებს. ეს დასავლეთისთვის მომავალი ნებელი შედარებებია.

«საქართველო ჩვენი უკანაა... შედეგ უნიკალურ უბრალო თბილისში, სააკაშვილმა ჩამოაგდო შევარდნაძე: ბანდიტები ავტომატებით ხელში შეეცვივნენ პარლამენტში, მაგრამ ვარდებით ხელშიც... (თბილისის ბაზრიდან მიიტანეს რამდენიმე ყვავილი). და ნანრობმა მსოფლიო მედიამაც უმალ „მოხატა“ — „ვარდების რევოლუცია“! ხომ ლაბაზია?!

ამასთანავე, ამ სისხლიანი ამაზრზენობის მომგონებლები აპელირებდნენ „1848 წლის ხალხთა გაზაფხულზე“ — XIX საუკუნის შუა პერიოდში ევროპაში მომხდარი ამბოხებებისა და რევოლუციების ჯაჭვზე. კიდევ ერთი მიმოხილვით ჩანაცვლება და მივიჩნევთ თხები კალენდრისთვის: დავიწყებულ გაზაფხულს დეკემბერიდან...

თავის გამოსვლაში, რომელიც დიდწილად არაბული სახელმწიფოებრიობის განადგურების დრამატულ შედეგებს მიეძღვნა, რუსეთის პრეზიდენტს ერთხელაც არ უხსენებია „არაბული გაზაფხული“, ერთხელაც არ გაუმეორებია ამერიკელი პოლიტიკური მა-

რეკტოლოგების მანკიერი გამოხატვა! „რევოლუციის ექსპორტთან“ შედარება — „კაციჭამიები, რომლებმაც უკვე იგრძენეს სისხლის სუნი“, „ისლამის დამახინჯება... ხელი-სუფლების ვაკუუმი... ანარქიის ზონები... ტერორისტები“ — ეს ყველაფერი ნათქვამი იყო, მაგრამ სიტყვები — „არაბული გაზაფხული“ არ უხსენებია. ზიზლის გამო შეუძლებელია პლაკატად ქცეულ ამ სისხლიან ძონძთან კიდევ ერთხელ შეხება.

რუსეთის პრეზიდენტის გამოსვლისას ახლო აღმოსავლეთთან დაკავშირებული კიდევ ერთი რამის გახსენება შეუძლებელია. ზუსტად ხუთი წლის წინათ, 2010 წლის ოქ-

ტომბერში, გერმანიის რესპუბლიკის ქრისტიანულ-დემოკრატიული კავშირის ახალგაზრდული ორგანიზაციის შეკრებაზე ანგელა მერკელმა აღიარა გერმანიაში მულტი-კულტურული საზოგადოების ნებისმიერი მცდელობის სრული მარცხი. მანამდე ზუსტად ერთი დღით ადრე ქრისტიანულ-სოციალისტური კავშირის ლიდერმა პორსტ ზეჰპოფერმა განაცხადა: „მულტიკულტურიზმი მიმდინარეობს“. ერთი თვით ადრე კი, იმავე 2010 წლის სექტემბერში, გერმანიაში მწვავე სკანდალი აგორდა ბუნდესპარლამენტის მმართველობის ყოფილი წევრის, სოციალ-დემოკ-

რატული პარტიის წევრის — ტილო სარაციის ნიგნის „გერმანია — თვითლიკვიდაცია“ გამოსვლასთან დაკავშირებით. სარაცინი წერდა, რომ იმ იმიგრანტების რაოდენობის ზრდა, რომლებიც ვერ აღიქვამენ გერმანულ კულტურას, გერმანიის დაცემას განაპირობებს. და მნიშვნელობა არ აქვს, თუ ვისი მიზეზით ვერ მყარდება ურთიერთგაგება, მთავარი ისაა, რომ ურთიერთგაგება არ არის და ვერც იქნება.

რუსეთი თავისი ევრაზიული მდებარეობის ძალით და აღმოსავლეთთან ურთიერთქმედების მრავალსაუკუნოვანი ისტორიით ამ მიმართულებით შეუდარებლად მდიდარ მემკვიდრეობას და ბევრად უფრო სერიოზულ ისტრატეგიულ-პოტენციალს ფლობს, ვიდრე ისინი, ვინც იძულებული გახდა, მულტიკულტურული ექსპერიმენტის კრახი და გერმანიის თვითლიკვიდაციის საფრთხის არსებობა ელიარებინა. რუსების ეს კულტურულ-ისტორიული გამოცდილება უდევს საფუძვლად იმას, რაზეც პუტინი ამბობდა: „ჩვენ ვიცით რეგიონის ყველა პრობლემა, ყველა წინააღმდეგობრობა“.

დღეს ამის გახსენებას გვაიძულებს დევნილების კატასტროფა. სიტყვები: „კრახი“ და „გერმანიის თვითლიკვიდაცია“ ჯერ კიდევ მაშინ იქნა ნარმოთქმული, როდესაც გერმანელების პრობლემას მათთვის კარგად ნაცნობი თურქები წარმოადგენდნენ. ერაყი იმ დროს უკვე იღუპებოდა, მაგრამ ახლოაღმოსავლელი დევნილების „ამპერ-მეტრი“ ჯერ კიდევ თითქმის ნულზე იდგა დღევანდელ მაჩვენებლებთან შედარებით.

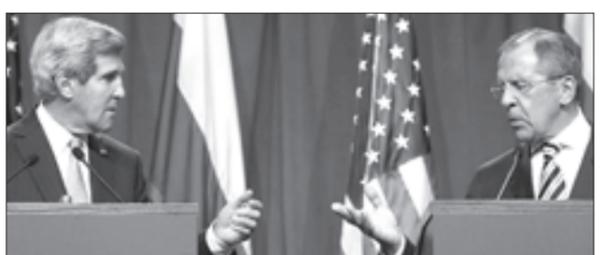
და უნდა აღინიშნოს: სიტყვები — „კრახი“, „თვითლიკვიდაცია“ — ნარმოთქმულ იქნა, როგორც იტყვიან, „არაბული გაზაფხულამდე“ ნახევარი საათით ადრე: ის დაიწყებდა ორი თვის შემდეგ, 2010 წლის 18 დეკემბერს, ტუნისის არეულობებით...

წნდება სურვილი, პირდაპირ ვუთხრათ გერმანელებს: „თქვენ ხომ თავად აღიარეთ საკულტურული მულტიკულტურის კრახი, საკუთარი უუნარობა აღმოსავლური კულტურის გაგების და მსთან ურთიერთქმედების თვალსაზრისით... აღიარეთ, რომ აღმოსავლელი ადამიანები თქვენთვის ისევე ამოუცნობი არიან, როგორც მარცხლები. და მინც ნახვედით ამერიკელებთან ერთად, რომ არაბებისთვის აგეხსნათ: მუბარაკი არაპოლიტიკორექტულია, ასადი დესპოტია, კადაფი ტირანია! რატომ?“

fondsk.ru

ქარი და ლავროვმა სირიაში სამოქალაქო ომის დასრულების გზაზე შეიხუთხა

აშშ-ის სახელმწიფო მდივანი ჯონ კერი და რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი სერგეი ლავროვი ერთმანეთს სირიაში არსებულ ვითარებაზე სასაუბროდ შეხვდნენ. მხარეები სამხედრო კოორდინირების გაუმჯობესებაზე შეთანხმდნენ. აშშ-ის სახელმწიფო მდივანმა, ასევე, განაცხადა, რომ შეხვედრაზე სერგეი ლავროვთან ერთად შეიმუშავა გარკვეული წინადადებები, რომლებიც სირიაში სამოქალაქო ომის დასრულებისკენ და პოლიტიკური პროცესის დაჩქარებისკენაა მიმართული. ლავროვიც და კერიც აღნიშნულ წინადადებებს აშშ-სა და რუსეთის ლიდერებს გააცნობენ. ორივე მხარე თანხმდება, რომ სირიაში ესკალაციის აცილება აუცილებელია.

გეორგია

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

2014 წლის „უხეირო ნაცოდვილარის“ წინასიტყვაობაში (გვ.3) „ცრუ ღურმიშხანი“ მკითხველებს ამ „ნაშრომის“ მეოცედ გამოცემას ულოცავს. არადა, ოცი წლის წინათ მან ჩვენ მიერ გარმანულიდან ნათარგმნი „თესვის კალენდარი“ თითქმის სრულად გადაინერა, გააყალბა და გააუქმებართა.

«ცრუ ღურმიშხანი», მისი «უხეირო ნაცოდვილარი» და სატელევიზიო დიტირაბები

სტატიაში ვისაუბრებთ გერმანელი მეცნიერის, ქალბატონ მარია ტუნის მსოფლიოში პოპულარულ „თესვის კალენდარზე“, რომლის ტექსტი, ჩვენ მიერ ორ ათეულზე მეტი წლის წინათ ქართულ ენაზე ნათარგმნი, გადაინერა, გააუქმებართა და ბროშურად გამოაქვეყნა ღურმიშხან ყიფიანმა, ყდაზე კი თავისი სახელი და გვარი დაანერა. „ავტორი“ მსგავს ქმედებას დღემდე განაგრძობს, რომელსაც ხელს უწყობს ტელეკომპანია „კავკასიის“ გადაცემები — „ვარსკვლავები გვამცნობენ“ და „თქვენი დრო“; საქებარი გადაცემა თურმე „რუსთავი 2“-მაც მიუძღვნა 2012 წელს. ამან ყიფიანი იმტაზე მოიყვანა და „თესვის კალენდარის“ მთარგმნელ-გამომცემლების წინააღმდეგ შეტევაზე გადავიდა. სტატიაში მისი „ნაშრომები“ მოხსენიებული იქნება, როგორც „უხეირო ნაცოდვილარი“, „ავტორ-შემდგენელი“ კი — როგორც „ცრუ ღურმიშხანი“.

სოფლის მეურნეობის დარგის გერმანელი მეცნიერის, ქალბატონი მარია ტუნისა (1922-2012) და მისი ქალ-ვაჟის — მათიას ტუნისა და ძრისტინა შიფტ რუდტის „თესვის კალენდარი“ ყოველწლიურად გამოიცემა მსოფლიოს მრავალ ენაზე. იგი გერმანულიდან ქართულ ენაზე ამ სტატიის ავტორის მიერ, უკვე კარგა ხანია, ყოველწლიურად ითარგმნება — 2015 წელს საქართველოში ოცდამეორედ გამოიცა „თესვის კალენდარი“. დაიწყო „ცრუ ღურმიშხანის“ მიერ 2014 წელს გამოცემული ეგრეთ წოდებული „მთვარის ასტროლოგიური კალენდარის“ იმ ადგილის განხილვით, სადაც ჩვენ ცინიკურად და უმსგავსოდ მოგვიხსენიებ:

„ქართული პრობლემა კალენდრების გამოცემებში“ (იხ. გვ. 100) — ეს არის ამბიციური, ტექსტის შეუსაბამო, გაუმართავი და უფიცობის გამოხატველი სათაური.

დააკვირდით პირველ აბზაცს:
*„ამჟერად მოგახსენებთ საქართველოში კალენდრების გამოცემასთან დაკავშირებულ იმ პრობლემებს, რომელიც თან ახლავს კალენდრის შემდგენელთა დაბალ პროფესიონალიზმს, ან საერთოდ დელეტანტიზმს, რაც, სამწუხაროდ დამახასიათებელია ჩვენი საზოგადოებისათვის“ (იხ. გვ. 100).

ქართული საზოგადოებისათვის თურმე საერთოდ დამახასიათებელი

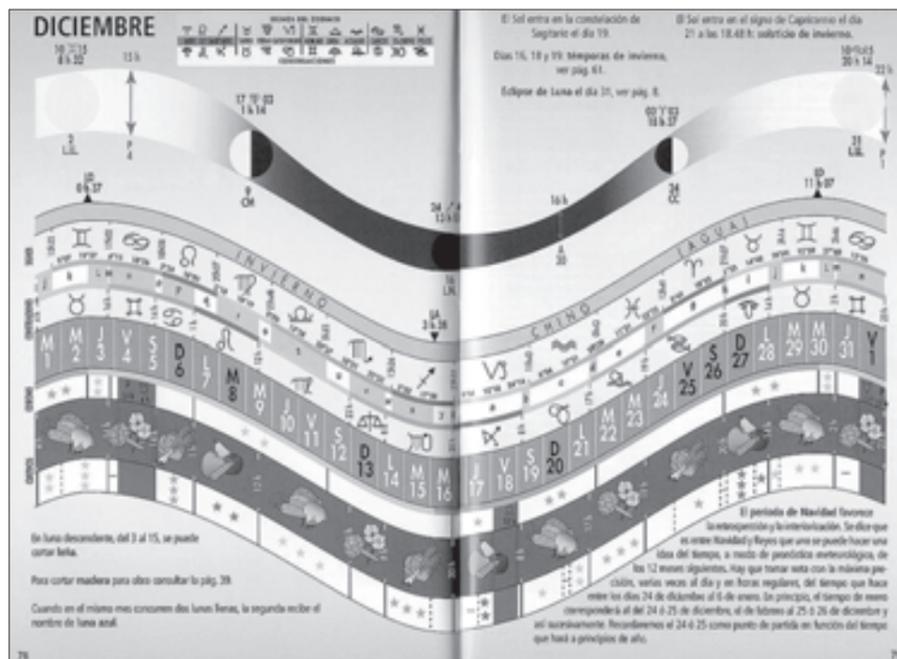
ყოფილა არაპროფესიონალიზმი და დილტანტიზმი(!). ასეთ გამონათქვამს სისულელე ჰქვია.

შემდეგი აბზაცი:
*„კალენდრის შემდგენელმა უნდა იცოდეს, თუ რა არის დრო და სივრცე. მან უნდა შექმნას დროისა და სივრცის სინთეზი, რომელიც ნაადგევბა მის მკითხველსა თუ მომხმარებელს. კალენდარი — ეს არ არის ლიტერატურული ნაწარმოები, რომელიც შეიძლება იყოს დიდებული, კარგი ან სუსტი. კალენდარი უნდა იყოს კარგი და დახვეწილი ან საერთოდ არ უნდა გამოიცეს. კალენდარი უნდა იყოს გზამკვლევი საქმიანობაში, დროის მაჩვენებელი და სასწავლო სახელმძღვანელო. სხვა შემთხვევებში ის არის უფარვისი მაკულატურა, რომელსაც ყიდვან მხოლოდ მატერიალური დაინტერესების მიზნით“ (იხ. გვ. 100).

გატონებო, ფრთხილად! საქმე გვაქვს „ზადაბიანთან“, რომელმაც იცის, რა არის დრო და სივრცე. უფრო მეტიც — იგი მიაწვნივებს, რომ ხელენიფება დროისა და სივრცის სინთეზი. აი, სადაზმდე შეიძლება მივიღოს ამპარტავნობა და მკრახელოვა!

მესამე აბზაცი:
*„საინფორმაციო წყაროებიდან ხშირად გაუფერებულა, რომ მორგობიას უცხოურიდან ნათარგმნი (ან კი რა დონის თარგმანია) ე.წ. „თესვის კალენდარი“ საერთოდ გამოუსადეგარია საქართველო-

გატონებო, ფრთხილად! საქმე გვაქვს «ზადაბიანთან», რომელმაც იცის, რა არის დრო და სივრცე. უფრო მეტიც — იგი მიანივებს, რომ ხელენიფება დროისა და სივრცის სინთეზი. აი, სადაზმდე შეიძლება მივიღოს ამპარტავნობა და მკრახელოვა!

სათვის და მის ყოველ გამოცემას მრავალჯერ შეჰყავს მომხმარებელი შეცდომაში. კალენდრის ტიტულზე აღნიშნულია, რომ „კალენდარი პლანეტათა განლაგების მეცნიერულ კვლევის საფუძველზე დამუშავებული და შედგენილი“. ახლა გადავხედოთ ეს მეცნიერული „კვლევა“ რა დონის მიღწევებს გვათავაზობს“ (იხ. გვ. 100).

ასე გაუმართავად, გაურკვეველად, პრიმიტიულად წერა მართლაც სამარცხვინოა:

საკითხავია, რომელ საინფორმაციო წყაროებზეა საუბარი? რომელ „უცხოურ“ ენაზეა ლაპარაკი? „თესვის კალენდარი“ გაკვირვება ნახსენებია, ავტორი კი — არადა. ჩემი მოხსენიება მხოლოდ გვართმევს გზამკვლევის ინვესტ. ავტორის ხსენება „ცრუ ღურმიშხანთან“ ვერც კი გვაქვს. თუ „თესვის კალენდარი“ საქართველოში „საერთოდ გამოუსადეგარია“, მაშინ იგი არ იმარტავს მსოფლიოს იმ მთვარეობის, რომელმაც შიფტ, ნახევარ საუკუნეა შეიქმნა, ითარგმნა და გამოიცემა. ეს მთვარეობა: აზრ, კანადა, ევროპის მთვარეობი, ჩინეთი, იაპონია...

შემდეგი სიტყვა:
* „უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ ზოლიაქოს ნიშნები მსოფლიო ეფემერიდულ ცხრილებთან (რომლითაც ვსარგებლობთ ასტრონომების და ასტროლოგების) შეფარდებით, 3-4 დღით წინაა გამომწეული. ამის გამო არაერთგანაა დარღვეული აგროტექნიკურ სამუშაოთა პერიოდები“ (იხ. გვ. 101).

ცხადია, რომ „ოპონენტი“ თანას ასტროლოგად ასაღებს, რადგან მის „უხეირო ნაცოდვილარს“ ყდაზე აწერია „მთვარის ასტროლოგიური კალენდარი“, რაც მთვარისა და ასტროლოგიის შუარტავნობაზე მიმართა.

მორიგი სიტყვა:
* „2005 წლის ივლიას თვეში ქალწულის ზოლიაქოს დღეების გასწვრივ ნაყოფის — ერთი, ფესვის — ორი და ფოთლის ერთი დღეა. როგორ გავარკვიოს მკითხველმა, თუ რომელი იმპულსების მატარებელია ბოლოს და ბოლოს ზოლიაქოს ნიშანი?“ (იხ. გვ. 101).

„ოპონენტს“ ასეთი უაზრობა იქნებ არ ეთქვა, 2005 წლის „თესვის კალენდარში“ — „კალენდრით სარგებლობის“ განმარტებაში, ბოლო აბზაცი რომ წაეკითხა და გაეგო: რწმე მთვარის მთვარეობით მოგახსენიებ კალენდარს სხვა ცთომილთა კონსტაბაციებით გადაინფარება, რაც, ცხადია, ბეჭდვისას დამეგებული შეცდომა არ არის.

ცინიზმით აღსავსე აბზაცი:
* „ამ კალენდრის შემდგენელს როდესაც შეცდომებზე მივუთითებ, კორექტურას გადააბრალეს. ამ კალენდარს,

Samsung Galaxy S6 წლის საუკეთესო სმარტფონად დასახელდა

ავტორიტეტული გამოცემა T3-ის მიერ ჩატარებულ კონკურსში „სამსუნგის“ სმარტფონმა „წლის სმარტფონის“ ნომინაციაში ისეთი კონკურენტები ჩამოიტოვა, როგორებიც არის iPhone 6, Sony Xperia Z3 Compact, LG-ის G4 და HTC-ის One M9. თუმცა, Apple-მა ოთხ ნომინაციაში გაიმარჯვა. „წლის გაჯეტისა“ და „წლის პოპულარული ელექტრონიკის“ ნომინაციაში Apple Watch-ის სმარტსაათმა გაიმარჯვა. iPad Air 2-მა „წლის საუკეთესო პლანშეტის“ ნომინაციაში მოიპოვა გამარჯვება. წლის საუკეთესო ბრენდად კი Apple დასახელდა.

უოსტა

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

გადაცემის წამყვანს, ქალბატონ ლელას, რომელიც არაერთი მოსაწონი გადაცემის ავტორია, საქმის ვითარება კარგად რომ სცოდნოდა, მოწვეულ ვაჟბატონს დითირამბეზით კი არ შეამკობდა, არამედ ეტყობა, სიცრუეს საზღვარი აქვსო და დასკენდა:
„სინდისიც კარგი საქმეელიაო“. მსგავს სიტყვებს ცაბარელსაც მიხვლიდა და გადაცემის დასასრულს სიმათლე იზიარებდა.

ჩანს, კორექტორი საერთოდ არ ჰყავს, ხოლო რედაქტორი, ბატონი გვანჯი მანია, გინესის რეკორდების წიგნისათვის მასალებს აქეთ-იქით რომ ეძებს, განა წინ არ უდევს რეკორდული რაოდენობის „მეცნიერულ“ აღმოჩენათა უნიკალური კრებული — როგორც პროფესიონალური დილექტანტიზმის შესანიშნავი გამოხატულება?

ამას ზუსტად ესადაგება ცნობილი ხალხური ანდაზა — „ჩემი შენ ბითხარაო, გული მოგიპალოო“.

ბატონ გვანჯის ბოლოდროინდელი მოვლენები „საპი ასოპი-ბით შპონინგაჟი“ ცინიზმისთვის, რადგან მას „აქეთ-იქით“ სპაგანი არა-ფორი აქვს. ასეთ რამეს „ცრუ ღურმიშხანს“ თვითონ სჩადის — აქეთ-იქით ხარბად დაიპაპოს სპინს ნა-პოპულარებს და მათთან პლატონოლოგიური მოპყრობით ვერ კლავს.

ამ სტატიის ავტორმა დასავლეთ გერმანიაში მარია ტუნისა და სხვა მეცნიერების ხელმძღვანელობით, გერმანულ ენასთან ერთად, მონდომებით შეისწავლა ეკოლოგიურად სუფთა სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტის მოწვევა. იქ გატარებულ დროს თუ შეეჯამებთ, შეიძლება წელიწადზე მეტი გამოვსა.

2014 წლის „უხეირო ნაცოდვილარის“ წინასიტყვი გამოცემაში (გვ.3) „ცრუ ღურმიშხანი“ მკითხველს ამ „ნაბრძოლის“ მიმოხილვას გამოცემის ულოცავს. არადა, ოცნების წინათ მან ჩვენ მიერ გარემონათესავე ნათარბმნი „თავისი კანადადარი“ თითქმის სრულად გადაინაწარა, გააყალბა და გააუქმებარდა.

ცნობილია ჟურნალისტმა, ქალბატონმა ლეილა ქოქაძემ 1994 წელს გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში“ „ცრუ ღურმიშხანის“ მანხილბელი სტატია გამოაქვეყნა სათაურით: „რატომ არ გვიტანს-გვიტარებს-გვიპიტანება?“

იხ. ამონარიდები:
„ისე გამიტაცა ღურმიშხან ყიფიანის ბროშურამ, რომ გერმანელ მარია და მათიას ტუნებთანაც კი მიმიყვანა. „პაპავ, გიყვარდა გუთანი, დაჯექ და ილიდინო“, — ისეთ უემრიელ ლუქმას მივაგენი, უკეთეს რომ ვერ ინატრებებს „წერას ატანილი“ კაცი“.

„გერმანელი მეცნიერების — მარია და მათიას ტუნების პლანეტათა განლაგების სა-

ფუძველზე დამუშავებული და შედგენილი „თესვის კალენდარი“, რომელსაც თითქმის ორმოცი წლის ისტორია აქვს, ყოველწლიურად ითარგმნება და თითქმის მთელ მსოფლიოში პრაქტიკულად გამოიყენება. იგი ყოველგვარი შხამქიმიკატებისა და მინერალური სასუქების გამოყენებლად მოსავლიანობის გაზრდის საშუალებას იძლევა; ეფექტიანია, აგრეთვე, მეფუტკრეობაში, მეყვავილეობასა და მეტყვეობაში და ა.შ.

წერა-კითხვის მცოდნე მინათობქმელი ვარ, ვუკირკიტებ ტუნების კალენდარს და დურმიშხან ყიფიანის ბროშურასაც.

„პირველ აპრილს არასასურველია რგვა, რაიმე კულტურების მოვლა, რადგან ამ დღეებში პლანეტათა არახელსაყრელი განლაგებაა და დედამიწაზე არ მოდის მცენარეებისათვის საჭირო იმპულსები“, — მრავალგზის პრაქტიკული საქმიანობით დადასტურებულ გამოცდილებას მთელ მსოფლიოს უზიარებენ გერმანელი მეცნიერები.

„თესე ხახვი, პრასი, ბოლოკი, თაღამი“, — მირჩევს ყიფიანი. აშკარად ქართული ხუმრობაა. ბოსტანში გამიტყუებს ჩემი მრჩეველი და მერე ნიშნისმოგებით მეტყვის — დღეს პირველი აპრილიაო! რა ვქნა, რომელს დავუჯერო: ცნობილ გერმანელ მეცნიერებს თუ უცნობ ღურმიშხან ყიფიანს?

რაც მართალია, მართალია. ტუნების აღმოჩენის „გადმოძღვრებისას“ ყალბი ტონები არ შეინიშნება, მაგრამ მთვარის მოძრაობა და მისი გავლენა დედამიწაზე (სხვა წყაროების გამოყენების გამო) ამ მეცნიერულ სიახლეს ვერ „შეუხმატკილა“, რამაც დისონანსი გამოიწვია. თვალისმოჭრელია ბროშურის პირველსავე გვერდზე შემდგენლის მკაცრი გაფრთხილება: „ქალბატონი მოცემული ტექსტის საფუძველზე და ცხრილების გამოყენება ან მათი ასლების გამოყენება უფლებების თანახმად, აკრძალულია ავტორ-შემდგენლის წერილობითი თანხმობის გარეშე“.

ღიბს, როგორ ხაზბას-მით აღნიშნავს თავის საავტორო უფლებებს, მაშ, მარია და მათიას ტუნებმა რადღა თქვან? (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 1994 წლის 10 მაისი).

მადლობა, ქალბატონ ლეილას პირუთენელი, მამილენ-

ბელი სტატიისთვის!
2015 წლის 17 მაისს ტელეკომპანია „კავკასიის“ გადაცემის „ვარსკვლავები გვამცნობენ“ ეთერში მიხეილ ცაბარელისაგან „უხეირო ნაცოდვილარის“ ხოტბა-დღეება მოვისმინე.

მიხეილ ცაბარელმა 2015 წელს გამოცემული ე.წ. „მთვარის ასტროლოგიური კალენდარი“ ხელში აიღო და რეკლამირების მიზნით ისეთი ხოტბა-დღეება შეასხა, რომ თვალეზსა და ყურებს არ დაეფუჯერე, — აქ იპოვით ნაყოფისა და ფესვის დღეებს და მრავალ სხვასო. არადა, სწორედ ეს არის შეუსაბამო, გაყალბებული, უზურპირებული — ფისვის, ფოთლის, ყვამილისა და ნაყოფის დღეები.

ჩემმა განცვიფრებამ პიკს მიადნია, როცა ცაბარელმა „ცრუ ღურმიშხანს“ სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი და თანაც ასტრო-

«ოპონენტი» თავს ასტროლოგად ასაღებს, რადგან მის «უხეირო ნაბრძოლას» უდაზა აწერია «მთვარის ასტროლოგიური კალენდარი», რას მთვარისა და ასტროლოგიის უზურპირებად მიიჩნევს

ლოგი უწოდა. სინამდვილეში, იგი არც დოქტორია, არც სოფლის მეურნე და, რა თქმა უნდა, არც ასტროლოგი.

პირუთენელად თუ ვიტყვით, იგი მხოლოდ და მხოლოდ გონებაშია და მხოლოდ მისი გონებითაა დასაბუთებული.

შარლატანისთვის ასეთი დათვრი სამსახურის განწევა კი ტელემედიცინის ფარგლებში აუდიტორიისთვის თვალში „ნაცრის შეყრა“ და ღია ეთერის ბროშურად გამოყენებაა.

2015 წელს გამოცემული ე.წ. „მთვარის ასტროლოგიური კალენდრის“ გაცნობამ თვალნათლივ დამანახვა, როგორ გაჭრილი ვაშლივით ჰგავს იგი 2014 წელს გამოცემულ მართლაც „უხეირო ნაცოდვილარს“, რომელშიც „შემდგენელი“ სხვათა ნააზრევს ისე ურცხვად იყენებს, თითქოს პირველად მან თქვა და აღმოაჩინა, ავტორებს კი არსად ახსენებს.

„გადაცემაზე „თქვენი დრო“, რომელიც 2015 წლის 26 მაისს გავიდა ეთერში. გადაცემა მიჰყავდა ქალბატონ ლელა ნინუას, რომელსაც ხელში ეჭირა 2015 წელს გამოცემული ე.წ. მთვარის ასტროლოგიური კალენდარი. რესპონდენტი გახლდათ ჩვენი სტატიის მთავარი გმირი „ცრუ ღურმიშხანი“, რომელსაც ღია ეთერში ხოტბა-დღეება შეასხეს.

მიხეილ ცაბარელმა „ცრუ ღურმიშხანს“ ჰკითხა: „როგორ დაიწყო თქვენი დაინტერესება ასტროლოგიით, სოფლის მეურნეობით?“

ჩემი „ასტროლოგიური კალენდრით“ დაინტერესება მკითხველებისა — ეს თქვენი დამსახურებაა, მადლობა თქვენ ამისთვის! ისე, როგორც სხვა დარგებში თვითნასწავლი გახლავართ, ასტროლოგიით გახლდათ საუკუნის ოთხმოციანი წლებში დაინტერესდნ... — თქვენ ამას, ალბათ, გამოცდიდით... ამ კითხვაზე რესპოდენტის

პასუხები, დიდი ილიას ცნობილი გმირის, გლახა ჭრიაშვილის უაზრო ლაპარაკს დაემსგავსა. ან რა უნდა ეთქვა — მისი „უხეირო ნაცოდვილარი“, არსად არასოდეს გამოცდილა არ რა მასში გამოსაცდელი? — ცხადია არაფერი.

„გ-ნი ცაბარელი: — ღურმიშხანს აქვს ეპოთიკური-ასტროლოგიური სედავა, მათ შორის, მახალი-თიდა, სიძსტანს კაპაელს-თან დაკავშირებით.

მინდა, რაფაელზე გიპასუხო, ბატონო მიხეილ: იგი, საერთოდ, მადონებს ხატავდა, მინდა, სიქსტეს მადონაზე შეგჩერდე, რაც ძალიან საინტერესოა მაყურებლისთვის. როგორ არის ეს სიქსტეს მადონაში, ახლა ვნახოთ“.

და დაიწყო სხვისი აზრების მითვისება-გამოყენების გაუთავებელი სიტყვების კაიოფონია.

ამსაკითხზე მკითხველს მოვასხენებ უტყუარ ინფორმაციას: **დოქტორი რულოფ შტაინდარის სწავლება მიმდევარტა შორის, ანუ ანტიროსოლოფთა წინაპრი როგორც საბარტოლოფი, ასევე მის ფარგლებს გარეთ, ხშირად იმართება შეხვედრები ბენიალური ფარმაციის — რაფაელის — ჭეშმარიტების ახსახველ-გამომხატველი სიძსტანს მადონას ირავიცი და ხელოვნების მოყვარული მცოდნე მონაწილეები სინტარასო აზრებს**

ერთმანეთს უზიარებენ. ამ სტატიის ავტორს არაერთხელ მიუღია მონაწილეობა ასეთ განხილვაში.

„უეჭველია, რომ „ცრუ ღურმიშხანმა“ აღნიშნულ წრეებში მოსმენილი თავის აზრად და მიგნებად გაასალა ღია ეთერში. თუმცა გაგონილი ჯეროვნად ვერ გაიმეორა, გააბუნდოვანა. დოქტორ შტაინდარის გამონათქვამი კი — ახალდაბადებული ჩვილი დედის რძის მიღებისთანავე მინიერი არსება ხდებაო, — ზუსტად გაიმეორა, თუმცა არ მიახიშნა, თავის აზრს რომ არ ამბობდა.

თუმცა გადაცემაში იყო ეპიზოდი, სადაც მას სხვისი ნააზრევი არ გაუმეორებია და თავის მიგნებად არ გაუსაღებია:

„შეიშინა ქუჩაზე აკეთებდნენ ქვაფენილს, მე ვუთხრებო, — ინჟინერი თუ გყავთ-მეთქი, აბა, მუშებს რა უნდა უთხრა?! იქვე მიმინიშნეს, — იქ დგასო, მე ვუთხარი აიყრება-მეთქი. — არაო, კარგად ვაკეთებთ და არ აიყრებაო. — რაც უნდა კარგად გააკეთოთ, აიყრება-მეთქი. ახლა სულ ამოყრილია და ვფრთხილობ, — ფენი არ ნაკვრა“...

ქვირფასო მკითხველო, კომენტარი, ალბათ, ზედმეტია.

გადაცემის წამყვანს, ქალბატონ ლელას, რომელიც არაერთი მოსაწონი გადაცემის ავტორია, საქმის ვითარება კარგად რომ სცოდნოდა, მოწვეულ ვაჟბატონს დითირამბეზით კი არ შეამკობდა, არამედ ეტყობა, სიცრუეს საზღვარი აქვსო და დასკენდა: „სინდისიც კარგი საქმეელიაო“. მსგავს სიტყვებს ცაბარელსაც მიხვლიდა და გადაცემის დასასრულს სიმათლე იზიარებდა.

ისე, უნდა ითქვას, რომ „ცრუ ღურმიშხანის“ „უხეირო ნაცოდვილარის“ სრულ მხილვას, საგაზეთო სტატია კი არა, სქელტანიანი ტელევიზერ დაიტევს.

დასასრულს, ბატონ ღურმიშხანს სულითა და გულით ვუსურვებ გონება-შეუღწელობისგან, უკუნისგან, შარლანტონისგან, ყოველის დაგანგაველი ფარისევლოვისგან თავის დაღწევას. მჯერა, მას ხელენიფება საკუთარ თავზე გამარჯვება, რადგან დოქტორი შტაინდარის სწავლების მიმდევარტა წრეებში და, ალბათ, სხვაგანაც, აუცილებლად მოსმენილი და მუხსიერებაში ჩარჩენილი ექნება ძველი ბერძნების შეგონება: „ადამიანო, შეიცან თავი შენი“!

ბრძნული გამონათქვამი — „ადამიანო, შეიცან თავი შენი“, ცხადია, ჩვენთვის, თანამედროვე ეპოქის კვილებით-სათვისაც, არანაკლებ გასათვალისწინებელი და შესაყვარებელია, ვიდრე ძველბერძნული ეპოქის ადამიანებისთვის.

კეთილი სურვილებით, ღვაკით მორაგობია

ბატონ ღურმიშხანს სულითა და გულით ვუსურვებ გონება-შეუღწელობისგან, უკუნისგან, შარლანტონისგან, ყოველის დაგანგაველი ფარისევლოვისგან თავის დაღწევას

განხილვა
5 ოქტომბერს ჩემი სიყრმის მეგობარი ანანია სალუქვაძე 59 წლის გახდებოდა, 2009-ში ნამებობით რომ არ მოეკლათ გლდანის ციხეში, ჩემი თაობის თბილისელეებში ვაჟკაცობით, სამართლიანობით ცნობილი, ფართო საზოგადოებისთვის კი უცნობი ნიჭიერი

პოეტი და პროზაიკოსი.
ერთხელ ჩემს ოჯახში გახურებული ქვიფის დროს ქალაღი და კალამი მთხოვა, გადავდა პატარა მაგიდასთან და ექსპრომტად დამიწერა ლექსი, რომელსაც ანანიას შინაგანი სამყაროს წარმოსაჩენად გთავაზობთ: „გაიხსნა ძველი ჭრილობა, ვერ გაფუფრთხლდით იარებს. ცრემლი, სისხლი და გოდება

შიგ სულში დაატრიალეს. მზე ფითრდებოდა, ქრებოდა, თურმე არნივი კვდებოდა, ყორნებს სვავები მიემხრნენ, გმირი კვლავ მარტო რჩებოდა. არავინ იცის, რა ხდება ან კიდევ რა მოხდებოდა, ჩვენი ცხოვრება ტიალი უკულმა ტრიალდებოდა. ბავში, ქალი და მოხუცი

არავის ეცოდებოდა, ვაი, რა ჟამი დაგვიდგა, ძმაკაცი გვენატრებოდა! მამა-პაპათა საფლავი ბალახით იფარებოდა, ნაკადულები მთებიდან სულ სისხლით ფერადდებოდა. „უშიმი ვითარც უხორცო“ კაცი ბრძოლაში კვდებოდა, ბედის ვარსკვლავი ინვოდა,

მთვარე უკულმა დგებოდა... მზე ფითრდებოდა, ქრებოდა, მყინვარზე თოვლი დნებოდა, ბედი ქართველი კაცისა არავის ედარდებოდა!
ღმერთმა ნათელში ამყოფოს შენი ქართული სული.. ღვაკით მხიარობია

კონსერვირებისას ბოტანიკური მონაცემების დასაცავად აუცილებელია პროდუქტებისა და კონსერვირებისთვის საჭირო ჭურჭლის ხარისხიანი გარეცხვა. პროდუქტი თერაპულად ხანგრძლივად უნდა დამუშავდეს. კონსერვირებისას ნუ გამოიყენებთ გაფუჭებულ ან ძველ პროდუქტს, იგი უნდა იყოს სალი და საუკეთესო ხარისხის.

ქრონოგრაფი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ლას. რამდენიმე ხნის შემდეგ იწყება გაუმჯობესება. ადრეულ სტადიაში დიაგნოსტიკისას სამკურნალოდ გამოიყენება ანტიტოქსინური შრატები, რომელიც ბლოკავს სისხლში მოციკრული ტოქსინის. ეს პაციენტს შემდგომი გაუარესებისგან იცავს, თუმცა საბოლოო გამოჯანმრთელებას მაინც რამდენიმე კვირა სჭირდება.

ბოტანიკური მონაცემები ფორმით არსებობს: ვეგეტატიური და სპორის ფორმით. ბოტანიკური ვეგეტატიური ფორმა იღუპება 100 გრადუსზე 5 წუთით დუღილისას, ხოლო სპორას ფორმა 120 გრადუსზე ნახევარსაათიანი დუღილისას, რაც შეუძლებელია, სახლის პირობებში გაკეთდეს. სპორა მდგრადია მადეზინფიცირებელი საშუალებების მადალი კონცენტრაციის მიმართ, მათ შორის ასპირინის მიმართაც. სპორა უძლებს გაყინვას, გამოშრობას და ულტრაიისფერ გამოსხივებას.

ჩვეულებრივი, სალი და ბოტანიკური მონაცემები არაფრით განსხვავდება ერთმანეთისგან. ბაქტერიები არანაირად ვლინდება არც შესახედობით, არც სუნით და არც გემოთი. ტოქსინის არსებობის ზუსტი განსაზღვრა შესაძლებელია მხოლოდ ლაბორატორიული კვლევისით.

კონსერვირებისას ბოტანიკური მონაცემების დასაცავად აუცილებელია პროდუქტებისა და კონსერვირებისთვის საჭირო ჭურჭლის ხარისხიანი გარეცხვა. პროდუქტი თერაპულად ხანგრძლივად უნდა დამუშავდეს. კონსერვირებისას ნუ გამოიყენებთ გაფუჭებულ ან ძველ პროდუქტს, იგი უნდა იყოს სალი და საუკეთესო ხარისხის. უკვე მომზადებული კონსერვები შეინახეთ გრილ და ბნელ ადგილას (4-15 გრადუსამდე). საკვებად არ გამოიყენოთ კონსერვები, რომლის სახურავიც ამობურცულია. საკვებად მიღების წინ კონსერვები ადუღეთ 20 წუთით. საკვების მიერ ბოტანიკურ უმეტესად შინ მომზადებული კონსერვები ინვექს: მწვანე ლობიოს, ბადრიჯნის, შებოლიანი ხორცი... უფრო იშვიათია, თუმცა მაინც გვხვდება ზეთში დაკონსერვებული ნივთი, წინააღმდეგობით შეზავებული პროდუქტით მონამვლავი.

საკვების მომზადებისას დაშვებული შეცდომები არა მხოლოდ ბოტანიკურ, არამედ სხვა ინფექციური დაავადებების მიზეზადაც შეიძლება იქცეს. რამდენიმე ამგვარი შეცდომა იმდენად გავრცელებულია, რომ თითქმის ყველა დიასახლისს ახასიათებს პერიოდულად.

ხორცი პათოგენური ბაქტერიებისთვის ნამდვილი სამოთხეა. მათი უვნებლყოფა მხოლოდ მომზადების წესების მკაცრი დაცვით შეიძლება. **კერძი უვნებელი რომ იყოს, მისი მომზადებისას ტემპერატურამ განსაზღვრულ დონეს უნდა მიაღწიოს: ღორის ხორცის შეწვისას — +70 გრადუსს, ხზოსა და ბატკნის ხორცის შეწვისას +75-ს, ფრინველის შეწვისას — +80-ს.** ხორცი შემწვარი, როცა ჩანს გლთი ჩაჩხვლებისას ოქროს-

ფერი წვენი გამოიყოფა. სისხლნარევი წვენი იმაზე მითითებულს, რომ ხორცს თერმული დამუშავება აკლია. თევი არ უნდა ეკრობოდეს ჩანგალს, კიბორჩხალები უნდა ვხარშოთ, ვიდრე კარგად არ განითლდება და გამარდება.

ქათმისა და სხვა ფრინველების კვერცხი სალონელეებისთვის იდეალური ნიადაგია. ასე რომ, თუ თხილო კვერცხი გიყვართ, გიჯობთ, გემოვნება შეიცვალოთ და კვერცხი მაგრად მოხარშოთ. ამისთვის დაახლოებით ხუთწუთიანი დუღილია საჭირო. ერობოკვერცხი მაშინ არის მზად, როცა საბოლოოდ გაქრება ცილის გამჭვირვალე ჩანარები, ომლეტის მომზადებას კი 7-8 წუთი სჭირდება.

თუ უმი ბოსტნული — კარტოფილი, სტაფილო, ჭარხალი, ასევე, ბურღულეული დიდხანს ინახება სიცივის გარეშე, მათგან მომზადებული კერძს გაზუჟრაზე ნუ დატოვებთ. შეინახეთ მხოლოდ მაცივარში, თანაც თავდახურული ჭურჭლით.

ზოგადად, ახალი პროდუქტები ყოველთვის სჯობს დაკონსერვებულს. ხორცისა და ხორცის ნაწარმის დაკონსერვება პროდუქტის ბიოლოგიურ ღირებულებას პრაქტიკულად ყოველთვის აუარესებს: სტერილიზაციის დროს 20%-ით მცირდება ცილების ათვისებადობა, იშლება ვიტამინებისა და შეუცვლელი ამინომჟავების ნაწილი.

გარდა ამისა, როგორც წესი, კონსერვებში არის საკვებდაზიანებელი, რომლებიც მიკრობების გამრავლებას უშლის ხელს და ანელებს პროდუქტის დაჟანგვა-დაძველებას. როგორც წესი, ეს ნივთიერებები ადამიანისთვის არ არის სასარგებლო. განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს ნიტრატები, რომლებიც ხორციდან ურთიერთქმედების შედეგად კანცეროგენულ ნივთიერებებს — ნიტროზამინებს წარმოქმნიან, ამიტომ სასურველია, ხორცის კონსერვები დიდი დონეობით არ მიირთვათ.

ხორცის კონსერვის უვნებლობისთვის ძალზე მნიშვნელოვანია ჭურჭელი, რომელშიც ის არის მოთავსებული. გამოიყენება მეტალის, პოლიმერული მასალის ან მინის ქილები. მეტალის ქილა (აგრეთვე, მინის ქილის ხუფები) უნდა იყოს ორმხრივად მოკალაული და სპეციალური საფარით დაფარული, რათა კონსერვის მიგთავსი ლითონს არ შეეხოს. განსაკუთრებით კოროზიისუნარიანია ბოსტნულთან (მაგალითად, პომიდორთან) ერთად მომზადებული ხორცის კონსერვი, ამიტომ ძალიან მნიშვნელოვანია, ჭურჭელი, რომელშიც ის არის მოთავსებული, არ იყოს დაზიანებული.

ყველაზე მოკლე შენახვის ვადა აქვს პასტერიზებულ კონსერვებს — ისინი სულ 6 თვე ინახება. მხოლოდ 12 თვე ინახება კონსერვები, რომლებმაც დაბალტემპერატურული სტერილიზება გაიარეს. ასევე 12 თვე ინახება პერმეტულ ჭურჭელში მოთავსებული შებოლილი ხორცპროდუქტები.

ხორცის ბოსტნულთან ან ბურღულეულთან ნარევის სტერილიზებული კონსერვი ლითონის ქილაში 1-2 წელი ინახება, შუშის ქილაში — 2-3 წელი; ხორცის სტერილიზებული კონსერვი ბოსტნულ-ბურ-

მას შეეძება, რაც გააკეთებ, როცა ვადა დახვალა, კარგად დათვალიერებ კონსერვის ქილას. დააკვირდი, როცა მეტალის ნაწილები არ იყოს დაზიანებული ან პოლიმერული მასალის ნაწილები არ იყოს დაზიანებული, მინისა — დაზიანებული

ღულეულის გარეშე ალუმინის ქილებში 4 წელი ინახება, მოკალულ ლითონის ქილებში — 5 წელი.

წინობლია, აგრეთვე, ტროპიკული ქვეყნებისთვის სპეციალური ტექნოლოგიით დამზადებული კონსერვები, რომლებიც +40 გრადუს ტემპერატურაზე შენახვის დროსაც კი 1 წლის განმავლობაში ინარჩუნებს თვისებებს.

კონსერვის შექმნისას ყურადღება უნდა მიაქციოთ ორ მაჩვენებელს: ხომ არ გასულა მისი შენახვის ვადა და ხომ არ არის დაზიანებული ჭურჭელი, რომელშიც კონსერვია მოთავსებული.

მას შემდეგ, რაც გააკეთებ, რომ ვადა დატყდება, კარგად დათვალიერებ კონსერვის ქილას. დააკვირდი, როცა მეტალის ნაწილები არ იყოს დაზიანებული, მინისა — დაზიანებული, მინისა — დაზიანებული.

გარე დათვალიერება, შესაძლოა, საკმარისი არ აღმოჩნდეს, ზოგჯერ ქილას ან ხუფს აქვს მიკრობზარები, რომლებიც თვალთ არ შეიძინევა. სამწუხაროდ, არის შემთხვევები, როცა კონსერვები დაძველებული ნედლეულისგან მზადდება ან ირღვევა დაკონსერვების, კონსერვის ქილის დაზიანების ან მოხუფვის ტექნოლოგია. შესაძლოა, დარღვეული იყოს კონსერვის შენახვის პირობებიც, მაგალი-

თად, კონსერვი მალაზიის დახვალაზე თაკარა მზის ქვეშ იდოს. ამიტომ გახსნის შემდეგ დააკვირდი ქილისა და ხუფის შიგა კედლებს და კონსერვის მიგთავსს. არ მიირთვათ ხორცის კონსერვი, თუკი ქილის ან ხუფის შიგა კედლებზე ლითონის სხვადასხვა ფერისა ან აქვს ფანჯის ლაქები ან ზოლები, თუ კონსერვის შიგთავსს აქვს უჩვეულო სუნი, შეიმჩნევა ობის, დუღილის ან ლორწოს ნიშნები, თუკი ხორცი კონსერვში ძლიერ მოშვებულია ან აქვს ლითონის გემო.

კონსერვი პრაქტიკული მოსახმარია იმით, რომ დიდი ხნის განმავლობაში არ გახდის ვადა, მაგრამ აღსანიშნავია ისიც, რომ მას მარტო სტიქიური მოვლენების დროს ან საომარ პირობებში არ იყენებენ. კონსერვი არ კარგავს თავის პოპულარობას უკვე ორასი წლის განმავლობაში. მხოლოდ საბჭოთა კავშირში კონსერვის 600-მდე სახეობა გამოდიოდა. დღეს კი შეგვიძლია არა მხოლოდ ხელმისაწვდომი მწვანე ბარდის ან ძროხის ხორცის კონსერვის ყიდვა, არამედ ისეთი კონსერვებისაც, რომლებიც ფასითაც და გემოთაც განსაკუთრებულია.

შავი ხიზილალა ითვლება ყველაზე ელიტურ დელიკატესად, ასევე, ის ყველაზე ძვირი კონსერვირებული პროდუქტია მსოფლიოში. ევროპელები ერთ კილოგრამ შავ ხიზილალაში 5000 ევრომდე იხდიან. აბალონი ზღვის მოლუსკის სახელწოდებაა, რომელიც კა-

ლიფორნიის, მექსიკისა და იაპონიის წყლებში ბინადრობს. აბალონის ნიჟარა ნააგავს ადამიანის ყურს, რის გამოც მოლუსკის ამ სახეობას იშვიათად ყურისასაც კი უწოდებენ. მოლუსკის ხორცი ითვლება დელიკატესად, მას მიირთმევენ როგორც უმი, ასევე კონსერვირებულ მდგომარეობაში. მისი მიერთება ძვირი საამოვნებაა. იმის მიუხედავად, რომ მას, როგორც ბუნებრივად, ასევე ხელოვნურადაც ამრავლებენ. დელიკატესის ფასი შეადგენს 119 აშშ დოლარს, ქილაში სამი მოლუსკია, რომელთა საერთო წონა 500 გრამამდეა.

ტრიუფელის ხსენებისას ბევრი მოკოლადის კანფეტს ნარმოიფუნს, მაგრამ ნამდვილმა გურმანებმა იციან ამ დელიკატესის შესახებ, რომლის ფასსაც ზოგ შემთხვევაში შეუძლია, კონსერვებისა გაუნოს ოქროს ფასსაც კი. მსოფლიოში არის ტრიუფელის მხოლოდ რამდენიმე სახეობა. ყველაზე ხელმისაწვდომი ფასი აქვს შავ ჩინურ ტრიუფელს — 64 დოლარი. ეს იმითაა განპირობებული, რომ ჩინეთში ტრიუფელის დიდი მოსავალი მოდის და არა მისი ხარისხის გამო. ჩინური ტრიუფელი გააქვთ ევროპაში, აგრეთვე, მისგან ამზადებენ კონსერვებს. ნედლი ტრიუფელის ყიდვა, ფაქტობრივად, შეუძლებელია, ის უფრო კონსერვის სახით იყიდება. **კონიანი დვილი** არც თუ ისე გემრიელად „ისმის“, მაგრამ ზუსტად ასე ითარგმნება

ფრანგულიდან სახელგანთქმული დელიკატესი foie gras. ამ პროდუქტის მთავარი მწარმოებლები და მომხმარებლები ფრანგები არიან. ერთი ქილა 50 ფუნტი სტერლინგის ღირს. სინამდვილეში ეს დელიკატესი ჯერ კიდევ ძველ ევოლუტეში მოიგონეს. ფუა-გრა გვაგონებს პაშტეტს, მაგრამ განსხვავდება იმით, რომ მომზადების სხვა წესი აქვს და უფრო ნაზი გემო. ფუა-გრა გაყიდვაში ხშირად კონსერვირებული სახით გვხვდება. დელიკატესს მიერთმევენ ცივად ცოტატი შემთბარ პურთან ერთად.

ფრანგების ერთ-ერთ უსაყვარლეს დელიკატესად ითვლება ყურძნის ლოკოკინებისგან დამზადებული კონსერვი, ერთი ქილა 60 დოლარი ღირს. ზოგი ფრანგი ამჯობინებს წვიმის შემდეგ შეაგროვოს ლოკოკინები თავისივე ბაღში. ლოკოკინების ჭამა ანტიკურნივით დაინყეს. შუასაუკუნეებში მას მიერთმევენ მარხვის დროს, დღეს კი დელიკატესად ითვლება, რომელსაც დღესასწაულებზე მიერთმევენ. ეს კარგის მომზადება სახლის პირობებში ძალიან ძნელია. ლოკოკინას თავისი ნიჟარისგან აცალკევენ. ნიჟარას ავსებენ მწვანელითა და სანელებლებით და ისევ ათავსებენ ლოკოკინის ნიჟარაში.

ევროპაში ნაბლის კონსერვი 30-მდე დოლარი ღირს. ნაბლთან ერთად კონსერვებში ამატებენ ტუბილ სიროფს ან სულაც ბრენდს. ასევე, იყიდება ნაბლის პიურეც.

ევროპელებს მორიელი ხსენებისას შიში იყრობს, აზიაში კი მორიელი დელიკატესად ითვლება და ძალიან პოპულარულია. მათ ამზადებენ ორთქლზე ან სულაც მისგან ამზადებენ მწვანეს და ბოსტნეულის გარნირთან ერთად მიერთმევენ. რამდენიმე ხნის წინათ კი გაჩნდა შემწვარი მორიელის კონსერვი, რომელშიც, რა თქმა უნდა, შხამი ნეიტრალიზებულია. კონსერვი 5-6 დოლარი ღირს.

1980 წლებამდე ტალიანდში მწერებს იყენებდნენ, როგორც სანელებელს, მაგრამ კანოების მასობრივი შეტევის შემდეგ ფერმერები მათ წაგვდნენ და ისე მიერთმევენდნენ. ტალიანდში უფრო და უფრო პოპულარული გახდა მწერების დელიკატესები, მათგან ყველაზე პოპულარული კი არის ბამბუკის ჭიანჭველა. შემწვარ მწერებს პაკეტებში ანაწილებენ, როგორც ჩიფსებს, თითო პაკეტი კი 3 ფუნტი სტერლინგის ღირს.

ცოტა ხნის წინათ მალაზიის დახლებზე გამოჩნდა კონსერვირებული ნიანგის ხორცი, მისი ფასი 10 ფუნტი სტერლინგია, ხოლო გველის კონსერვის ღირებულება 14 დოლარს უტოლდება.

ქრონოგრაფი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

მაგლავის მატარებელი

მოგესვენებთ, იაპონელები მუდმივად ავითარებენ საკუთარ თუ სხვათა ტექნოლოგიურ მიღწევებს. ამჯერად მათ გამოიგონეს მატარებელი, რომელიც 600 კმ/სთ სიჩქარეს ავითარებს. ნამდვილად გამოგნებელია, როცა 3-საათიან გზას 40-45 წუთში გაივლი, მაგრამ საიდან ამხელა ძრავი საზოგადოებრივ მატარებელში? პასუხი მაგნიტია. მატარებელი მოთავსებულია სპეციალურ რელსებზე, რომელთაც ქვემოთ მაგნიტი უყენია. ძირში მაგნიტი უყენია მატარებელსაც. მაგნიტები ერთმანეთის სანინააღმდეგოდ მოძრაობს და მატარებელი რელსებზე მიცურავს, მისი რელსებიდან გადასვლის შანსი კი 0%-ია.

მსოფლიოს შვიდი უჩვეულო მიკროსახელმწიფო

მიკროსახელმწიფო პატარა, სუვერენული სახელმწიფოა. ისინი მსოფლიოში რამდენიმე მიზეზით ჩნდებიან — სახუმაროდ, ხელოვნების ერთგვარი ნიმუშის სახით, პროტესტის მიზნით, პოლიტიკური ან კანონიერი ექსპერიმენტისა და კრიმინალური საქმიანობისთვის. ზოგიერთი ასეთი მიკროსახელმწიფო ძალიან სახალისოა, ზოგი საინტერესო, თუმცა ყველა მათგანი თავისთავად უჩვეულო და უნიკალურია.

სილენდის სახელმწიფო

ტერიტორია: 0,001 კვ.კმ.
მოსახლეობა: 3 ადამიანი.
სახელმწიფოს მეთაური — მაიკლ ბაიტსი.

სილენდი ყველაზე ცნობილი მიკროსახელმწიფოა და მას სახელი შექმნის უცნაურმა და მიზიდულმა ისტორიამ მოუხვეჭა. სილენდი დიდი ბრიტანეთის სანაპიროდან დაახლოებით 10 კმ-ში მდებარეობს და თავდაპირველად, მეორე მსოფლიო ომის დროს, ის იყო საზღვაო პორტი, რომელსაც გერმანული საჰაერო ძალების თავდასხმების მოგერიება ვეღვალდა. 1967 წელს საზღვაო პორტი პედი რომი ბეთსმა დაიკავა და მეკობრეული რადიოსადგურის ასაშენებლად გამოიყენა. მან და მისმა ოჯახმა ეს ტერიტორია დამოუკიდებელ, სუვერენულ სახელმწიფოდ აღიარეს, მათ შორის, პასპორტების გაცემის პირობით.

ბეთსი ამტკიცებდა, რომ სილენდმა დე ფაქტო სახელმწიფოებრიობა მაშინ მოიპოვა, როდესაც გერმანიამ აქ დიპ-

ლომატი გამოგზავნა, 1968 წელს კი დიდი ბრიტანეთის სასამართლომ დაადგინა, რომ, საერთაშორისო წყლებში მისი მდგომარეობის გამო, ტერიტორია დიდი ბრიტანეთის იურისდიქციაში არ შედიოდა. 1978 წელს აქ ისტორიული მოვლენა მოხდა: ვიდრე ბეთსი სილენდში არ იმყოფებოდა, ქვეყნის პრემიერმინისტრმა ალექსანდრე პინჩესმა ობიექტი შეიარაღებული ძალების გამოყენებით დაიპყრო და ბეთსის შვილი, მაიკლი, ტყვედ აიყვანა, რომელმაც მძევლის როლში რამდენიმე დღე გაატარა და შემდეგ ნიდერლანდებში გააზღვავეს. მოგვიანებით ბეთსმა პუტჩის უცხოელი მონაწილეები გაათავისუფლა, აპენხაბი კი, რომელსაც სილენდის პასპორტი ჰქონდა, მიკროსახელმწიფოს სახელმწიფო ლაღატი დაადასტურეს.

1990 წელს სილენდიდან დაცხრილეს ბრიტანული ხომალდი, რადგან ის სილენდის საზღვაო წყლებში შეიჭრა.

ჰატ-რივერის სახელმწიფო

ტერიტორია: 75 კვ.კმ.
მოსახლეობა: დაახლოებით 20 მუდმივი მცხოვრები და 13-დან 18 ათასამდე უცხოელი.
სახელმწიფოს მეთაური — თავადი ლეონარდ I

ჰატ-რივერის სათავადო (ყოფილი პროვინცია ჰატ-რივერი) დააარსა ლეონარდ ქასლმა 1970 წელს. მიკროსახელმწიფო ჩამოყალიბდა მას შემდეგ, რაც ჰატ-რივერის რაიონში მდებარე ფერმების მფლობელი ხუთი ოჯახი ჩაერთო დასავლეთ ავსტრალიის მთავრობასთან სამართლებრივ დავაში ხორბლის მოყვანის კვლევების თაობაზე. ამ ოჯახებმა მოიყვანეს კანონით დაშვებულზე ბევრად მეტი ხორბალი, კერძოდ, ათასჯერ მეტი იმ რაოდენობაზე, ვიდრე გაყიდვის უფლება ჰქონდათ.

გუბერნატორთან მიმონერისას ქასლი საკუთარ თავს

პროვინცია ჰატ-რივერის გუბერნატორს უწოდებდა, შემდეგ კი სახელი შეიცვალა და დაირქვა „მისი სამეფო უდიდებულესობა პრინცი ლეონარდ I“, რათა ესარგებლა ძველი კანონით, რომლის მიხედვითაც, ვინც სამეფო ხელისუფლებას შეეხებოდა, მას სახელმწიფოს ლაღატი დაეებოდა ბრალად. ეს ლონისძიება ავსტრალიისგან მისი გამოყოფის გასამართლებლად იქნა გატარებული. 1976 წელს ავსტრალიის საფოსტო კორპორაციამ მიკროსახელმწიფოს საფოსტო მომსახურებაზე უარი თქვა, თავად ჰატ-რივერის პროვინციის მცხოვრებლებმა კი სახელმწიფოსგან გადასახადების გადახდის მოთხოვნით არაერთი გაფრთხილება მიიღეს. ქასლმა ავსტრალიის ომი გამოუცხადა, რაც ბოლოს ფოსტის ამუშავებით დასრულდა.

სამეფო «სხვა სამყარო»

ტერიტორია: 0,02 კვ.კმ.
მოსახლეობა: ცვალებადი.
სახელმწიფოს მეთაური — მისი სამეფო უდიდებულესობა დედოფალი პატრინცია I.

სამეფო „სხვა სამყარო“ შეიქმნა მას შემდეგ, რაც ჩეხეთის რესპუბლიკაში ქალის დომინირების კულტურამ თავი სუვერენულ სახელმწიფოდ გამოაცხადა. აქ დამყარებულია მატრიარქატი, რაც ნიშნავს, რომ ქალები მამაკაცებზე ბატონობენ, დედოფალი კი აბსოლუტური მონარქიაა. მიზანი, რომელიც ამ მიკროსახელმწიფომ ხმამაღლა გამოაცხადა, იყო „უმაღლესი ქალების სამბრძანებლოში იმ რაოდენობის მამრის შეგროვება, რამდენსაც ტერიტორია დაიტევს“.

მიკროსახელმწიფოში არსებობს მამაკაცების რამდენიმე კლასი, რომელთაგანაც უმდაბლესია მონათა კლასი. ეს კლასი „ნორმალური სასოფლო-სამეურნეო პირუტყვის დონეზე“ განიხილება. მიუხედავად მცირე ტერიტორიისა, მიკროსახელმწიფოში არის რამდენიმე შენობა და ღია მოედანი, მათ შორის, სანამებელი კამერაც. სამეფო „სხვა სამყაროს“ აქვს საკუთარი პასპორტები, ვალუტა, პოლიცია, სახელმწიფო დროშა, გერბი და ჰიმნი.

მოლოსიის ჩისუპლიკა

ტერიტორია: 0,055 კვ.კმ.
მოსახლეობა: 7 ადამიანი
სახელმწიფოს მეთაური — ძივინ ბო.

მოლოსია აშშ-ში, ნევადის შტატის ქალაქ დეიტონის საზღვრებს გარეთ მდებარეობს და შედგება პრეზიდენტის — ქევის ბოს სახლის, ნინა და უკანა ეზოებისა და მიწის ორი ნაკვეთისგან, რომლებიც ბომ პენსილვანიისა და კალიფორნიის შტატებში შეიძინა. თავად პრეზიდენტი თავის მიკროსახელმწიფოს „უმაღლესი დონის ჰობის“ უწოდებს. იგი ასევე პრეტენზიებსაცხადებს ტერიტორიაზე წყნარ ოკეანეში და 130 ათას კვ/კმ-ზე ვენერაზე.

მოლოსიის რესპუბლიკა აშშ-ის მთავრობას გადასახადებს უხდის, თუმცა ოფიციალურად ამ თანხებს „უცხოეთის სახელმწიფოების დახმარებას“ ეძახის. მოლოსიაში უამრავი უცნაური აკრძალვა

არსებობს, მათ შორის იარაღზე, ლოქოზე, ხახვზე, ბოსტნეულზე და საერთოდ ყველაფერზე, რაც ტეხასთან არის დაკავშირებული. ამ სახელმწიფოს ჰყავს შეიარაღებული ძალები და ფლოტი, ატარებს ოლიმპიურ თამაშებს... ის 1977 წელს „დაარსდა“ მეფე ჯეიმს I-ს (ჯეიმს სპილმანი) და პრემიერმინისტრის — ქევის ბოს მიერ. მაშინ ვულდშტეინის დიადი რესპუბლიკა ეწოდებოდა. ახლა სახელმწიფოს ტერიტორიაზე 7 ადამიანი ცხოვრობს — ქევის ბო, მისი მეორე მეუღლე ედრიანი, კევის ორი ვაჟი, რომლებიც პირველი ქორწინებიდან დაიბადდა. მოლოსიის ტერიტორიაზე 7 ადამიანი ცხოვრობს — ქევის ბო, მისი მეორე მეუღლე ედრიანი, კევის ორი ვაჟი, რომლებიც პირველი ქორწინებიდან დაიბადდა. სახელმწიფოები ცხოვრების ბედს ხელმწიფოების დახმარებაზეა დამოკიდებული, აგრეთვე, სამ ძალს, ერთ კატას და ერთ კურდღლს.

ვეივლანდი (ტალავის ქვეყანა)

ტერიტორია: 784 კვ.კმ.
მოსახლეობა: 0.
სახელმწიფოს მეთაური — ბრინფისი.

ვეივლანდი (ტალავის ქვეყანა) დიდი ბრიტანეთის ახლოს მდებარე კლდიანი, დაუსახლებელი კუნძულია. მისი საკუთრების უფლებაზე დიდი ბრიტანეთი, ისლანდია, ირლანდია და დანია ედავება ერთმანეთს. 1997 წელს გარემოს დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციამ გრინფისმა კუნძული ამ ოლქში ნავთობის წაბურღილების თხრის საპროტესტოდ დაიკავა, ის ახალ სუვერენულ სახელმწიფოდ გამოაცხადა და ყველას, ვინც ფიცს დადებდა, ვეივლანდის მოქალაქეობა შესთავაზა.

დიდი ბრიტანეთი აცხადებს, რომ კუნძული მისი საკუთარი ტერიტორიაა, ორგანიზაცია გრინფისს კი თავისუფლად შეუძლია დიდ ბრიტანეთში მუშაობა და გადაადგილება, ამიტომაც დიდი ბრიტანეთის მთავრობას გრინფისის ქმედებები სადმი პროტესტი არ გამოუთქვამს და უბრალოდ იგნორირებას უკეთებდა მას. პროტესტი 1999 წელს გაგრძელდა, როდესაც პროექტის ფინანსური მხარდაჭერი ორგანიზაცია თავადაც არასტაბილური გახდა. დღეს ერთადერთი, რაც ვეივლენდიდან დარჩა, მზის ბატარეებზე მომუშავე მუქუქურაა, რომელიც ხომალდებს კლდეებთან შეტაკების თავიდან არიდებაში ეხმარება.

ავსტრალიაში უსაუარი ხსაური იოჯას

კრისი, რომლის მატყლიც ძვირად ფასობს, 2010 წელს დაიკარგა და ახლახან, 5 წლის შემდეგ გამოჩნდა. ის არავის გაუკრიჭავს და დიდი რაოდენობის მატყლის გამო მხედველობის უნარი დაკარგული ჰქონდა. საბოლოოდ მისი მატყლის წონა 50 კილოგრამი აღმოჩნდა. კრისის მატყლი მუზეუმს გადაეცა.

ქრონოგრაფი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ვესტარქტიკის დიდი სთავაღო

ტერიტორია: 1 610 000 კვ. კმ.
მოსახლეობა: 0.
სახელმწიფოს მეთაური — ტრევის მაკპენრი.

ვესტარქტიკა დასავლეთ ანტარქტიდის ველური ნაწილია. ეს ტერიტორია არავის სჭირდებოდა 2001 წლამდე, სანამ ამერიკელმა ტრევის მაკპენრემ აქ სახელმწიფო არ დააარსა. მაკპენრიმ საერთაშორისო საზოგადოების მხრიდან ანტარქტიდისადმი დამოკიდებულების შესახებ დადებული შეთანხმებებში არსებული „ნაპრალობით“ ისარგებლა. ანტარქტიდის შესახებ შეთანხმებაში ქვეყნებს ეკრძალებათ დასავლეთ ანტარქტიდის ტერიტორიაზე უფლების განცხადება, თუმცა ამ აკრძალვაში კერძო პირები არ არიან მოხსენიებულნი. მაკპენრიმ ტერიტორიაზე პრეტენზია გამოაცხადა და ქვეყანა დააარსა. სხვა მიკროსა-

ხელმწიფოების ლიდერთა მსგავსად, მან სხვადასხვა ქვეყნის მთავრობებს წერილები გაუგზავნა, თუმცა სრული იგნორირება მიიღო პასუხად. ვესტარქტიკას არ ჰყავს მუდმივი მაცხოვრებლები, ისევე, როგორც ანტარქტიდაში არ არის ადგილობრივი მოსახლეობა.

მიკროსახელმწიფოს ტერიტორიაზე არის რამდენიმე კვლევითი ცენტრი, სახელმწიფო კი უშვებს საფოსტო მარკებს და შტამპავს მონეტებს, რომლებსაც შემდეგ კოლექციონერები ყიდულობენ. 2005 წელს მაკპენრიმ სცადა, მიკროსახელმწიფოს ტერიტორიის გაზრდის მიზნით ვესტარქტიკისთვის ბალენისა და პეტრე I კუნძულები მიეერთებინა, მაგრამ მისი საქციელი სერიოზულად არავის აღუქვამს, რადგან ეს ტერიტორიები უკვე ეკუთვნის ახალ ზელანდიასა და ნორვეგიას.

ბალოსის სამეფო

ტერიტორია: 13 კვ.კმ.
მოსახლეობა: 120 ადამიანი.
სახელმწიფოს მეთაური — მეფე ჯორჯ I.

1979 წელს 14 წლის ვისკონსინელმა ბიჭმა რობერტ მედისონმა დააარსა ბალოსის სამეფო, რომელიც თავიდან მხოლოდ მისი ოთახის ტერიტორიას მოიცავდა. წლების მატებასთან ერთად მისი ტერიტორიული „პრეტენზიები“ გაიზარდა და თანდათან სამეფოში ქალაქ მილუოკის ისტ-საიდის დიდი ნაწილი და ანტარქტიდასა და საფრანგეთში მდებარე ორი კუნძულიც მოექცა.

მიკროსახელმწიფო ბალოსის არსებობის შესახებ მედისონის მოზარდობის ხანაში არავინ იცოდა. მოგვიანებით კი მთელი მსოფლიოს გაზეთებსა და ჟურნალებში დაიწყეს ამ თემაზე წერა, რის შემდეგაც ბალოსის ინტერნეტ-ვერსიი გაუჩნდა, სადაც დაახლოებით 20 მოქალაქეა რეგისტრირებული.

ბალოსის სამეფოს ტალოსის ზოგიერთ მოქალაქეს ხელმწიფე იმედი გაუცრუა. ის დიქტატორად და აუტანელ ადამიანად მიიჩნეს. რამდენიმე ათეული მოქალაქე გამოვიდა ამ მიკროსახელმწიფოდან და თავიანთი მიკროსახელმწიფოს — რესპუბლიკა ბალოსის დაარსების შესახებ განაცხადა. მისი ლიდერი ჯონ ვულა გახდა.

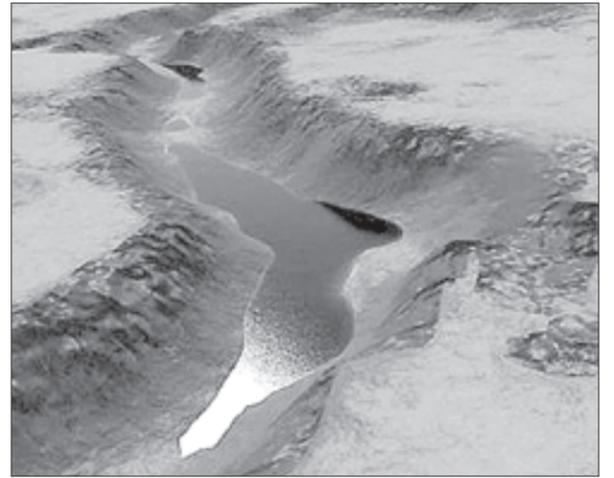
მარსის ზედაპირზე წყალი ჩუხრუხებს

NASA-ს აღმოჩენით, მარსზე ზაფხულში წყალი კრატერის კედლებსა და კანიონებში მიედინება. აღმოჩენა მარსზე სიცოცხლის არსებობის ალბათობას ზრდის. მდინარის წყალი მარსზე გარკვეულ ნაკვალევს ტოვებს, შემოდგომაზე კი იყინება. NASA-ს წარმომადგენლები ჯერ ვერ ამბობენ, თუ საიდან გაჩნდა მარსის ზედაპირზე წყალი. აღმოჩენით ცნობილი ხდება, რომ პლანეტის ზედაპირის გარკვეული მონაკვეთი ნოტიოა.

NASA-ს წამყვანი მეცნიერი მაიკლ მეიერი ადასტურებს, რომ ორბიტიდან გადაღებულ ფოტოებზე მართლაც თხევადი წყალია გამოსახული.

მარსზე წყლის არსებობა NASA-სთვის და სხვა კოსმოსური სააგენტოებისთვის ამ პლანეტის მომავალი ათვისებისთვის მნიშვნელოვან სიახლეს წარმოადგენს, რადგანაც იქ ადამიანის შედარებით გრძელვადიანი მისიის მომზადებაც შეიძლება გახდეს შესაძლებელი.

მარსზე წყლის სავარაუდო არსებობის შესახებ მონაცემები გასული საუკუნის 70-იანი წლებიდან ვრცელდებოდა. NASA-მ წელს გაავრცელა ინფორმაცია წარსულში ნიუტონის პლანეტის ზედაპირზე ოკეანის სავარაუდო არსებობის შესახებ.

ადამიანის ცნობიერება სიკვდილის უეფაუ

ის, თუ რა ემართება ადამიანის სულს და ცნობიერებას სიკვდილის შემდეგ, არაერთხელ ყოფილა ფილოსოფოსებისა და სხვადასხვა რელიგიური კონფესიის წარმომადგენლების განსჯის საგანი.

მეცნიერთა ჯგუფმა საუტრეგეტონის უნივერსიტეტიდან (დიდი ბრიტანეთი) ცოტა ხნის წინათ დოქტორ სემ პარნიას ხელმძღვანელობით ჩატარა ექსპერიმენტი, რათა მეცნიერულად დაედასტურებინა, რომ ადამიანის ცნობიერება სიკვდილის მომენტის დადგომის შემდეგაც ფუნქციონირებს. ექსპერიმენტში მონაწილეობა მიიღო 2000-ზე მეტმა ადამიანმა დიდი ბრიტანეთიდან, შეერთებული შტატებიდან და ავსტრალიიდან, რომელთაც გულის გაჩერება ხანმოკლე დროით დაუდგინდათ. მათ შორის 40%-მა, რომელთა რეანიმირებაც მოხერხდა, გა-

ნაცხადეს, რომ მათი ცნობიერება კლინიკური სიკვდილის დროს ფუნქციონირებდა.

მეცნიერებმა ასევე აღნიშნეს, რომ იმ ადამიანთა ცნობიერება, რომელთა გადარჩენაც ექიმებმა ვერ მოახერხეს, რამდენიმე წუთის მანძილზე განაგრძობდა მოქმედებას.

„ჩვენ ვიცით, რომ ტვინს არ შეუძლია ფუნქციონირება — ითიშება 20-30 წამში, როდესაც გულის რეაქცია დაუდგინდება, რამდენიმე წუთის მანძილზე განაგრძობდა მოქმედებას. — განაცხადა ექიმმა პარნიამ. მეცნიერებმა გაანალიზეს

2060 პაციენტის რეაქცია, რომლებსაც გული გაუჩერდა. ამათგან 330 გადარჩა, 140 პაციენტი კი ყველაფერი დაკარგა, რომ მათ ახსოვდათ და აცნობიერებდნენ, თუ როგორ ხდებოდა მათი რეანიმირება. ექსპერიმენ-

ტამდე ფიქრობდნენ, რომ, თუ კლინიკური სიკვდილის მერე ადამიანს ახსოვს ეს ყველაფერი, სინამდვილეში ეს მათი ცნობიერება კი არაა, პალუცი-ნაციებია. ამ კვლევამ კი დამტკიცა, რომ ეს ასე არ არის.

ფანქრის ხელოვნება

სამხრეთ აფრიკელი დიზაინერი ჯენიფერ მანსტრე ფერადი ფანქრებისგან ულამაზეს ნაკეთობებს ქმნის.

ჯენიფერის ყოველი ნამუშევარი ორიგინალური და ნამდვილად გამოგნებელია. მან ფანქრებისგან ისეთი სკულპტურების შექმნა მოახერხა, რომ მათში ნებისმიერი აღმოაჩინეს რაიმე საინტერესოს. მით უმეტეს, რომ ზოგჯერ ვერც კი იტყვი, კონკრეტულად რას გამოხატავს ესა თუ ის პროექტი.

მანსტრეს ნამუშევართა შორის შეიძლება იპოვო კუს ან ზღარბის მსგავსი ცხოველი, ყვავილები, მცენარეები, ზღვის ვარსკვლავები ან სულაც უფორმო, მაგრამ არანაკლებ

ჯალოსნური ნამუშევრები. ფანქრის სკულპტურების შექმნის პროცესი საკმაოდ შრომატევადია და დიდი დროც სჭირდება, მაგრამ შედეგი ისეთია, რომ ყველანაირ შრომას ანაზღაურებს.

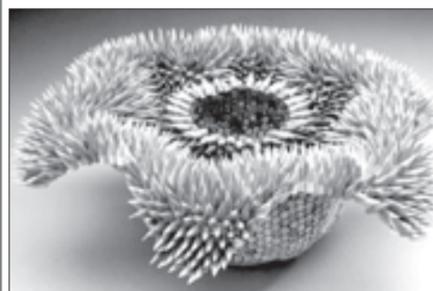
ჯენიფერი ამჟამად აშშ-ში ცხოვრობს და საქმიანობს. მას საკუთარი სტუდია აქვს. ფანქრის სკულპტურები ხელოვნების შემოსავლის მთავარი წყაროა — მათი ფასი 1000-დან 8000 დოლარამდე მერყეობს.

„გარდა ამისა, ვამზადებ სხვადასხვა საიუველირო ნაწარმს და ონლაინმაღაზიებში

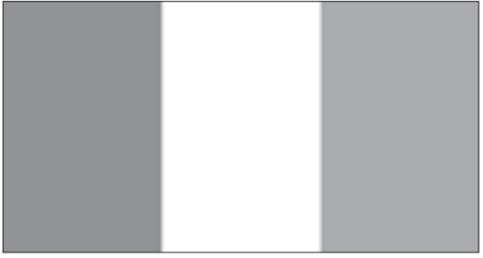
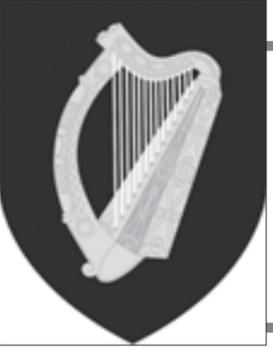
ვყიდი, მათი ღირებულება გაცილებით დაბალია — 32-დან 200 დოლარამდე“, — ამბობს ჯენიფერი. „არ ვიცი, რომელ სტილში ჯდება ჩემი ნამუშევ-

რები — ამ სტილისთვის ჯერ სახელი არ დამირქმევია. ალბათ, ეს არის რალა ცორგანუ-ლი, ბუნებრივი და ცოტა გიჟურ-რიც“, — აღნიშნავს მანსტრე.

მსოფლიოს პარკები

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ირლანდია — ბერნარდ შოუს, ოსკარ უაილდის, ჯეიმს ჯოისისა და «რივერდანსის» სამუშაო

გეოგრაფიული და დემოგრაფიული მონაცემები

ირლანდია (ოფიციალურად — რესპუბლიკა ირლანდია) ჩრდილოეთ ევროპის სახელმწიფოა, რომელსაც კუნძული ირლანდიის უდიდესი ნაწილი (5/6) უკავია. ჩრდილოეთით ესაზღვრება დიდ ბრიტანეთს; აღმოსავლეთით აქვს სანაპირო ზოლი ირლანდიის ზღვაზე; დასავლეთიდან, ჩრდილოეთიდან და სამხრეთიდან კი გარს ერტყმის ატლანტიკის ოკეანე.

დუბლინი

ირლანდია ჩვ.წ. აღმდე IX საუკუნეში იყო დასახლებული, კელტები კი აქ ჩვ.წ. აღმდე I ათასწლეულში გამოჩნდნენ. დამოუკიდებლობის დღე — 1922 წლის 6 დეკემბერი (დიდი ბრიტანეთისგან).

ლინი, კორკი (200 ათასი), ლიმირიკი (96 ათასი).

მოსახლეობა: 2013 წლის შეფასებით, ირლანდიაში 4,59 მლნ კაცი ცხოვრობს (121-ე). მათი 88,6% ირლანდიელია, 2,7% — ბრიტანელი. ეროვნულ უმცირესობას წარმოადგენენ ემიგრანტები ევროპიდან, აზიიდან და აფრიკიდან: პოლონელები (1,5%); ლიტველები (0,6%); ნიგერიელები (0,4%); ლატვიელები (0,3%); ამერიკელები (0,29%); ჩინელები (0,27%) და სხვ.

წმ.პატრიკის ტაძარი დუბლინში

კლიმატი. ირლანდიის დასავლეთი და ჩრდილო-დასავლეთი სანაპირო გოლფსტრიმის გავლენას განიცდის, ამიტომ კლიმატი აქ თბილი და ტენიანია. ზამთარში საშუალო ტემპერატურა პლუს 7-9 გრადუსია, ზაფხულში — პლუს 18-20 გრადუსი.

მმართველობის ფორმა და რელიგია

ირლანდია საპარლამენტო რესპუბლიკაა, რომლის მთავრობა ანგარიშვალდებულება არა პრეზიდენტის, არამედ პარლამენტის წინაშე. უზენაესი საკანონმდებლო ორგანოა პარლამენტი. მის შემადგენლობაში შედის პრეზიდენტი და ორი პალატა — წარმომადგენლობითი და სენატი. ამჟამად ირლანდიის პრეზიდენტია **მაიკლ დ. ჰიგინსი**, პრემიერმინისტრი — **ენდა კენი**.

ინგრაფიკა:

- * საქონლის ხორცი — 1,5 კგ
- * ნიორი — 6 კგ.
- * მუქი ლუდი — 400 მლ
- * ბულიონი — 3 ჭიქა
- * ტომატი — 300 გრ
- * შაქარი — 1 ს/კ
- * დაფნა — 2 ფოთოლი
- * კარაქი — 2 ს/კ
- * ზეთუნის ზეთი — 50 გრ
- * კარტოფილი — 1,5 კგ
- * სტაფილო — 2 ც
- * ხახვი — 2 ცავი
- * მარილი — გემოვნებით
- * პილპილი — გემოვნებით
- * ოხრახული — 50 გრ
- * სოისი სოუსი — 1 ს/კ

ირლანდიური რაბუ

მომზადება:
* ხორცს მარილი მოაყარეთ, პატარა ულუფებად დაჭერით და გაცხელებულ ტაფაზე შეწვით.
* ხახვი, სტაფილო და ნიახურის ფესვები წვრილად დაჭერით და ცალკე ტაფაზე გადაიტანეთ, როგორც ბოსტნეული დარბილდება, დაუმატეთ ტომატი, სოისი სოუსი და ნიორი.
* მიღებულ მასას დაუმატეთ შემწვარი ხორცი, ცხელი ბულიონი და ცხელი ლუდი. მოაყარეთ მარილი, პილპილი, შაქარი და დაუმატეთ დაფნის ფოთლები.
* რაგუ ნელ ცეცხლზე გააჩერეთ დაახლოებით 2 სთ. შემდეგ კი დაუმატეთ შემწვარი ან მოშუშული კარტოფილი.
მაგიდაზე მიტანამდე მოაყარეთ წვრილად დაჭრილი ოხრახუმი.

ფლორა. ქვეყნის ტერიტორიის 20% ტორფული ჭაობია, დანარჩენი — ველები. ირლანდიას მწვანე საფარის გამო „ზურმუხტოვან კუნძულს“ უწოდებენ. ხარობს მუხა, ფიჭვი, არყის ხე, ტირიფი, იფანი.

ფაუნა. ბინადრობს მგელი, მელა, კურდღელი, ზღარბი, ტახი, ზღვის ფრინველის უამრავი სახეობა. მეცხოველეობის განვითარებამ გარეული ცხოველების ბევრი ჯიშის გადაშენება გამოიწვია, ამიტომ იშვიათი სახეობის ცხოველების დასაცავად შეიქმნა ნაციონალური პარკები — ბურნ-ვიხსენტი, ფენიქსი და კარა.

ირლანდიის უმაღლესი წერტილია მთა **კარანტუილი** — 1041 მ.

უდიდესი მდინარეები: შანონი (386 კმ) და ბაროუ (190 კმ).

ირლანდიის ტერიტორია 70 273 კვ.კმ-ია (117-ე მსოფლიოში).

დედაქალაქი — დუბლინი (506 ათასი, ბაროუზენაბით — 1,8 მლნ).

უდიდესი ქალაქები: დუბ-

გლარნის კომპის კადელი

ეკონომიკა

ირლანდიის ეკონომიკის ძირითადი დარგებია ფარმაცევტიკა, სამედიცინო მოწყობილობების წარმოება, საინფორმაციო ტექნოლოგიები, მანქანათმშენებლობა და კვების მრეწველობა.

ირლანდიის რამდენიმე კომპანია მსოფლიოში წამყვან პოზიციებზე მეცხოველეობისა და რძის პროდუქტების მისაღებად საჭირო მოწყობილობების წარმოების მხრივ.

ქვეყანაში ტრადიციულად აწარმოებენ ლუდს (ლუდსახარში „გინესი“), ვისკის, ხორცპროდუქტებს, ფქვილს, თამბაქოს ნაწარმს, რომელთა ექსპორტსაც ეწევიან.

მოიპოვებენ თუთიას, ტყვიას, ვერცხლს, ბარიტს, სპილენძს, ოქროს, ქვანახშირს, ტორფს. განვითარებულია მეცხოველეობა და მეთევზეობა. ირლანდიის **მთლიანი შიგნითი პროდუქტი არის 172,5 მლრდ ევრო (55-ე), მოსახლეობის ერთ სულზე — 39 009 ევროარი.**

ვალუტა: ევრო.
ინტერნეტდომენი: ie
სატელეფონო კოდი: +353
საათობრივი სარტყელი: UTC 0

კულტურა

ირლანდიელმა მუსიკოსებმა ჯერ კიდევ XII საუკუნეში გაითქვეს სახელი ევროპაში. მათ შორის ყველაზე პოპულარული იყო ბრამზარფისტი **ტიმრალა ო'პაროლანი**, რომლის ნაწარმოებებსაც დღესაც ასრულებენ მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში. მსოფლიოში სახელგანთქმული მომღერალია **შინაიდ ო'კანორი**, პოპულარულია, აგრეთვე, **ჯაუზი S2** მოცეკვავეთა ანსამბლი **მაიკლ ფლემლის** ხელმძღვანელობით.

სახელგანთქმული ინგლისელი მწერლები: **ჯონათან სვიფტი, რიჩარდ შერიდანი, ბერნარდ შოუ** და **ოსკარ უაილდი** წარმოშობით ირლანდიელები არიან.

ირლანდიელია, აგრეთვე, ნობელის პრემიის ლაურეატი ლიტერატურის დარგში **ჯეიმს ჯოისი**.

ღირსშესანიშნაობები: დუბლინში — ნაციონალური მუზეუმი ძველი ქრისტიანული ექსპონატებით, ნაციონალური გალერეა, წმინდა პატრიკის ტაძარი, მე-12 საუკუნის ციხესიმაგრე, გოთიკური ეკლესია. ლუდ „გინესის“ მუზეუმი. ბრინჯაოს ხანაში აგებული ქვების წრე დრომბერგი — ქალაქ გლანდორთან. კორკში — ბლარნის კოშკი. ლეგენდის თანახმად, ვინც ამ კოშკის კედლის ქვას აკოცებს, მჭევრმეტყველი გახდება. ირლანდიელები ამბობენ, რომ მრავალთავან ერთ-ერთი, ვინც ამ კედელს აკოცა, იყო უინსტონ ჩერჩილი.

სამზარეულო

ირლანდიური კერძების ძირითადი ინგრედიენტებია ხორცი, კარტოფილი და ზღვის პროდუქტები. ქვეყანაში ძალიან პოპულარულია ირლანდიური რაგუ, კოდლი (სოსისეხი და ბეკონი, მოშუშული კარტოფილთან და ხახვთან ერთად) და ირლანდიური საუზმე ბოქსტი. მსოფლიოში პოპულარულია ირლანდიური ლუდი და ვისკი.

მოამზადა ნიკა კორინთაელა

13 ოქტომბერს ახალმთვარეობაა — რთული პერიოდი მგზობრივად აღამიანებისთვის. ემოციებისგან თავდასაცავად უნდა შეიძლება კონფლიქტი გააღვივოს. სასიკეთო პერიოდია სასწორისა და მერწყულის ნიშნებით დაზავებულიათვის.

რას გვიჩვენებს ვარსკვლავები 7 - 13 ოქტომბ. ასტროლოგიური კრონოზი

ვერძი 21 მარტი - 20 აპრილი

ფული ეკონომიურად ხარჯეთ და მეტი იფიქრეთ თქვენი ბიუჯეტის შევსებაზე. ინფორმაცია, რომელიც ამ პერიოდში შეიძლება მიიღოთ, დიდ გავლენას იქონიებს თქვენს მომავალზე — შეიძლება შეიცვალოს საცხოვრებელი ან სამუშაო ადგილი.

ინტუიციის წყალობით, საყვარელი ადამიანის ბევრ სურვილს ამოიცნობთ და თუ მათგან რამდენიმეს მაინც შეუსრულებთ, თქვენი ურთიერთობა კიდევ უფრო საინტერესო გახდება.

კუჭი, ღვიძლი და ნაღვლის ბუშტი ახლა ყველაზე მგრძობიარე ორგანოებია, ამიტომ, თუ რომელიმე მათგანი დაავადებული გქონდათ, სასწრაფოდ ჩაიტარეთ პროფილაქტიკური პროცედურები.

დადებითი დღე: 7 ოქტომბერი.
უარყოფითი დღე: 13 ოქტომბერი.

კურო 21 აპრილი - 21 მაისი

გარშემო მყოფთა პრობლემების მოგვარებაზე ზრუნვა ქანცს გაგაცლით და თქვენი გეგმების განსახორციელებლად, შესაძლოა, დრო აღარც დაგჩქარებთ. შეეცადეთ, ოქროს შუალედი იპოვოთ და დრო ყველა პრობლემის მოსაგვარებლად იკმაროთ, თუმცა დაპირებებს გულუხვად ნუ გასცემთ.

ურთიერთობა საყვარელ ადამიანთან დამოკიდებული იქნება თქვენს ფინანსურ მდგომარეობაზე, ამიტომ შეეცადეთ, პირველ რიგში, თქვენი ბიუჯეტის შევსებაზე იზრუნოთ.

ამ პერიოდში მალაღობა საჭმლის მომწელებელი სისტემის ქრონიკული დაავადების გამწვავების ალბათობაა.

დადებითი დღე: 7 ოქტომბერი.
უარყოფითი დღე: 10 ოქტომბერი.

ტყუპი 22 მაისი - 21 ივნისი

თუ რამე ავანტიურაში ჩართვას გადაწყვეტთ, გახსოვდეთ, რომ უფრო მეტს დაკარგავთ, ვიდრე მოიპოვებთ. არავითარ შემთხვევაში არ დაიჭიროთ საქმე უპასუხისმგებლო ადამიანებთან, მათ შეიძლება ცუდ ამბავში ჩაგიტოვონ და შემდეგ ყველაზე საჭირო მომენტში მიგატოვონ.

მეტისმეტ მოთხოვნებს ნუ წაუყენებთ საყვარელ ადამიანს, ამან შეიძლება მისი განწყობა გამოიწვიოს.

კარგი პერიოდია ჭარბი წონის მოსაშორებლად, კვების რეჟიმის დაცვა და ფიზიკური დატვირთვა სასურველ შედეგს მოგიტანს.

დადებითი დღე: 12 ოქტომბერი.
უარყოფითი დღე: 7 ოქტომბერი.

კირჩხიბი 22 ივნისი - 22 ივლისი

მნიშვნელოვანი პერიოდია — ყურადღებით გააანალიზეთ მოვლენები, რომლებიც გარშემო გავითარდება, რადგან ეს მოვლენები თქვენს მომავალზე დიდ გავლენას იქონიებს.

მეტი ყურადღება დაუთმეთ ოჯახის წევრებს, განსაკუთრებით — ხანდაზმულებს.

მარტოხელა კირჩხიბებს რომანტიკული თავგადასავალი ელით.

მალაღობა საკვებით მონამვლის ალბათობა, ამიტომ დაიცავით კვების რეჟიმი და უარი თქვით ალკოჰოლურ სასმელებზე.

დადებითი დღე: 9 ოქტომბერი.
უარყოფითი დღე: 8 ოქტომბერი.

ლომი 23 ივლისი - 22 აგვისტო

შეიძლება ისეთ სიტუაციაში აღმოჩნდეთ, რომ სწორი გადაწყვეტილების მიღება გაგიჭირდეთ, რადგან სხვის ნაცვლად პასუხისმგებლობის დაკისრებას არ მოისურვებთ.

სამსახურში ხელმძღვანელობის დავალების შესრულებას „ხვალისთვის“ ნუ გადადებთ, ამით რეპუტაცია შეგელახებთ. გარდა ამისა, მოერიდეთ თანამშრომლების დაუსაბუთებლად გაკრიტიკებას — ეს კონფლიქტს გამოიწვევს.

მწარე გაკვეთილი, რომელსაც ცხოვრებისგან მიიღებთ, მიგახვედრებთ, რომ საყვარელ ადამიანთან ურთიერთობას ძალიან უნდა გაუფრთხილდეთ.

ჩაიტარეთ პროფილაქტიკური პროცედურები ინფექციური დაავადების თავიდან ასაცილებლად.

დადებითი დღე: 7 ოქტომბერი.
უარყოფითი დღე: 9 ოქტომბერი.

ქალწული 23 აგვ. - 23 სექტემბ.

ნელ-ნელა დაგიბრუნდებათ სულიერი წონასწორობა, რადგან სამსახურშიც და ოჯახშიც ვითარება შეიცვლება და ყველაფერი თავის კალაპოტში ჩადგება.

შესაძლოა, მიიღოთ დამატებითი შემოსავალი.

მიუხედავად იმისა, რომ ოჯახში სიმშვიდე და ჰარმონია სუფევს, საყვარელი ადამიანის მიმართ მეტი მზრუნველობა გამოიჩინეთ, რადგან დიდია ალბათობა იმისა, რომ უყურადღებობის გამო გაგინანწყენდეთ.

შესაძლოა, დაგიქვეითდეთ იმუნიტეტი, შესაბამისად მოიმტაცებს ვირუსებით დაავადების საფრთხე, ამიტომ ჩაიტარეთ ვიტამინოთერაპია.

დადებითი დღე: 9 ოქტომბერი.
უარყოფითი დღე: 11 ოქტომბერი.

სასწორი 24 სექტ. - 23 ოქტ.

მიუხედავად იმისა, რომ ფორტუნა გწყალობთ, რამდენიმე საქმეს ერთდროულად ნუ შეეჭიდებით. სჯობს, ძალისხმევა მთავარი საქმისკენ მიმართოთ და წარმატებით დაასრულოთ.

კარგი პერიოდია ოჯახის წევრებთან წარმოქმნილი უთანხმოების მოსაგვარებლად. ამისთვის კი შეეცადეთ, ყველა ჩართოთ საოჯახო საქმეებში.

ფაციფუცითა და წინდაუხედაობით, შესაძლოა, საწარმოო ტრავმა მიიღოთ — საქმე მშვიდად აკეთეთ, არსად გაგეცევათ.

დადებითი დღე: 9 ოქტომბერი.
უარყოფითი დღე: 13 ოქტომბერი.

მორიელი 24 ოქტ. - 22 ნოემბ.

თქვენი მთავარი ამოცანა საკუთარი შესაძლებლობების სრულად გამოვლენა და ახლობლებისა და კოლეგების კეთილგანწყობის მოპოვება იქნება. ამას კი იმ შემთხვევაში მიაღწევთ, თუ სხვის ინტერესებსაც გაითვალისწინებთ.

მოიმტაცებს თქვენი მომხიბვლელობა და საწინააღმდეგო სქესის წარმომადგენელთა ყურადღებას მიიპყრობთ. ამან შესაძლოა, თქვენი ცხოვრების თანამგზავრი გააღვივოს.

ბევრი მუშაობის გამო თქვენი ნერვული სისტემა დაძაბულია, ამიტომ თავი აარიდეთ სტრესულ სიტუაციებს და მეტი დრო გაატარეთ ბუნების ნიაღში.

დადებითი დღე: 9 ოქტომბერი.
უარყოფითი დღე: 13 ოქტომბერი.

მშვილდოსანი 23 ნოემბ. - 21 დეკ.

დიდი ძალისხმევა დაგჭირდებათ თქვენი პოზიციების დასაცავად. პრობლემების მოგვარებას მხოლოდ შეუპოვრობითა და რადიკალური მოქმედებებით შეძლებთ.

გაუმჯობესდება თქვენი ფინანსური მდგომარეობა, მაგრამ ფული ეკონომიურად ხარჯეთ, წინააღმდეგ შემთხვევაში ვალის აღება დაგჭირდებათ.

საყვარელ ადამიანთან უთანხმოების მოგვარებას მხოლოდ შეცდომების გულწრფელი მონანიებით შეძლებთ. გამოიჩინეთ მის მიმართ მეტი გულისხმიერება, მზრუნველობა და ურთიერთობაც გაუმჯობესდება.

თუ თავს შეუძლოდ იგრძნობთ, თვითმკურნალობას ნუ დაიწყებთ — აუცილებლად მიმართეთ ექიმს.

დადებითი დღე: 11 ოქტომბერი.
უარყოფითი დღე: 13 ოქტომბერი.

თხის რქა 22 დეკემბ. - 20 იანვ.

გადახედეთ თქვენი დამოკიდებულებას ადამიანებთან და კარგად გააანალიზეთ თქვენი როლი ცხოვრებაში. თუ არაფერს შეცვლით, შესაძლოა, მძიმე მდგომარეობაში აღმოჩნდეთ.

ვიდრე იეჭვიანობთ და საყვარელ ადამიანს საყვედურებით აავსებთ, კარგად დაფიქრდით — არის კი საფუძვლიანი თქვენი პრეტენზიები?

დაიცავით კვების რეჟიმი. რაციონში შეამცირეთ ცხიმოვანი კერძები და ტკბილეული, წინააღმდეგ შემთხვევაში ჭარბი წონის პრობლემა შეგექმნებათ.

დადებითი დღე: 10 ოქტომბერი.
უარყოფითი დღე: 13 ოქტომბერი.

მერწყული 21 იანვ. - 19 თებ.

წარმატებას მიაღწევთ მერწყულები, რომლებიც ინტელექტუალური შრომით არიან დაკავებული — მეცნიერები, მსახიობები, ჟურნალისტები. კოლეგებს პატივისცემით მოუყარით, წინააღმდეგ შემთხვევაში უთანხმოებას ვერ ასცდებით და ამით რეპუტაციაც შეგელახებთ.

მარტოხელა მერწყულებს ელით მოულოდნელი შეხვედრა საწინააღმდეგო სქესის წარმომადგენელთან, რომელსაც თავიანთ მომავალ ცხოვრებას დაუკავშირებენ.

ნერვული სისტემა რომ დაიმშვიდოთ, უფრო მეტად დაიტვირთეთ ფიზიკურად და მეტი დრო გაატარეთ ბუნების ნიაღში.

დადებითი დღე: 11 ოქტომბერი.
უარყოფითი დღე: 9 ოქტომბერი.

თევზები 20 თებ. - 20 მარტი

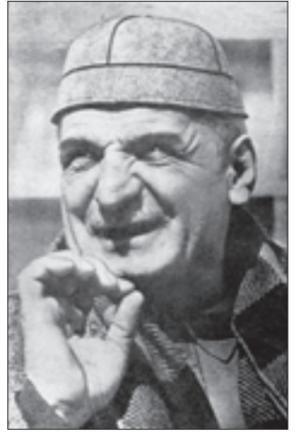
ამ პერიოდში რეკომენდებული არ არის ახალი საქმის დაწყება, ხელშეკრულებების გაფორმება და მოგზაურობა უცხოეთში. თუ არჩევანის წინაშე დადგებით, გადაწყვეტილება ინტუიციის კარნახით მიიღეთ.

მარტოხელა თევზებს ელით რომანტიკული თავგადასავალი საწინააღმდეგო სქესის ახალგაზრდობილ წარმომადგენელთან.

დიდია ტრავმირების ალბათობა, განსაკუთრებით — ფეხების. ყურადღებით მართეთ ავტომობილი!

დადებითი დღე: 10 ოქტომბერი.
უარყოფითი დღე: 13 ოქტომბერი.

დაუვინყარი წინაპრების არჩილავი ჯარისკაცის გემის სიკვდილს ჯარისკაცები მისამომრებლენ 46 წლის წინადალი საუბარი სერგო ზაქარიაძესთან

1969 წლის ზაფხულია. მე, ახალგაზრდა ჟურნალისტი, კინემატოგრაფიის სახელმწიფო კომიტეტის გაზეთ „საქართველოს კინემატოგრაფისტში“ ვმუშაობ. — ე, ბიჭო, გაიქეცი ერთი ქუთაისში, რუსთაველის თეატრი ხომ იქაა საგასტროლოდ... სერგო ზაქარიაძე 60 წლის გახდა და ჩვენ არ აღვნიშნოთ? — მეუბნება ერთ დღეს გაზეთის რედაქტორი, ჩემი უნივერსიტეტელი ძმა და მეგობარი ვასიკო მჭედლიშვილი (დღეს ცოცხალი აღარ არის, აცხროს ღმერთმა)... ჩადი, ესაუბრე... თან შენთანები მონახულე მალაკაში, — მაქვებს ვასო.

რად მინდა ნაქეზება, ხვალ დილით უკვე იქ ვიქნები!... მართლაც, მეორე დღეს ლადო მესხიშვილის სახელობის თეატრში ვარ. მითხრეს, ბატონო სერგო ქალაქშია გასული და საცაა, მოვაო... გამოვდივარ შენობიდან, თეატრის წინ ვდგავარ და, ვხედავ, ისიც მოდის... თითქოს, ოდნავ მოხრილია ბეჭებში... არა, ეს შეიძლება უცებ მოჩვენებოდა კაცს. ბეჭებში მოხრილი კი არა, წინ იყო გადახრილი მთელი ტანით, საოცრად მყარად ადგამდა ფეხს და, გვეგონებოდათ, რაღაცაზე ან ვიღაცაზე, ჯიქურ მიდიოდა... ბოლო დროს სევანურ ქუდს არ იცილებდა... ასე მოსიარულე მინახავს იგი ხშირად, ასე მოდიოდა ახლაც... მიცნო, მოვიდა, ხელი ჩამომართვა, — აქაც მომავენით ხომ ჟურნალისტებმა!... შევიდეთ შიგნით... ხელა-ხეგ დავამთავრებთ გასტროლებს და გვესაუბრა მერე თბილისში, დაწყნარებულად... — ისედაც დავაგვიანეთ, ბატონო სერგო... — ჰო, კაი... აგერ ჩამოვსხედეთ დავინყოთ... * * *

— ბატონო სერგო, ამ საიუბილეო დღეებში, უკვე ცხოვრების ნაშუადღევით რომ ვივსებო, რისი და ვისი გახსენება განიჭებთ სიამოვნებას? — ქუთაისში ყოფნამ საშუალება მომცა, ამ ზაფხულზე, მესამოცე ზაფხულზე მშობლიური სიმონეთი მომინახულეხინა, მისი სიახლოვე მეგრძნო. მისი ყოველი ხე და შარა ჩემს ბავშვობას მახსენებს ხოლმე, მისი ცისა და მზის დიმილი კი — დედაჩემის ღმილსა და სათნოებას. — საინტერესოა, ახლა რომ ცხოვრების გზას ირჩევდეთ,

ისევ სამსახიობო ხელოვნებას მიანიჭებდით უპირატესობას? — მე ვერაფერს ვადამიყვანდა იმ გზიდან, რომელსაც ერთხელ დავადექი დიდი სურვილითა და სიყვარულით. — მამ, გვიამბეთ ამ გზის დასაწყისზე... — ეს იყო 1916 წელს ბაქოში. ქართველ სცენისმოყვარეთა ჯგუფმა დადგა ეგნატე ნინოშვილის „ტარიელ მკლავაძე“, პიესაში ბავშვები სჭირდებოდათ. ჩვენ მაშინ იქვე ვცხოვრობდით და მე, 7 წლისა, სხვებთან ერთად გამიყვანეს სცენაზე. შემდეგ, უკვე მოზრდილმა, ზესტაფონში ვითამაშე რამდენიმე პიესაში. იქ ზაფხულობით ჩამოდიოდნენ მასო ბაბუიძე, შუანგი ჩხეიძე, მასო არაბიძე, ცაცა ამირაშვილი და სხვები. ამ ადამიანებმა საბოლოოდ დამამუხტეს სცენის სიყვარულით. მოგეხსენებათ, 1928 წელს თბილისში გაიხსნა თეატრი, რომელიც დღეს მარჯანიშვილის სახელს ატარებს. აქ უკვე პროფესიონალმა მსახიობმა ერთ-ერთი ეპიზოდი ვითამაშე ტოლერის პიესაში „ჰომალა, ჩვენ ვცოცხლობთ!“. პიესა რამდენიმე ადგილზე კადრებით მიდიოდა და პირველად სწორედ მაშინ მომიხდა აპარატის წინ დგომა. ეს იმიტომ აღვნიშნე, რომ ამ პიესაში კინომსახიობადაც მოვიინათლე. რახან კინოც ვახსენე, გეტყვით, რომ იმავე წელს კოტე მარჯანიშვილი იღებდა „კომუნარის ჩიბუხს“ და ამ ფილმში მეც მქონდა ეპიზოდური როლი. ...აი, ასე შეიძლება მოიხაზოს ჩემი შემოქმედების სათავე. შემდგომი გზა, ასე თუ ისე, ცნობილია. მხოლოდ ერთს დავუმატებ: თეატრის სცენა-

«სხანაზე კობა გარჯანიშვილმა ავაღბავინა ფანი, ჩემი საუპარალი რეჟისორი ის არის... სიკო დოლიძის ბავრ ფილმში მივიღია მონაწილეობა... ბოლო წლებში შეაოქმედაბითად კალზე დავაგობრდით მე და ჩემო ჩხეიძე. ასე რომ, ვპონებ, გასაგებია»

ზე მითამაშია ასზე მეტი, ხოლო კინოში — ოცამდე როლი. — როგორც ამბობენ, თქვენ და რეჟისორები კარგად უყვებთ ერთმანეთს, ზოგიერთი დიდი მსახიობისგან განსხვავებით, თქვენ, თუ შეიძლება ასე ითქვას, ზედმეტს არ ჭირვეულობთ... მართალია? — ნაღდი შემოქმედება მხოლოდ და მხოლოდ იქ იბადება, სადაც მსახიობისა და რეჟისორის ურთიერთგაგებაა... სხვაგვარად არაფერი გამოვა, თუ გამოვა — შემთხვევით. — ბატონო სერგო, იმასაც ამბობენ, თუ რა გულმოდგინებით მუშაობთ თითოეულ როლზე... გვიამბეთ თქვენი მუშაობის სტილზე და, საერთოდ, იმაზე, როგორ უნდა მუშაობდეს ჭეშმარიტი ხელოვანი. — როლზე მუშაობის კანონი არ არსებობს. მას თვითონ იმუშავებს ინდივიდი. ერთია მხოლოდ: თუ შემოქმედს ესა თუ ის სახე ხიბლავს, აწუხებს, არა მგონია, სხვა რაიმეთი იყოს დაკავებული მისი გონება. რა თქმა უნდა, თუ ის ჭეშმარიტი შემოქმედი... მეც ასე ვმუშაობ... — რომელია თქვენი საყვარელი ქართველი რეჟისორი თეატრში, კინოში? — მე სცენაზე კოტე მარჯანიშვილმა ამაღმევიინა ფეხი, ჩემი საყვარელი რეჟისორიც ის არის... სიკო დოლიძის ბევრ ფილმში მიმიღია მონაწილეობა... ბოლო წლებში შემოქმედებითად ძალზე დავმეგობრდით მე და რეზო ჩხეიძე. ასე რომ, ვგონებ, გასაგებია... — მესრულებული როლე-

ბიდან, რომელს გამოარჩევთ? — მე ყოველი სახისადმი ერთნაირად ვარ განწყობილი. ხომ არის როლები, რომლებიც არ გამოვიდა? მე ისინიც მიყვარს. უფრო მეტიც: იმ როლებმა შემაქმნიეს უფრო ფასეული და დიდი. ჩემი როლები შეიღებდა მყავს ნარმოდგენილი. დედას ხომ არ შეუძლია, რომელიმე მათგანს დააკლოს სითბო და ზრუნვა... ამას იმიტომ ვამბობ, რომ მე არ მითამაშია როლი, რომელზეც ღამეები არ მითენებია, და თუ რომელიმე მათგანი უდღეური აღმოჩნდა, ისინი მაინც ღვიძლია, რადგან მათ უდღეურობაში მე უფრო მიმიღვის წვლილი, ამიტომ მიყვარს ყველა ერთნაირად. — გიორგი მახარაშვილი თქვენი შესაძლებლობების ზღვრად ერთი წუთითაც არ შეიძლება ჩაითვალოს. როგორი როლის შესრულებაზე ოცნებობთ? — ვოცნებობ ისეთ როლზე, რომელშიც ჩემს ფიქრსა და წუხილს ჩავაქსოვ. ეს ფიქრი და წუხილი კი უფრო საზოგადოებრივია, ვიდრე პირადული. — რას იტყვით ქართული თეატრისა და კინოს ახალგაზრდა მსახიობებზე? — მთლად ცუდად არ არის საქმე, მაგრამ მათგან მეტს მოველით. — სად უფრო გსიამოვნებთ მუშაობა — თეატრში თუ კინოში? — თეატრში. კინოში მუშაობა ტანჯავს... — საინტერესოა, სხვა რა საქმიანობა გიტაცებთ? — თუ დასვენების დროს

საქართველო **ესტუბრატი** **ჩვენს სანტს**
პოლიტიკა ეკონომიკა საზოგადოება ადამიანის უფლებები ისტორია

<http://www.geworld.ge>
მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოდუა
გაზეთი ხელმძღვანელობს თბილისში მდებარე პრინციპალი.
მისამართი: თბილისი, დავით ბაქრაძის ქ. №6
ტელ.: 234-32-95; e-mail: gazeti@inbox.ru

კვალ-სახსართა პათოლოგიისა და გასდომა-გასუქების წინაპრი
კოქსარტოზის, ოსტეოქონდროზის, ოსტეოპარეზის, ოსტეოართროზის, რევმატოიდული არტროზის, ანკილოზიური სპონდილიტის, პოდაგრული არტროტიზისა და პოლიართროზის მკურნალობა, დაზიანებული ხრტილისა და გაცვეთილი ძვლის სტრუქტურის აღდგენა, სითხის დაბალანსება სახსარში, ტკივილების მოხსნა. მკურნალობა საოპერაციო და უშედეგოდ ნაპერავციებ სახსრებზე უახლესი მეთოდებით.
ზრდის სწრაფი და ეფექტიანი პროგრამები 2-დან 25 წლამდე კურსით 3-5 სმ-ის მომატებით, მალაღფექტურია გენეტიკური სიდაბლის დროსაც.
გასდომა-გასუქება 5-დან 20 კგ-მდე თვეში, მარტივად და უსაფრთხოდ, დიეტების, აკრძალვების, ვარჯიშების გარეშე, ნივთიერებათა ცვლისა და კუჭ-ნაწლავის მონესრიგებით, ქოლესტერინისგან განმეწმდით, ყველაფერი — მცენარეული პრეპარატებით, უკუჩვენების გარეშე.
ტელ: 599-722-138; 247-58-83
მის: ნაჩითლის №142, I სართ.
ქაბინეტი №6. ქალბატონი ქეთევანი

ISSN 2233-3894
9 177 2233 3894 091